

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

PLANLAMADA MÜZAKERE SÜREÇLERİ
İZMİR İNCİRALTI ÖRNEĞİ

Süleyman SİYAH

Kasım, 2009
İZMİR

PLANLAMADA MÜZAKERE SÜREÇLERİ İZMİR İNCİRALTI ÖRNEĞİ

Dokuz Eylül Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü

Yüksek Lisans Tezi

Şehir ve Bölge Planlama Bölümü, Şehir ve Bölge Planlama Anabilim Dalı

Süleyman SİYAH

Kasım, 2009

İZMİR

YÜKSEK LİSANS TEZİ SINAV SONUÇ FORMU

SÜLEYMAN SİYAH, tarafından ÖĞR. GÖR. DR. LEVENT ÜNVERDİ yönetiminde hazırlanan “PLANLAMADA MÜZAKERE SÜREÇLERİ - İZMİR İNCİRALTI ÖRNEĞİ” başlıklı tez tarafımızdan okunmuş, kapsamı ve niteliği açısından bir Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

ÖĞR. GÖR. DR. LEVENT ÜNVERDİ

Danışman

Yard. Doç. Dr. Ömür SAYGIN

Jüri Üyesi

Yard. Doç. Dr. Funda AYSEL

Jüri Üyesi

Prof.Dr. Cahit HELVACI

Müdür

Fen Bilimleri Enstitüsü

TEŞEKKÜR

Bu çalışmanın bilimsel açıdan yeterli olgunluğa eriőmesinde önemli katkıları olan danışmanım sayın hocam Öğr.Gör.Dr. Levent ÜNVERDİ'ye emeği ve sabrı için teşekkür ederim. Çalışma süresince destek ve katkılarını esirgemeyen hocalarım Yard. Doç Dr. Funda ALTINÇEKİÇ AYSEL ile Prof.Dr. Emel GÖKSU ve Prof.Dr. Sezai GÖKSU'ya ayrı ayrı teşekkür eder, güzel ve mutlu bir hayatın kendileriyle olmasını dilerim.

Yalnızca bu çalışma süresince değil; her an desteğini yanımda hissettiğim, hatırasını rahmetle andığım canım babam başta olmak üzere, bütün aileme binlerce teşekkürün kifayetsiz kalacağını bilerek, őükranlarımı sunarım.

Yine bu çalıőmayı tamamlamamda önemli katkı ve destekleri olan dostum Özgür Hamdi BAL nazarında bütün dostlarım ile çalışma süresince beni motive eden İzmir 1 Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü'nde görev yapan değerli çalışma arkadaşlarıma ayrı ayrı teşekkür eder, sonsuz sevgi ve saygılarımı sunarım.

Süleyman SİYAH

PLANLAMADA MÜZAKERE SÜREÇLERİ İZMİR İNCİRALTI ÖRNEĞİ

ÖZ

Kent planlamada, alışlagelmiş yaklaşımlar günümüzde değer kaybetmekte, planlama kurumu zayıflamakta ve yeniden tanımlanma sürecine girmektedir. Bu süreçte etkin rol oynayan pek çok faktörden söz etmek mümkündür. Dünyada meydana gelen ekonomik gelişmeler, piyasa ekonomisinin güçlenmesi, siyasal dengelerin yeniden şekillenmesi ve daha pek çok unsur kent planlama alanına da bir değişim ve dönüşüm etkeni olarak yansımıştır. Tüm bu değişim ve dönüşümlerle birlikte “müzakere”, “katılım” gibi kavramlar kent planlamada yer bulmuş ve “müzakereci planlama”, “iletişimsel planlama”, “katılımcı planlama” olarak adlandırılan yeni planlama yaklaşımları ortaya konulmaya başlanmıştır. Bu çalışmada planlamanın yaşadığı bu dönüşüm göz önünde bulundurularak, planlamada müzakere süreçlerinin irdelenmesi amaçlanmış ve İzmir- İnciraltı özelinde bu irdeleme çalışması yapılmıştır.

Çalışma kapsamında İzmir-İnciraltı bölgesi için yapılan toplantılar müzakere sürecinin birer parçası olarak kabul edilmiş olup, bu sürecin analizine yönelik yeni tekniklerin planlama problemlerine uygulanması söz konusu olmuştur. Bu amaçla da iletişimsel ve sosyal bilimlerde kullanılan bir teknik olan “söylem analizi tekniğinin” incelenerek, sürece uygulanması, ortaya çıkan verilerin planlama disiplininin diğer özneleri ile ilişkilendirilmesi, mekansallaştırılması ve sürecin sonunda, sonuç ürün olarak karşımıza çıkan planın (İzmir İnciraltı Turizm Merkezi Çevre Düzeni Planı Revizyonu) bu bağlamda değerlendirilmesi hedeflenmiştir.

Anahtar kelimeler: Müzakere, katılım, müzakereci planlama, söylem analizi tekniği, İnciraltı

CONSULTATION PROCESSES IN PLANNING

IZMIR-INCIRALTI

ABSTRACT

In urban planning, conventional approaches lose their worth, planning agency gets weak and enters the re-identification process in these times. It is possible to talk about many factors which play active roles in this process. Economic developments that occur in the world, strengthening of market economy, shaping of the political balances and many more elements reflect to the area of urban planning as a change and conversion factor. With all these changes and conversions, concept like “negotiations- consultation”, “ participation” take place in urban planning and new designing approaches put forward called like “negotiators planning”, “communicate planning”, “participatory planning”. At this study, the examination of the negotiation-consultation processes are being aimed at designing lives and this examination work is being made in Izmir-Incialti.

Within this work, meetings which are made for the region of Izmir-Inciralti are expected as a part of the negotiation process and for the analysis of this process, application of new techniques to the planning problems have concerned. With this purpose, “discourse analysis technique” which is being used at communicative and social sciences, is examined and after applying it to the process, associating with the other subjects of the planning discipline of resulting data and at the end of process, the plan (The Revision of The Landscaping Plan of Izmir-Inciralti Tourism Center) which appears as a final product, is targeted for considering in this context.

Keywords: Negotiations-consultation, participation, negotiators planning, discourse analysis technique, Inciralti.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
YÜKSEK LİSANS TEZİ SINAV SONUÇ FORMU	ii
TEŞEKKÜR.....	iii
ÖZ	iv
ABSTRACT.....	v
BÖLÜM BİR- GİRİŞ.....	1
1.1 İmar Sorununu Ortaya Çıkaran Faktörlere Bakış.....	1
1.1.1 Mülkiyet ve Mülkiyet Hakkı.....	2
1.1.2 Rantın Oluşumu ve Kentsel Rant Kavramı:	3
1.1.2.1 Kentsel Rant:	3
1.1.2.2 Toprağı Tutma Hakkı ve Mutlak Rantın Oluşumu:	3
1.2 Planlamanın Aktör Tabanlı Değişen Yapısı.....	4
1.3 Söylem Analizi Tekniği	6
1.4 Örnek Alan Çalışması	7
1.4.1 Söylem Analizi Tekniğinin Örnek Alanda Uygulanması	8
BÖLÜM İKİ-PLANLAMA YAKLAŞIMLARI-MÜZAKERECİ PLANLAMA - ANALİZ YÖNTEMİ.....	10
2.1 Planlama Yaklaşımları	10
2.1.1 Klasik Planlama Yaklaşımı	11
2.1.2 Geniş Kapsamlı ve Rasyonel Planlama Yaklaşımı	11
2.1.3 Programlamaya Dönük Rasyonel Eylemler	13
2.1.3.1 Orta Süreli Planlama	13
2.1.3.2 Politikalar Planı.....	13
2.1.3.3 Çoğulcu ve Savunucu Planlama.....	14
2.1.3.4 Bir Süreç Olarak Planlama.....	15
2.1.4 Sistem Yaklaşımı	15

2.1.5 Stratejik Mekansal Planlama.....	16
2.1.6 Müzakereci Planlama Yaklaşımı.....	17
2.1.6.1 İletişimsel Akılcılık ve İletişimsel Planlama.....	17
2.1.6.2 İletişimsel Planlamaya Yönelik Eleştiriler.....	19
2.2 Müzakereci Planlama Süreçlerinin Analiz Yöntemi - Söylem Analizi Teknikleri.....	19
2.2.1 Söylem Analizi Nedir ve Nasıl Uygulanır:.....	20
2.2.1.2 Söylem Analizinde İlkeler.....	22
2.2.1.3 Söylem Analizinin Uygulanması.....	23
2.2.1.4 Analitik Betimleme ve Kodlama.....	23
2.2.1.4.1 Daha önceden belirlenmiş kavramlara göre yapılan kodlamalar:24	
2.2.1.4.2 Verilerden çıkarılan kavramlara göre yapılan kodlamalar:.....	24
Önceden.....	24
2.2.1.4.3 Her iki durumun da yerine göre kullanıldığı genel çerçeve içinde yapılan kodlamalar:.....	25
2.2.1.5 Çıkarsama.....	25
2.2.1.6 Değerlendirme, Çıkarsama ve Yorumlama:.....	26
2.2.2 Söylem Analizinin Kentsel Politika Alanlarında Kullanılmasının Yararları	27

BÖLÜM ÜÇ-ÇALIŞMA ALANININ TANITILMASI..... 28

3.1 İnciraltı Bölgesinin Konum ve Özellikleri.....	28
3.2 İnciraltı Bölgesi İçin Öznelerin Süreç İçerisindeki Değişimi.....	30
3.2.1 Alanın Tarımsal Niteliği ve Bu Niteliğin Değişimi-Dönüşümü.....	30
3.2.1.1 Tarımsal Sulama Problemi.....	31
3.2.1.2 Borlanma ve Tuzluluk Problemi.....	31
3.2.1.3 Kirlilik Problemi.....	31
3.2.2 Mülkiyet Yapısı ve Mülk Sahipliliğindeki Değişim ve Dönüşüm.....	32
3.2.3 Genel Arazi Kullanış Durumu:.....	32
3.2.4 Doğal Yapı.....	33
3.3 İnciraltı Bölgesinin Yasal Durumu.....	37

3.4 Planlardaki Durumu	40
BÖLÜM DÖRT -ANALİZ TEKNİĞİNİN ÖRNEK ALANDA UYGULANMASI	44
4.1 Verilerin Kodlanması	45
4.1.1 Ekonomik gerekçeler:	46
4.1.2 Sosyal gerekçeler:	49
4.1.3 Mekansal gerekçeler:	50
4.2 Söylemlerde Sorunun Ele Alınışı ve Taraf Olma Biçimleri:	53
4.3 Söylemlerin Temellendiği Düzeyler:	66
BÖLÜM BEŞ -DEĞERLENDİRME VE SONUÇ	69
KAYNAKLAR	78
EKLER:	84
EK 1: 1/25000 ölçekli İzmir İnciraltı Turizm Merkezi Çevre Düzeni Planı Revizyonu	84
EK 2: 1/25000 ölçekli İzmir İnciraltı Turizm Merkezi Çevre Düzeni Planı Revizyonu (Lejant).....	85
EK 3: 1/25000 ölçekli İzmir İnciraltı Turizm Merkezi Çevre Düzeni Planı Revizyonu Plan Notları:	86
EK 4: Söylemlerin Plana Yansıma Şeması	96

BÖLÜM BİR

GİRİŞ

Kentlerin ya da kent parçalarının imar sorunu; değişen ve dönüşen kent planlama anlayışının bir çıktısı olan, “müzakereci planlama yaklaşımı” içinde değerlendirildiğinde; çözüme giden yol, sağlıklı bir müzakere süreci ve bu süreçte yer alan aktörlerin söylemlerinin, doğru analizi ile mümkündür.

Bu çalışmanın amacı, kentlerin imar sorununu ele alan müzakere süreçlerini; planlamanın değişen yapısı, rant ve mülkiyet ilişkileri yönünden, söz konusu müzakerelerde ifade edilmiş söylemleri analiz edip, ortaya çıkan tablo ile ilişkilendirerek, imar sorunun çözümünün sağlıklı temellere oturtulması için gerekli bir ön değerlendirmeyi ortaya koymaktır.

Bu amaçla çalışmanın kapsamı; imar sorununu ortaya çıkaran rant ve mülkiyet faktörlerini incelemek, planlamanın değişen yapısı, yeni planlama yaklaşımları ile müzakere, katılım ve iletişimsel planlama gibi kavramları irdelemek, iletişimsel bilimlerin daha çok kullandığı bir analiz tekniği olan söylem analizi tekniğinin kuramsal yapısı ve uygulanış biçimini ortaya koyarak, bu tekniğin bir planlama problemine uyarlanmasını gerçekleştirmek, söz konusu teknik ile çıkan sonuçları, alana yönelik diğer bir takım verilerle- arazi kullanım yapısı, mülkiyet yapısı, nicel ve nitel diğer veriler vs.- ilişkilendirerek, İzmir İnciraltı Turizm Merkezi için Kültür ve Turizm Bakanlığınca hazırlanan ve onanan 1/25000 ölçekli Çevre Düzeni Planı Revizyonunu bu bağlamda değerlendirmeyi içermektedir.

1.1 İmar Sorununu Ortaya Çıkaran Faktörlere Bakış

Kentlerin imar sorunu, kent planlamanın ortaya çıkışından bugüne değin uğraş verdiği temel sorunlardan biri olmuştur.

Kent planlama, bir takım ilke ve esaslar çerçevesinde, kentin büyümesini göz önünde bulundurarak, kentin geleceğine yönelik, olası arazi kullanım dağılımını ortaya koymaya çalışmaktadır. Bu bağlamda hangi fonksiyonların ne büyüklükte ve nasıl şekilleneceğine yönelik olasılıkları içeren planlar üretmek durumundadır. Bu

noktada farklı alanlara, o alanların karakteristik özellikleri de göz önünde bulundurularak ve önceden belirlenmiş esaslar çerçevesinde farklı arazi kullanım kararları getirilmekte; kimi alanlar imara açılırken, kimi alanlar ise doğal nitelikleri ile korunmaya değer bulunmaktadır. Üretilen bu farklı kararlar beraberinde bir takım tartışmaların, karşı koyuşların ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Özellikle de üretilen planın adalet gözetmediği düşüncesi ya da önceden bir takım nedenlerden dolayı planlara aykırı oluşmuş meşru olmayan durumlar emsal gösterilerek planlara itirazlar meydana gelebilmekte, çeşitli talepler öne sürülebilmektedir. Bu tartışma ya da karşı koyuşları temellendiren en önemli unsur “mülkiyet” ve buna bağlı olarak “mülkiyet hakkı” kavramıdır.

1.1.1 Mülkiyet ve Mülkiyet Hakkı

Kelime olarak Mülkiyet, “malik ile şey arasındaki ilişkidir. Dilimizdeki mülkiyet kelimesi Arapça “mulk” sözcüğünden türemiştir”.

Mülkiyet hakkı ise “mal veya eşya ile kişi arasında ki bağlantıyı belirler. Bu bağlantı “Ayni bir Hak” olarak karşımıza çıkar. Yani, herkese karşı ileri sürülebilir bir haktır. Ayni hakkın karşıtı, “Şahsi Hak”tır. Şahsi hak, sadece taraf olunan kişiye karşı ileri sürülebilen hak türüdür. Örneğin, bir sözleşmeden doğan hak, o sözleşmenin tarafları arasında hüküm ifade eder. Ayni bir hak ise, aralarında herhangi bir sözleşme olmasa dahi, herkese karşı ileri sürülebilir”. “Kural olarak mülkiyet hakkı malike; “Usus” (kullanma), “Furuktus” (semerelelerinden yararlanma), “Abusus”, (devretme-tüketme) yetkilerini verir. Mülkiyet hakkı ona sahip olana, hakkın konusu olan eşya üzerinde ve kanunun çizdiği sınırlar içinde dilediği gibi tasarruf etmek yetkisini veren haktır. Mülkiyet hakkı ve onun sağladığı kullanma ve yararlanma yetkisi ancak kamu yararı amacıyla ve kanunla sınırlandırılabilir. Örneğin; Toprak reformu kanunu, İmar Kanunu, Kat Mülkiyeti Kanunu, Medeni Kanun 661 maddesinde belirtildiği üzere; “Bir kimse mülkünü kullanırken, komşusuna zarar verecek her türlü taşkınlıklardan çekinmeğe mecburdur.” gibi.

Mülkiyet kent planlamanın plan üretme sürecinde göz önünde bulundurması gereken en önemli kavramlardan biridir. Özel mülkiyet hakkının olduğu kapitalist ekonomik sistemlerde, planlama eylem olarak ürettiği kararlarda özel mülkiyet, kamu mülkiyeti durumlarını mutlak suretle analiz etme ve plan kararlarını bu

gerçeklik üzerinden kurmak zorundadır. Aksi halde planlamanın, uygulama aşamasında pek çok sorunla karşılaşması kaçınılmazdır. Mülkiyet hakkının kanunlarla korunma altına alınmış olması mülk sahiplerinin elindeki en önemli güçlerden biridir. Dolayısı ile özel mülkiyete konu olmuş alanlara yönelik mülk sahiplerinin kabullenemeyeceği plan kararlarının üretilmesi, plana yönelik itirazların mülkiyet kaynaklı olarak ortaya çıkmasına yol açmaktadır. Mülkiyetin bu denli önem arz etmesi ise “kentsel rant” kavramının getirdiği bir durumdur.

1.1.2 Rantın Oluşumu ve Kentsel Rant Kavramı

Rant faktörü bir kent parçasının tartışılır olmasında rol oynayan en önemli faktörlerden biridir. Çünkü kentlerin gelişimi ve büyümelerinin temeli daha çok ekonomiktir. Dolayısı ile bir kent parçasına yönelik farklı talep biçimleri ve bu taleplerin fazlalığı, söz konusu kent parçasının ranta konu olması ile yakından ilgilidir. Ranta konu olma durumu birçok şekilde söz konusu olabilir.

1.1.2.1 Kentsel Rant

“Kentsel toprak rantı, toprağın marjinal üretkenliğinin değeri ile belirlenir” Toprağın üretkenliği ise nitelikleri ve konumu (pazara olan ulaşım maliyetleri) ile belirlenir.” Kapitalist ekonomilerde rant üç şekilde ortaya çıkar:

- 1- Tekel Rantı
- 2- Farklılık Rantı
- 3- Mutlak Rant

1.1.2.2 Toprağı Tutma Hakkı ve Mutlak Rantın Oluşumu

Toprak sahibinin karının taşınmaz sermayenin gelecekte beklenen karlılığı ile belirlendiği yarım bir açıklama biçimidir.

Mülk sahibine fiyatı yükseltme ve kendisinden sonrakilerin yarattığı karlardan hisse isteme yetkisini veren mülkiyet hakkıdır.

Toprağın salt hukuki mülkiyeti, toprak sahibi için hiçbir toprak rantı yaratmaz. Ama, gerçekte de, ona, toprak ister gerçek tarımsal amaçlar, ister yapılaşma için

kullanım, iktisadi koşullar, toprağı, kendisine bir artık getirecek biçimde kullanılmasına izin verinceye dek, piyasa dışında tutma gücü verir.

Toprağı tutma hakkı ile mümkün kılınan gelecek karlar mutlak rant biçiminde ortaya çıkar. Bu nedenle, diğer rant türlerinden farklı olarak, bu üçüncü tür rant sahibine güncel ve hemen bir kar sağlamaz.

Toprak sahibinin toprağını satar satmaz elde ettiği kar ($5x-x=4x$) mutlak rant olarak tanımlanabilir. Toprağın kullanılması ile meydana gelmemiştir bu kar, fakat kent merkezinin toprağın kullanımını taşınmaz geliştirme için karlı kılacak kadar büyümesine kadar toprak sahibinin mülkiyeti elde tutma yasal gücünden kaynaklanmıştır.

Bu durumda mutlak rant, geliştirici kapitalistin çevresindeki gelişmelerce yaratılan yeni avantajlardan elde ettiği farklılık rantı I'in bir bölümüne karşılık gelmektedir.

Arsa ve yapı pazarlarındaki ekonomik birimler sık sık farklı bireyler olurken, geliştirici kapitalistin toprak sahibi rolü oynaması da mümkündür. Daha uygun(karlı) bir mekansal örüntü ortaya çıkıncaya dek sahip olduğu toprağın kullanımını yavaşlatarak toprağın kazandığı değeri mutlak rant biçiminde ele geçirecektir. (Göksu, 2005).

1.2 Planlamanın Aktör Tabanlı Değişen Yapısı

Kent planlamada, alışlagelmiş yaklaşımlar günümüzde değer kaybetmekte, planlama kurumu zayıflamakta ve yeniden tanımlanma sürecine girmektedir. Bu süreçte etkin rol oynayan pek çok faktörden söz etmek mümkündür. Dünyada meydana gelen ekonomik gelişmeler, piyasa ekonomisinin güçlenmesi, siyasal dengelerin yeniden şekillenmesi ve daha pek çok unsur kent planlama alanına da bir değişim ve dönüşüm etkeni olarak yansımıştır. Geniş kapsamlı rasyonel planlamanın o güçlü, devletçi yapısı ve devletin önemli bir müdahale aracı olduğu dönemler bugün yerini yeni planlama yaklaşımlarına bırakmıştır. Özellikle 1980 sonrası dönemde planlamada yapısal dönüşümlerin ve geniş kapsamlı planlamaya yöneltilen eleştirilerin ivme kazandığı görülmektedir. Ancak planlamaya yönelik eleştiri ve yeni planlama yaklaşımları üzerine düşünceler daha önceki yıllara dayanmaktadır. Planlamanın siyasi bir sürecin parçası olduğu düşüncesinin öne çıkması ile birlikte

mevcut planlama anlayışına alternatif olması düşünülen ve geniş kapsamlı planlamanın dışladığı kesimleri savunan savunucu planlama aslında bugünkü yeni yaklaşımların çıkış noktalarından biri olarak görülebilir. Benzer gerekçelerle, yani planlamanın siyasi bir süreç olduğu fikriyle, geniş kapsamlı planlamaya ve onun uzun erimli ve bütüncül bir plan anlayışına karşılık, kısa ve parçacı planları savunan, devlet merkezli olması yerine piyasa güçlerini planlamanın itici gücü olarak gören liberal eleştiriler de planlamanın günümüzde yaşadığı yapısal dönüşümün en önemli faktörlerindendir. Ekonomik krizler ve devletin mali krizi ile birlikte stratejilerinin zayıflaması, yerini neo-liberal stratejilere bırakması planlamanın düşüşünü ve neo-liberal ideolojiyi güçlendiren unsurlar olarak görülmektedir. (Şengül, 2002).

Geniş kapsamlı planlamaya yöneltilen eleştiriler beraberinde yeni planlama anlayışının nasıl olacağı sorusunu da gündeme getirmektedir. Eleştirilere bakıldığında ortaya konulan somut bir planlama anlayışının olduğunu söylemek mümkün olmamakla beraber, bir takım önerilerin sunulduğu görülmektedir. Bu bağlamda öne çıkan yeni kavramlar; “müzakereci planlama”, “iletişimsel eylem” , “katılım” ve “katılımcı planlama” gibi kavramlardır. Geniş kapsamlı planlamanın yukardan aşağı hiyerarşik ve katılıma kapalı olan yapısı yerine, tüm aktörlerin eşit söz söyleme hakkına sahip olduğu ve planlamanın rolünün bir medyatör olarak yeniden tariflendiği bir anlayışı ortaya koymaktadır. (Göksu, 2002).

Habermass’ın iletişimsel eylem kuramı ile beslenen ve planlamada rol oynayacak her aktörün müzakere süreci içerisinde eşit söz söyleme hakkına sahip olduğu, kimsenin kimse üzerinde bir tahakküm kurmadığı ideal bir müzakere ortamı ve unsurları ile iletişimsel planlama tariflenmektedir. Ancak söz konusu idealin somut gerçekliği, pek çok soru ve sorunla karşı karşıyadır. Bu nedenle; bu çalışma kapsamı içinde, tarif edilen ve ideal olan müzakere süreçlerinden çok, somut gerçekliği ve uygulama yönünden daha geçerli olan ancak müzakere adı altında ifade edilmiş olan İnciraltı müzakere süreçleri üzerinden incelemeler yapılması esas alınmıştır.

Kent planlama tartışmalarının yeni boyutlar kazandığı bu dönemlerde, fiziksel planlamanın ötesine taşınan ve bu yönü daha da belirginleşen kent planlama disiplininde, “planlamaya halk katılımı” ve “müzakereci planlama” gibi yaklaşımlar

ve “katılım” söyleminin ön plana çıkması ile beraber, planlama disiplinin kullandığı metotların da tartışılması kaçınılmazdır. Fiziksel planlamanın önde olduğu klasik planlama anlayışından sıyrılıp bugünün çok yönlü ve katılımcı planlama teorilerini tartışırken; uygulama alanında da bu tartışmaları sürdürme zorunluluğu ortaya çıkmaktadır. Yani metotların da klasik planlama anlayışının kullandığı metotların ötesine geçmesi gerekmektedir. Artık salt niceliksel verilerle ve araştırma yöntemleriyle, fiziksel planlar yapmanın ötesinde niteliksel bir takım araştırma metotlarını da planlamada kullanmak kaçınılmaz olmuştur. Niteliksel araştırma yöntemlerini planlamada kullanmanın gerekliliği özellikle müzakereci planlama açısından daha da zaruridir. Çünkü müzakereci planlamada taraflar ve bu tarafların söylemleri planlama için veri olmaktadır. Bu veriler niteliksel verilerdir. Başarılı bir planlama da bu verilerin iyi analiz edilmesini gerekli kılmaktadır. Burada da niteliksel araştırma metotları içerisinde yer alan ve “içerik analizlerinin” bir tekniği olan “söylem analizi” tekniğinin kent planlama alanında kullanılması söz konusu olmaktadır.

1.3 Söylem Analizi Tekniği

Söylem analizi; çok çeşitli söylemlere (discourse) uygulanan birtakım metodolojik araç ve tekniklerin bütünü olarak tanımlanabilir, içerik analizi adı altında toplanan bu araç ve teknikler, her şeyden önce kontrollü bir yorum çabası olarak ve genelde tündengelim dayalı bir "okuma" aracı olarak nitelendirilebilirler. Söz konusu okuma, sınırları belirlenmiş söylem örneklerinin çözümlenmesi esasına dayanmaktadır.(Bilgin, 2000)

Söylem analizinin uygulanması, birtakım aşamalar halinde gerçekleşmektedir. Belirli bir konuda içerik analiziyle çalışmak isteyen araştırmacının izlemesi gereken aşamalar şu şekildedir;

- Araştırma hedeflerim belirlemek durumundadır. Amaç veya hedeflerin belirlenmesi, iletişimlerin her yanıyla ilgilenmek yerine belirli yanlarıyla sınırlı kalmayı ve dolayısıyla zaman ve enerji tasarrufunu sağlayacaktır,
- Örneklemin oluşturulması: içerik analizinin örneklemini, incelenecek iletişimlere bağlı olarak, sınırlı sayıda gazete, dergi, öykü, film, reklam ve

diğer iletişim araçlarından veya türlerinden oluşabilir. Örnekleme, içerik analizinin pahasına göre geniş veya dar tutulabilir. Örneğin, bir ülkede yayınlanan gazetelerin belirli bir dönemdeki tüm sayıları alınabileceği gibi, bu gazetelerdeki belirli bir konuya yönelik yazılar veya bir tek gazetede yayınlanan özgül bir yazı dizisi de ele alınabilir. Ayrıca bu gazete ve gazetelerin tüm sayıları yerine gün aşırı sayıları veya her haftadan bir sayı gibi aralıklı nüshaları örnekleme kullanılabilir.

- Örneklemin bölüneceği birimler, itemler ya da kayıt birimleri ve bunların içinde toplanacağı kategorilerin saptanması
- Nihayet birimlerin ve kategorilerin frekansları nicel olarak belirlendikten ve gerekirse kategoriler arası ilişkiler çözümlendikten sonra, değerlendirme, çıkarsama ve yorumlama aşamasına gelinir. (Bilgin, 2000).

1.4 Örnek Alan Çalışması

Kentlerin ya da kent parçalarının imar sorununu, müzakereler çerçevesinde ele alarak söz konusu müzakerelerdeki söylemlerin, söylem analizi tekniği ile ortaya konulmasını ve sonraki aşamada diğer verilerle ilişkilendirilerek çözüm arayışına gidilmesini öngören bu çalışmada, örnek alan olarak İzmir İnciraltı bölgesi seçilmiştir. Söz konusu bölge İzmir'in planlama süreci içerisinde 1990 yıllardan bu yana sürekli tartışmalara konu olmuş ve üzerinde uzlaşma sağlanamamıştır. Bunun pek çok nedeni olmakla beraber, kuşkusuz en büyük nedeni İnciraltı bölgesinin sadece İnciraltı'nda oturan ya da arsa sahibi olan kimseler için değil de; pek çok tarafı bir şekilde ilgilendiriyor olmasıdır. Bu nedenle İnciraltı'na ait bu çatışma ve anlaşmazlıkları uzlaşmaya dönüştürmeyi amaçlayan çeşitli platformlar oluşturulmaya çalışılmıştır. Bunları, İnciraltı'na yönelik gelecekteki planı birlikte karar vererek oluşturmaya çalışan birer müzakere süreci olarak görmek mümkündür. Bu çalışmada da söz konusu forumlar müzakere süreci olarak değerlendirilmeye alınmıştır. Söz konusu toplantılardan ilki, TMMOB Mimarlar Odası İzmir Şubesinin 1995 yılında düzenlemiş olduğu İnciraltı Forumu'dur. Diğeri ise yaklaşık 10 yıl kadar bir süre sonra 2006 yılında İzmir Büyükşehir Belediyesinin düzenlemiş olduğu İnciraltı Forumu'dur. Her iki toplantının da ana amacı İnciraltı'nın geleceğine yönelik planın

hazırlanmasında tüm tarafların istek ve görüşlerini ortaya koyması ve bunlar doğrultusunda bir planın hazırlanmasıdır. Bunlarla birlikte benzer içeriğe sahip ve Kültür ve Turizm Bakanlığınca 1/25000 ölçekli Çevre Düzeni Planı Revizyonu hazırlama sürecinde 2007 yılında düzenlenmiş 2 toplantı daha mevcuttur.

Söylem analizi tekniği, söz konusu toplantılarda görüş bildirmiş tarafların söylemlerine uygulanarak toplantılardaki söylemlerin birer planlama verisine dönüştürülmesi sağlanacaktır.

1.4.1 Söylem Analizi Tekniğinin Örnek Alanda Uygulanması

Söylem analizi tekniğinin söz konusu metinlere uygulanmasında izlenecek yol şu şekildedir;

I.Öncelikle tüm metinler birer birer incelenerek öne çıkarılan, vurgulanan kavramlar tespit edilecektir.

II. Daha sonra kavram- aktör eşleştirmesi ile hangi aktörün hangi kavramı ve ne sıklıkta kullandığı belirlenecektir.

III. Kavram- aktör eşleştirmesinde aynı kavramı kullanan aktörler için kavramı kullanım biçiminin ne olduğu söylemin bütünü üzerinden belirlenmeye çalışılacaktır.

IV. Söylemlerin analizi sonucunda en çok öne çıkan kavramların belirlenmesi

Tablo 1.1 Söylem analizinin tablolaştırılması

Örnek kavramlar	Kavramı kullanan aktörler	kavramı kullanım biçimi ve sıklığı
kamu yararı mülkiyet mağduriyet imar adalet	YEREL YÖNETİMLER, MESLEK ODALARI, SİVİLTOPLUM ÖRGÜTLERİ VS. MAL SAHİPLERİ	Kavramların kullanma sıklığı ve bağlamı aktörlere göre farklılaşabilir...

Söz konusu analiz sonucunda, değerlendirme aşamasına geçilir ve en çok öne çıkan kavramlar ve kullanım biçimleri, planlamanın diğer kavramları ile ilişkilendirilerek bir yorum ortaya koyulur. Bu yorum rant, planlamanın değişen yapısı ve İnciraltı'na yönelik özelliklerin söylemlerde öne çıkan kavramlarla bir araya gelerek ilişkilendirilmesi sonucu meydana gelmesi beklenen bir yorum niteliği taşımaktadır.

Çalışma alanına yönelik olarak incelenmesi gereken diğer verilerse çalışmanın oturduğu sınırlar, arazi kullanım dağılımında yer alan fonksiyonların niteliği ve niceliği, mülkiyet yapısı, alanın yasal çerçevesi bağlamında mevcut onaylı planlardaki durumu ve hukuksal süreci gibi temel verilerdir.

BÖLÜM İKİ

PLANLAMA YAKLAŞIMLARI-MÜZAKERECİ PLANLAMA -ANALİZ YÖNTEMİ

Kent planlama yaklaşımları incelendiğinde, kente bakma biçimi ve planlama problemlerini ele alış biçimi açısından farklı yaklaşım biçimlerini görmek mümkündür. Mevcut planlama yaklaşımlarının aldığı eleştiriler beraberinde yeni yaklaşımların ortaya çıkmasına neden olmuş ve günümüze pek çok yaklaşım biçiminin gelmesinde belirleyici rol oynamıştır. Bu bölümde bu yaklaşımların çıkış noktaları, temel özellikleri, süreç içinde yaşadıkları değişim ve dönüşümlerle beraber, eleştirildikleri noktalar üzerinde durularak, kent planlamanın günümüze kadar gelinen süreçte yaşadığı değişim irdelenmeye çalışılacaktır. İki boyutlu fiziksel planlamadan, günümüzün toplumsal boyutları da içine alan çok yönlü planlamaya kadar gelinen süreçte bu değişim ve dönüşümün planlama disiplinine ve planlama teorilerine yansımaları şüphesiz ki planlama ve planlamanın rolünü yeniden tarif etmek adına önemlidir. Tezin temel konusu olan müzakere süreçleri ve bu sürecin analiz yöntemleri doğrultusunda, müzakereci planlama yaklaşımı, bu yaklaşımın beslendiği temel paradigma ve müzakere süreçlerinin etkinliği açısından iletişimsel bilimlerin kullanmış olduğu bir analiz tekniği olan söylem analizinin araştırılması, planlamanın uygulama alanında denenmesi, sonuçların değerlendirilmesi bu bölümde ele alınacak konulardır.

2.1 Planlama Yaklaşımları

Planlama yaklaşımlarının ortaya çıkış süreci sanayi devrimine kadar uzanmaktadır. Sanayi devrimi ile beraber ortaya çıkan sanayi kentinin problemlerini çözmeye yönelik çabalar, klasik ya da geleneksel planlama yaklaşımının ortaya çıkmasında etkin olmuştur. Klasik planlama yaklaşımını takiben dünyadaki gelişmeler bu anlayışa yönelen eleştiriler yeni planlama yaklaşımlarının doğmasına neden olmuştur. Çok farklı yaklaşımlardan söz edebilmekle birlikte bu yaklaşımları

klasik planlama anlayışı, geniş kapsamlı rasyonel planlama anlayışı, programlamaya dönük rasyonel eylemler, sistem yaklaşımı, stratejik mekansal planlama yaklaşımı ve müzakereci-katılımcı-iletişimsel planlama yaklaşımı olmak üzere altı başlık altında toplamak mümkündür.

2.1.1 Klasik Planlama Yaklaşımı

Sağlıklı, rahat ve güzel yerleşmeler üretmek amacıyla olan klasik planlama anlayışında, etüt ve araştırma, planı yapma ve yapılan planı uygulama olmak üzere, üç temel aşama söz konusudur. Estetik kaygısının önde olduğu bu yaklaşımda, temel işlev fiziksel mekanı düzenlemek ve bir arazi kullanım dağılımı ortaya çıkarmaktır. Dolayısıyla yaklaşımın nihai hedefi bir plan belgesi ortaya koymaktır. Toplumsal problemlerin çözümünü fiziksel çevrenin düzenlenmesine bağlı bir nedensellik içinde ele alan bu yaklaşım, 18. yy ile 19.yy'ın ilk çeyreğine kadar süregelmiştir. Planlamanın teknik bir eylem ve bir mühendislik çabası olduğu, bu yaklaşımın bir başka kabulüdür.

Klasik planlama yaklaşımına getirilen çeşitli eleştiriler söz konusudur. Bu eleştiriler;

- Statik ve teknik bir belge olması ve halk yerine yerel yönetim organlarına yönelik olması
- Ekonomik, toplumsal ve psikolojik sorunları göz ardı etmesi,
- Planı politikanın dışında tutması, plancının kendisini teknik eleman olarak görmesine neden olması, şeklinde sıralanabilir.

2.1.2 Geniş Kapsamlı ve Rasyonel Planlama Yaklaşımı

1930 yılından itibaren klasik planlama anlayışının yerini rasyonel karar verme süreci temeline dayanan geniş kapsamlı ve rasyonel planlama almıştır. Özellikle 1929 dünya ekonomik buhranı ile beraber toplumun refahını arttırmak amaçlı çalışmaların, devletin görevleri arasında öne çıkması, bu anlayışın ortaya çıkmasında etkili olmuştur. Geniş kapsamlı planlama klasik planlama anlayışından farklı olarak, salt fiziksel bir eylem olmaktan çıkıp toplumsal, ekonomik, psikolojik gibi diğer

birçok faktörü de geniş bir kapsamda ele almıştır. Bir başka farklı yönü de planlamaya konu olan kentin sınırlarıdır. Geniş kapsamlı planlama kenti yakın çevresi ve hinterlandı denilen etki alanı ile birlikte bir bütün olarak ele almaktadır. Geniş kapsamlı planlama yaklaşımının özelliklerini şu şekilde sıralamak mümkündür;

- Genellilik ilkesi: Ayrıntıya girmemesi,
- Geniş kapsamlılık ilkesi: sadece fiziksel olmayışı,
- Uzun süreli olma ilkesi: planların 20-30 yıl gibi bir süreci göz önünde bulundurarak yapılması,
- Zorunluluk ilkesi: planın itaat edilecek bir belge olması,
- Nesnellik ilkesi: herkese eşit ve adil olması,
- Açıklık ilkesi: plandan herkesin haberdar olması,
- Esneklik ilkesi: planın ne asla bozulamayacak kutsal bir belge ne de sürekli değişebilecek bir yap-boz olması.

Klasik planlama anlayışına olduğu gibi geniş kapsamlı planlamaya da çeşitli eleştiriler yönelmiştir. Bu eleştiriler;

- İlk eleştiri geniş kapsamlı planlama yaklaşımlarının dayandığı temellerden biri olan kamu yararı ilkesine yöneliktir. Tek ve değişmez bir kamu yararının mümkün olmayışı planlamanın kamu yararını sağlama amacını gerçekleştirmesinde engel oluşturmakta ve bu da planlamanın kamu yararını sağlama ilkesini zayıflatmaktadır.
- Bir diğer eleştiri planlamanın değerleri ve amaçları konusundadır. Toplum ve plancının farklı amaç ve beklentide olma durumu geniş kapsamlı planlamanın başarısını engellemektedir.
- Klasik planlamada olduğu gibi, geniş kapsamlı planlamanın da planlamayı teknik ve politika üstü bir eylem olarak görmesi ve politik karar verme süreçlerinin dışında tutması, bir diğer eleştirilen yönüdür.
- Geniş kapsamlı planlamanın tüm bilgileri kolay elde edebileceği kabulü, bilgilerin toplanması, saklanması ve kullanılmasının bu yaklaşımın kabul ettiği kadar kolay olmadığı eleştirilmektedir.
- Geniş kapsamlı planlamanın uzun dönemliliği eleştirilen bir diğer husustur. Planların 20-30 yıl gibi uzun dönemler için yapılıyor olması bu süreçte

çıkabilecek çeşitli etmenlerden planın başarısının olumsuz etkilenmesi olasılığını da arttırmaktadır.

2.1.3 Programlamaya Dönük Rasyonel Eylemler

Geniş kapsamlı planlamaya getirilen eleştiriler doğrultusunda, eleştirilen noktalara alternatif çözümler getiren farklı bir takım yaklaşımları programlamaya dönük rasyonel eylemler altında toplamak mümkündür. Bu yaklaşımlardan bazıları geniş kapsamlı planlamanın uzun süreliğini eleştirerek bu noktadan yola çıkarken, bazıları ise daha sosyo-ekonomik parametreleri de içine alacak bir süreç olması düşüncesinde ortaya çıkmıştır.

2.1.3.1 Orta Süreli Planlama

Geniş kapsamlı planlamanın uzun süreli olmasına karşıt olarak öne sürülen bir yaklaşımdır.

Özellikleri:

- Kısa süreli olması,
- Nabız yoklama (pulse-taking) özelliği ile toplumda oluşabilecek olumsuzlukları görüp, karar vericileri uyarması,
- Plancının teknik bilgisi ile siyasetçi ve toplum arasında bir köprü olması,
- Planlamanın gözden geçirme, denetleme özelliğine de sahip olması. (Keleş, 1990)

2.1.3.2 Politikalar Planı

Geleneksel nazım planlarına göre daha kısa dönemli olan ve kentin gelecekteki gelişimine yön vermek amacıyla fiziksel, toplumsal ve ekonomik politikaları oluşturan bir planlama biçimidir.

Özellikleri:

- Geleneksel planlama anlayışının taşıdığı detayları taşımaması nedeniyle; planın anlaşılır olması ve planlama sürecine politik, bürokratik kesim ile halk katılımının kolay olması,

- Uygulama şansının yüksek olması,
- Kurumlar arası işbirliğini sağlıyor olması,
- Dinamik ve esnek olması.

Oluştugu öğeler:

- Planın konusu,
- Planın amacına yönelik; plan, program, proje,
- Bütçe planlaması,
- Uygulama araçları,
- Ayrıntıya inen ve her kuruma düşen planlar (Keleş, 1990).

2.1.3.3 Çoğulcu ve Savunucu Planlama

Bu planlama anlayışı, kentte yaşayan tüm kesimlerin kente ilişkin ortak bir amaç üzerinde birleşmesinin imkansız olduğu varsayımından ortaya çıkmıştır. Bu varsayımından hareketle, kente ilişkin planlama sürecinde yalnızca çoğunluğun görüşlerinin dikkate alınarak gerçekleştirilmiş bir planlama anlayışını reddeden ve her kesimin planlama sürecinde temsil edilmesini savunan bir yaklaşımdır.

Özellikleri

- Halkı bilgi sahibi kılması,
- Farklı planlama alternatiflerinin ortaya çıkması nedeniyle planlama kalitesinin artması,
- Planlamadan memnun olmayanların eleştirdikleri planlardan daha iyi plan yapma zorunluluğu,
- Planlama işlevini siyasi karar organlarından bağımsız olarak görmemesi.

Aldığı eleştiriler:

- Planın ne ölçüde kamu yararı savunabileceğine ilişkin bir ölçünün olmaması,
- Teknik bilgi, ekonomik durum ve siyasi yönden güçlü olan tarafların planlarının uygulanma riski,
- Halkın karar verme sürecine yabancılaşması riski,
- Ekonomik ve siyasi gücün kimi odaklarda toplanma riski.

2.1.3.4 Bir Süreç Olarak Planlama

Planlamayı bir plan belgesi ortaya koymak yerine birbirini izleyen kararlardan oluşmuş bir süreç olarak ele alan bir yaklaşım biçimidir. Bilimsel araştırmalar matematiksel modellerin kullanılması nedeniyle kentin büyüme sürecinin daha iyi ve detaylı bir şekilde analiz edilmesi söz konusudur. Fiziksel planlamanın yanında toplumsal gelişmenin her yönüne uygulanabilen bir araçtır.

Aldığı eleştiriler:

- Tam bir tanımının olmaması,
- Sadece verilere dayanması nedeniyle akılcı tercih yapmayı zorlaştırması,
- Sürecin öne çıkması nedeniyle fiziksel planlama ve şehirciliği önemsiz sayması.

2.1.4 Sistem Yaklaşımı

Kentin bir sistem olarak ele alınmasını öngören bir yaklaşım biçimidir. Bunu sağlamak için soyut bir kent modelinin oluşturulması gerekmektedir. Kent bir toplumsal sistem olarak işlevler bütünüdür. Dolayısıyla sistemin girdiler, süreç, çıktılar, geri besleme ve sınırlar olmak üzere birçok parametresi vardır. Bununla beraber yatayda ve dikeyde toplumsal, siyasal, ekonomik olmak üzere çeşitli alt sistemler ve bu sistemlerin çapraz ilişki biçimleri yer almaktadır.

Bu yaklaşımın kent planlamasında kullanılmasını hızlandıran ya da etkileyen faktörler;

- Kent planlamanın giderek fiziksel çizimlerin ötesine taşınan, birçok toplumsal ve ekonomik değişkeni de içerecek biçimde değişmesi ve genişlemesi,
- Kent planlamada plan belgesini üretmenin yerine, sürecin önemli hale gelmesi,
- Kentsel gelişmenin yönetimlerin politika ve yatırımlarından büyük ölçüde etkilenmesi,
- Sistem çözümlemesi tekniklerinin hızlı bir gelişim sürecine girmiş olması.

Bu yaklaşımın, kent planlamaya, tek çözümler yerine alması çözümlerine ve bunlar arasında değerlendirme yapmaya olanak vermesi anlamında katkısından söz etmek mümkündür.

2.1.5 Stratejik Mekansal Planlama

Stratejik Mekansal planlama yaklaşımının henüz üzerinde uzlaşmış bir tanımlaması olmamakla birlikte, dünyadaki ekonomik gelişmeler temelinde, küreselleşen dünya ekonomisinin bir sonucu olarak ortaya çıkan stratejik planlamanın mekansal boyutunu ele aldığını söylemek mümkündür. Avrupa’da kökleri 1920’lere kadar gitmektedir.

Stratejik planlama ve stratejik mekansal planlamaya yönelik farklı çevrelerin getirmiş olduğu tanımlamalar sonucunda elde edilen temel kavramlar; aktif sosyal bir süreç, koalisyon, katılım, etkileşim, vizyon, strateji, eyleme yönelik olma olarak sıralanabilir. Buradan hareketle stratejik planlamanın iki temel özelliği ortaya çıkmaktadır; birincisi çok sektörlü olması, ikincisi ise çok aktörlü olmasıdır.(Gedikli, 2007)

Stratejik mekansal ele alışın, normatif anlamda beş temel özelliği bulunmaktadır. Bunlardan birincisi, yaygın, her şeye ve bütün problemlere erişmeye çalışan, kapsamlı planlamanın tersine, stratejik mekansal planlamanın seçici olduğu ve gerçekten mesele olan konulara yönlendiğidir. İkincisi, Öklitgil mekan ve yer kavramına dayanan ve objeler ile forma odaklanmayı gerektiren geleneksel mekansal planlama yerine, önerilen stratejik mekansal planlamanın, daha ziyade ilişkisel mekan ve yer kavramlarını hedeflediği, ilişkilere ve süreçlere odaklandığıdır. Burada, açıkça bir ağ toplumu kabulü bulunmaktadır ve bireylerin farklı ağlarda farklı roller üstlendikleri vurgulanmaktadır. Elbette, bütün ilişkisel ağların kesişimlerinde ya da düğümlerinde yer alan arenalarda aktörler bir araya gelecek ve yeni ilişkiler kuracak, hatta politik sistemde bir rol iddiasında bulunacaklardır. Böylece, bireysel ve kolektif potansiyeller gelişecek, sorunlara çözümler bulunacak, plan yapım, karar verme ve uygulama süreçlerinde aktif olarak yer almak için yapısal değişimi zorlayacaktır. Bu özelliği, stratejik mekansal planlamanın, bir miktar Davidof’un savunucu planlama yaklaşımını güçlendirdiği, ama daha çok, iletişimsel rasyonalite ile temellendirilen müzakereci planlama yaklaşımını yeniden teklif ettiği

düşünülebilir. Üçüncüsü, sadece objeleri ve işlevleri entegre etmeye odaklanan geleneksel mekansal planlama yerine stratejik mekansal planlamanın bunların yanı sıra sürece de odaklandığıdır. Dördüncüsü, sabitlenmiş ve dondurulmuş bir nazım planı hedeflemek yerine, stratejik mekansal planlamanın, olası ve arzu edilen gelecekler ve onlara nasıl gidileceği hakkında yaratıcı olarak düşünmeyi, başka bir deyişle vizyon oluşturmayı gerektirdiğidir. Beşincisi ise, stratejik mekansal planlamanın eylem yönelimli olduğu ve siyasi otoriteler ile uygulayıcı aktörler arasında etkili bağlantıların bulunması gerektiğidir. Burada kastedilen sadece bir planın kendi uyumu içerisinde uygulanacağını önceden varsayılması değil, planın değişimi kışkırtan ya da yöneten araçlardan birisi olarak düşünülmesi gerektiğidir. (Göksu,2008).

2.1.6 Müzakereci Planlama Yaklaşımı

Müzakereci planlamanın ortaya çıkışını, Davidof'un savunucu planlama yaklaşımına kadar götürmek mümkündür. Azınlık grupların planlama alanındaki haklarını dile getiren ve bunun savunuculuğunu üstlenen savunucu planlama yaklaşımında olduğu gibi, müzakereci planlamada da bütün tarafların planlama sürecinde söz sahibi olması düşüncesi yatmaktadır. Bu düşünceden hareketle planlama süreci yeniden tariflenmekte ve bir müzakere ortamının tasavvuru ortaya konulmaktadır. Bunun temellendiği düşünce ise iletişimsel akılcılıktır.

2.1.6.1 İletişimsel Akılcılık ve İletişimsel Planlama

Müzakereci planlamanın temeli, Habermass'ın İletişimsel Eylem Kuramına dayanmaktadır. Habermass bu kuramında ekonomik ve yönetsel akılcılığın yaptığı tek yönlü modernleşme sürecini eleştirmektedir. Katılımcı demokrasinin yerini rutin politik partiler ve çıkar gruplarının aldığı belirterek; kamusal ile özel, birey ile toplum ve sistem ile yaşam dünyası arasındaki sınırların bozuklaştığını söylemektedir. Modernite projesinin araçsal rasyonalite anlayışının yerine iletişimsel rasyonaliteyi koymaktadır. Bu anlayış içinde karşılıklı güven içinde aktörlerin kendilerini anlatma, karşılardakileri anlama isteği vardır. Bu rasyonalite haliyle

yukardan aşağıya teknik bir rasyonalite yerine, aşağıdan yukarı katılımcı bir rasyonalite anlayışı koymaktadır (Şengül, 2002).

İletişimsel akılcılıkta ana tema, dilin rolü, konsensüsün ve eylemin temeli olarak çarpıtılmamış eylemdir. İletişimsel akılcılık belli amaçlara ulaşmak için eylemler arasında tercih yapmaz, etkileşimin kendisini değerlendirir. Dolayısıyla iletişimsel akılcılığın ölçütleri iletişimin sonuçlarına değil, iletişimin kalitesine uygulanır. Habermass'ın kuramında bir diğer önemli nokta da ideal konuşma durumudur. Tarafların konsensüsü veya herhangi bir katılımı karşılıklı görüş birliğine varmaları, ancak onlar kendilerini herhangi bir engel olmaksızın ifade etmişler ise anlamlıdır. İdeal konuşma durumu için sağlanması gereken koşullar; anlaşılır olma, doğruluk, samimiyet ve meşruluktur. Bunlar aynı zamanda demokratik katılımcı bir planlamanın da önkoşullarıdır (Demirci ve Genç, 2006).

İletişimsel planlama farklı grupların bir araya gelerek müzakere etmesini esas almaktadır. Siyaset biliminin bir teması olan müzakereci demokrasinin, müzakere kavramı, giderek planlama kuramları içerisine girmektedir. Kamusal karar alma süreçlerine tüm bireylerin katılımı, kamusal sektörle özel sektör ve toplumun diğer tarafları arasında karşılıklı ilişkilerin düzenlenmesinde müzakere önemli bir araç olarak görülmektedir (Gedikli, 2007).

Farklı gruplar karşılıklı güvenin oluşturulduğu bir ortamda kendi kimlik ve çıkarlarının ifade ederken, diğer grupların çıkarlarını da anlamaya çalışmaktadır. Bu platformda plancının rolü yeniden tariflenmekte moderatör rolü üstlenmektedir. Plancı artık, kendi algıladığı ve bu yönde oluşturduğu planı dikte etmek yerine, bir aktör olarak diğer grupları dinleyen, farklı talepleri anlamaya çalışan ve farklılıkların müzakere edilmesini sağlayan bir konumdadır (Şengül,2002).

Müzakereci planlamanın temel özelliklerine bakıldığında; çoğulcu demokrasi içerisinde düzenlenmiş olan, iletişimsel yolla akılcılığı yeniden tanımlayan, modernizm yanlısı, plancı ve politikacıların merkezi konumda oldukları ve yeni bir kent kuramı ortaya koymaya çalışan bir planlama anlayışı olduğunu söylemek mümkündür.

Bu yaklaşımın temeli olan iletişimsel akılcılık anlayışı;

- . Planlamayı etkileyici ve yorumlayıcı bir süreç olarak gören,
- . Planlamanın farklı söylem toplulukları arasında cereyan ettiğini savunan,

- . Tartışma metodolojisini kişiler ve kültürler arası saygıya dayandıran,
- . Sorun, strateji ve değerlerin belirlendiği mücadele alanlarına odaklanan,
- . Farklı formda ve türde politikaları üretmeyi mümkün kılan,
- . Bilgilendirmeyi öne çıkaran,
- . Birlikte kolektif bir çalışma öngören,
- . Çözüm üretme süreçlerine de katılmayı sağlamaya çalışan, bir anlayıştır.

2.1.6.2 İletişimsel Planlamaya Yönelik Eleştiriler

İletişimsel planlamanın en çok eleştiri aldığı nokta, böyle bir yaklaşımın pratikte nasıl işleyebileceğine yöneliktir. Teoriden pratiğe nasıl geçileceğinin tam açıklanamamış olması, pratikte çizilen müzakere platformunun ve yapısının oluşturulmasının zayıflığı gibi durumlar eleştirilmektedir.

En iyi karar alma formunun müzakere olduğu durumların neler olduğunu açıklamakta yetersiz kaldığı, diğer kolektif karar alma formlarından üstünlüğünün ne olduğunu açıklanamadığı, akademik emperyalizmin bir çıktısı olduğu, gücün planlama anlayışı içinde önemsenmemesinin ve kavramsallaştırılmamasının müzakereyi hayal ürününden öteye taşıyamayacak olduğu, plancının rolünü tartışmaya açarak planlamanın mesleksizleştirilmesi tehlikesini taşıdığı, her müzakerede konsesüs sağlanamayacak olma ihtimalinin bulunması nedeniyle istenmeyen sonuçlara sebebiyet verebilecek olma riski, piyasa güçlerinin hakimiyetine olanak tanıyarak neo-liberalizmin aracı olduğu konusunda eleştiriler çeşitlenmektedir (Genç ve Demirci, 2006).

2.2 Müzakereci Planlama Süreçlerinin Analiz Yöntemi - Söylem Analizi Teknikleri

Planlamada müzakereci bir sürecin yer alması ile birlikte, müzakerenin temelinde yer alan iletişimin niteliği, sürecin sağlığı açısından önemli hale gelmektedir. Böyle bir durumda kuramsal yapısını dönüştüren planlamanın analiz yöntemlerini de yeni kuramsal kimliğine adapte etmesi zorunlu bir hal almaktadır. Alışıl gelmiş niceliksel teknik ve teoriler, yeni yaklaşım için tek başına yeterli görünmemektedir. Çünkü artık plancı tek başına değildir ve çoklu aktörler ile bunların söylemlerinin olduğu bir

planlama ortamı söz konusudur. Haliyle farklı aktörlerin aynı planlama konusu için kullandıkları ortak araç, dil olmaktadır. Dolayısıyla da temel araç kullanılan dil olduğu için, sağlıklı bir temel oluşturmanın ilk yolu da dili doğru anlamak ve yorumlamaktan geçmektedir. Burada artık klasik analiz tekniklerinin yanında nitel araştırma tekniklerinden de faydalanmak ve bunları yeni planlama kuramının planlama problemlerine uyarlamak kaçınılmaz olmaktadır. Söz konusu, söylemler ve bu söylemlerin analizi olduğundan, kullanılacak tekniklerden biri de iletişimsel ve sosyal bilimlerin kullandığı bir yöntem olan söylem analizi tekniği olabilir. Bu tekniğin, planlama aktörlerinin söylemlerini kurdukları temelleri, söylemlerinin arkasındaki saklı anlamları anlamak adına önemli bir yöntem olduğu açıktır. Yalnız burada sadece söylem analizi tekniğinin değil, benzer şekilde içerik ve metin analizlerinin de bir bütünsellik içinde değerlendirilerek, birlikte planlama problemlerine uyarlanabileceği unutulmamalıdır.

2.2.1 Söylem Analizi Nedir ve Nasıl Uygulanır

Söylem, sosyal ve beşeri bilimlerinde 1960'lı yıllardan itibaren yoğun bir şekilde kullanmaya başlanılan bir terimdir. Dilbilimde hemen hemen konuşmanın dengi, başka bir ifadeyle, işaretler sistemi gibi kabul edilen dile zıt olarak konuşmacının güncel bir şekilde kullandığı dilin dengi anlamına gelmektedir.

Söylem analizi ise metinlerin (veya dilin) semantik ya da sentaktik yapısını inceler ve metinlerin hem dilbilimsel hem de sosyo-kültürel boyutlarını ele alır. Anglo-Amerikan araştırmacıları geleneksel kalıplara, konuşma edimlerine ve sözlü iletişimin diğer biçimleri üzerine yoğunlaştılar. Bu çalışmalar sözlü değişimlerdeki *güç* ve *otorite* dağılımının önemini ortaya koyar.

Söylem analizi; çok çeşitli söylemlere (discourse) uygulanan birtakım metodolojik araç ve tekniklerin bütünü olarak tanımlanabilir, içerik analizi adı altında toplanan bu araç ve teknikler, her şeyden önce kontrollü bir yorum çabası olarak ve genelde tümdengelim dayalı bir "okuma" aracı olarak nitelendirilebilirler. Söz konusu okuma, sınırları belirlenmiş söylem örneklerinin çözümlenmesi esasına dayanmaktadır.(Bilgin, 2000).

Bu teknikler, bir söylemi anlamada ve yorumlamada, öznel etkenlerden kurtulmayı sağlamak amacını taşımaktadır. Okuyucunun bilgi ve sezgisine, inanç ve

tutumlarına değerlerine ve referans çerçevesine bağlı, kolayca ve otomatik bir şekilde yapılmış yorumuna karşı, nesnel okuma ilkeleri getirmektedir. Söylemin görünen, kolayca yakalanan, sergilenmiş ve ilk bakışta algılanan içeriği yerine, gizil, üstü örtülü içeriğini ortaya çıkarmayı sağlamaktadır. Dolayısıyla içerik analizi, mesajda, bireyi görünmeden etkileyen öğelerin belirlenmesine yönelik "ikinci bir okuma"dır. Bu anlamda içerik analizi, bir tür iletişim psikanalizini ve iletileni algılama sanatını andırmaktadır. Söz konusu okuma, okuyanı önyargılarında onaylayan, ilk duygularında rahatlatan, ideolojik, politik ve kültürel kanaatlerini pekiştiren bir okuma değil, ona gerçekten de yeni bir şeyler öğreten, onu yeni bir şeylerin önüne koyan bir okumadır.

İçerik analizi tekniklerinin ortak paydası, çıkarsama (inference) esasına dayanmalarıdır. Hepsi de mesajlarda gözlenen ve betimlenen öğelerden hareketle bir yorum getirme amacını taşırlar. Bu nedenle içerik analizi, objektiflik-sübjektiflik uçları arasında uzanan bir doğru üzerinde farklı noktalarda yer alan teknikler içermektedir. Çok biçimli ve çok işlevli bir görünüm taşıyan bu teknikler bütünü, araştırmacıların öznel yaratıcılıklarına da izin veren bir yapıdadır. (Bilgin, 2000)

Söylem analizi ve daha genel başlığıyla içerik analizi için çeşitli tanımlar şu şekildedir; (Bilgin, 2000).

- İçerik analizi, iletişimin görünen içeriğinin nesnel, sistematik ve nicel yollardan betimlenmesidir
- İçerik analizi, her türlü sembolik davranışın betimlenmesinde ve içeriğinin analizinde kullanılan sistematik, nicel ve nesnel bir yöntemdir
- İçerik analizi, kuramsal temeli bulunmayan ve fazla iddiası olmayan analitik bir araçtır
- İçerik analizi, iletişimlerin analiz tekniklerinin bütünüdür. Mesaj içeriklerinin betimlenmesinde objektif ve sistematik yöntemler kullanır. Kolay ve tesadüfi okumalara karşılık önerilen, uyarın/mesaj ile yorum arasında incelemeyi gerektiren, konulara göre uyarlanan, gittikçe daha gelişen (rafine) ve verimli olduğunda kullanılması yararlı teknikler bütünüdür).

2.2.1.2 Söylem Analizinde İlkeler

Söylem analizi birçok analiz tekniğinde olduğu gibi bir takım ilkelere dayanmaktadır. Her ne kadar değişen disiplinlere göre söylem analizi için uygulanan yöntem farklılaşsa da, bir takım genel geçer ilkelerden söz etmek mümkündür.

- **Hareketlilik:** Söylem analizi hareketlerle ilgilenir. Bu hareketler keskin bir biçimde ortaya çıkmaya da genel olarak anlaşılması mümkündür.
- **Sabit öğeler içerir:** Söylem analizi etkileşimde saklı olan bir takım öğeler barındırır. Söylem analizinde ya konuşmalar hareketi etkiler(Faucaultçu yaklaşım), ya da konuşmalar dilbilimsel olarak yerleşmiş bir düzeydedir.
- **Yapısallık:** Söylem analizinde esas anlam kelime ve kelime gruplarının oluşturduğu anlamın ötesinde bir anlam taşıyabilir. Bu farklı anlamın nasıl ortaya çıktığı, nerde olduğu söylem analizi için önem arz eder. Söylem analizinde temel malzeme dil ve dilin kullanımı olduğu için, örneklem oluştururken verinin büyüklüğü çok önemli değildir ve genellikle bu veriyi görüşme ya da benzeri kayıtlar oluşturur. Bu nedenle söylem analizi için kayıtlar önemli bir yer tutmaktadır. Kayıtların nasıl oluşturulduğu verinin sağlıklı analizi açısından önemlidir.
- **Dile odaklanmak:** Dil söylem için temel araçtır. Bu nedenle dilin nasıl kullanıldığı kelimelerin arkasındaki saklı anlamların neler olduğu dile odaklanma ile mümkündür.
- **Verileri tanımlamak:** Söylem analizinde elde edilen veriler doğrultusunda analiz yapılır ve nitel bir metot olması itibariyle de öncelikle, incelenen veride ne denildiğinden ziyade nasıl denildiği birinci derece önemli hale gelmektedir. Ayrıca kullanılma sıklığı da verileri tanımlarken üzerinde durulması gereken bir noktadır.
- **Yapılandırılmış gerekçeler üzerinde durmak:** Söylem analizinde katılımcıların söylemleri analizi edilirken gerekçeler üzerinde durulmalıdır. Gerekçeler, kullanılan kelimelerin 'esas' anlamlarını vurgular (Mil, 2007).

2.2.1.3 Söylem Analizinin Uygulanması

Söylem analizinin uygulanması, birtakım aşamalar halinde gerçekleşmektedir. Belirli bir konuda içerik analiziyle çalışmak isteyen araştırmacının izlemesi gereken aşamalar şu şekildedir;

- Araştırma amaç ve hedeflerinin belirlenmesi,
- Örneklemin oluşturulması: içerik analizinin örnekleme, incelenecek iletişimlere bağlı olarak, sınırlı sayıda gazete, dergi, öykü, film, reklam ve diğer iletişim araçlarından veya türlerinden oluşabilir.
- Örneklemin bölüneceği birimler, itemler ya da kayıt birimleri ve bunların içinde toplanacağı kategorilerin saptanması,
- Son aşama olarak, birimlerin ve kategorilerin frekansları nicel olarak belirlendikten ve gerekirse kategoriler arası ilişkiler çözümlendikten sonra, değerlendirme, çıkarsama ve yorumlamanın yapılması

2.2.1.4 Analitik Betimleme ve Kodlama

Söylem analizi, belirli bir mesajın kapsadığı, taşıdığı enformasyonun işlenmesini temel almaktadır. Yöntemin ilk adımı "betimsel işleme" dir. Burada, bireyin aldığı uyarıların veya mesaj öğelerinin özelliklerini ve güçlerini objektif bir şekilde ortaya koyarak sübjektif ve kaba betimlemeleri aşmak söz konusudur.

Bu açıdan söylem analizi, iletişimlerin kodlanması sorunuyla, yani mesajı bir takım kategorilere bölmek, belirli kodlama ya da kayıt birimleri saptamakla işe başlayacaktır. Kodlamak, mesajın anlamı üzerinde bir işlem yapmak demektir. Bu işlem tamamen nötr değildir; mesajın anlamını birtakım kategorilere bölerek indirgemek, mesajın bütünü ile mesajın indirgenmiş şekli arasında bir özdeşlik ya da en azından bir benzerlik bulunduğu varsayımına dayanmaktadır. Ayrıca kategorileri frekanslarına göre değerlendirmek (bir metinde belirli bir öğenin veya öğe kategorisinin görülme sıklığına bakmak), kategorilerin önemini frekansa bağlamak gibi gizli bir varsayım taşımaktadır. Ancak, her türlü yöntemde, birtakım sayı iti veya varsayımlar bulmak mümkündür. İçerik analizi yöntemiyle çalışırken bu tür varsayımların bilincinde olmak gerekir.

Kodlamaya, analiz kategorilerinin saptanmasıyla başlanır. Analiz kategorileri, mesajda ilgilendiğimiz, ortaya koymaya çalıştığımız yanlarla ilgilidir. Bilgin'e(1999) göre analiz kategorileri aşağıdaki yanlarla ilgili olabilir.

a) Söylenen şeye ilişkin kategoriler

- İletişimin konusu,
- İletişimin yönü: lehte veya aleyhte, taraftar veya karşıt,
- İşlenen değerler, amaçlar veya arzular,
- Amaçlara ulaşmada başvurulmuş yollar,
- Kişileri betimlemede kullanılan özellikler/çizgiler,
- Mesajın kaynağı, konuşan kişiler,
- İletişimin yöneldiği hedef kişiler veya kitleler,
- Olayların geçtiği yerler ve zamanlar,
- Çatışma kaynakları ve konuları,

b) Söyleme tarzıyla ilgili kategoriler

- İletişimin tipi veya biçimi; kullanılan araçlar
- İletişimin gramer ve sentaks biçimleri,
- Kullanılan propagandanın veya retoriğin yöntemi, v.b.

Kodlama işlemi temel olarak üç şekilde gerçekleştirilebilir.

2.2.1.4.1 Daha önceden belirlenmiş kavramlara göre yapılan kodlamalar. Veriler toplanmadan önce bir kod listesi çıkarmak mümkündür, bu kod listesi temalar düzeyinde olabileceği gibi temalar altında yer alacak kavramlar düzeyinde de olabilir. Bu şekilde gerçekleştirilen bir kodlamada, verilerin kodlanma işlemi daha kolay olmaktadır. Çünkü verilerin analizi için mevcut bir yapı oluşturulmuş olur.

2.2.1.4.2 Verilerden çıkarılan kavramlara göre yapılan kodlamalar. Önceden kodlama işlemini yapmanın mümkün olmadığı ya da zor olduğu durumlarda, toplanan verilerin tümevarımcı bir analize tabi tutulması sonucu, kodlar ortaya çıkarılır. Bu durumda veri setini oluşturan metinler detaylı bir şekilde bir ön incelemeye tabi tutulur ve araştırmanın amacı çerçevesinde belirli kodlar ortaya çıkarılır.

2.2.1.4.3 Her iki durumun da yerine göre kullanıldığı genel çerçeve içinde yapılan kodlamalar. Bu tür kodlama birinci ve ikinci tür kodlama biçiminin birlikte kullanıldığı kodlama biçimidir. Önceden belirlenen kodlar dahilinde araştırma süreci içinde verilerden çıkan yeni kodların kod listesine eklenmesi ya da kod listesinde değişiklikler yapılması, bu kodlama biçimi içinde söz konusudur.

Her üç kodlama biçimi için de ortaya çıkan kodların veri analizi sürecinde tekrar tekrar değiştirilmesi, geliştirilmesi mümkündür. Ayrıca kodların tanımlama durumu da söz konusu olabilir. (Yıldırım ve Şimşek,2006)

2.2.1.5 Çıkarsama

Söylem analizi yöntemi, bir takım nicel veya nitel göstergelerden hareketle, mesajdan elde edilen psikolojik, sosyolojik, tarihsel, ekonomik ve benzer türden bilgilerin ötesinde bazı sonuçlara ulaşmayı amaçlamaktadır. Analizci, dokümanlarda bulunduğu izler üzerinde çalışır. Bu izler, çeşitli durumların ve olguların işaretleridir. Görünen işaretler sayesinde keşfedilecek bazı şeyler vardır. Analizci, mantıksal bir biçimde tündengelim, yani çıkarsama (inference) sayesinde, mesaj, kanal, mesajın vericisi ve alıcısı hakkında birtakım bilgiler edinebilir. Yorumlamalar mesajın nedenleri veya mesaja yol açan etkenler ve durum ile mesajın muhtemel sonuçları ve etkinlikleri üzerinde de odaklaşabilir. Genelde, vericinin niyet ve hedefleriyle ilgili yorumlamalar daha yaygındır. Bir bireyin sözlerinden hareketle, gizli çağrışımları, değerleri, bilinçli veya bilinçsiz inançları, yargıları tahmin edilebilir. Bir hastanın konuşmalarında gözlenen dil bozukluklarından hareketle, kaygı düzeyi kestirilebilir.(Bilgin, 1999)

Söylem analizinde, dar anlamda betimlemeyi aşan sonuçlar çıkarmak önemlidir. Çıkarsama metinlerin yüzeyinden derinine gitmeyi, semantik veya dilbilimsel yapılar ile psikolojik veya sosyolojik yapılar, davranışlar, ideolojiler ve tutumlar arasında bir ilişki kurmayı ifade etmektedir. (Bilgin, 2000)

Söylem analizindeki yorumlamalar, genel olarak, gözlenen sonuçlardan hareketle nedenlerin veya etkenlerin keşfedilmesi yönündedir. Yani çıkarsama değişkenlerinden (metindeki göstergeler), yorumlanmış değişkenlere (nedenler) doğru bir gidiş vardır. Bunun tersi konusunda, başarılı çalışmalar yok denecek kadar azdır. Ayrıca yorumlar, analizi yapılan konuya özgü bir nitelik taşımakta ve

genelleştirilememektedir. İçerik analiziyle yapılan yordamaların belirgin kuralları ve tipleri yoktur.

Söylem analizinde yorumlanmış değişkenlere örnek olarak, vericinin zeka düzeyi, iletişim kolaylığı, etnik kökeni, kaygı düzeyi, saldırganlığı, çağrışım yapısı, tutum ve değerleri, güdüleri, dil alışkanlıkları gibi değişkenlikleri zikretmektedir. Bunlara, sözcük birimleri, birlikte görülen sözcükler, sentaks yapıları, sessel veya diğer biçimsel özellikler, hatalar, duraksamalar, vücut ifadeleri ve jestler gibi göstergelerden hareketle ulaşılabileceğim belirtmektedir. Ancak, diğer araştırmacılar, yordanmış değişkenlere farklı örnekler de vermektedir (Bilgin, 1999).

2.2.1.6 Değerlendirme, Çıkarılma ve Yorumlama

Bu aşamada her kategori öznesinin söylemi ele alınacaktır. Söz konusu çalışma kent planlama sorunsalına yönelik bir konu olduğu için söylemlerde aranacak ve üzerinde durulacak olan, planlamayı doğrudan veya dolaylı olarak ilgilendiren sözcüklerin tespitidir. İki yöntem söz konusudur. Birincisi belirlenen sözcüklerin söylem içinde geçme sıklığının belirlenmesi ve bunun işaret ettiği anlamın çıkarılma ve yorumunun yapılmasıdır. İkincisi ise sadece sözcük ve sıfatların sıklıklarına bakmayı; bunun yanında kimin söylediği ve ne anlamda söylediği üzerinde de ayrı bir analize gitme yöntemidir. Örneğin bu çalışmada üzerinde durulacak sözcük veya sözcük gruplarından bazıları şunlar olabilir; “*kamu yararı*”, “*adalet*”, “*mağduriyet*”, “*emsal*” vs. gibi hem sık kullanılan hem de şehircilik disiplini içinde yer alan sözcüklerin, sıklık ve söylenme biçimleri bu analiz çerçevesinde değerlendirilebilecek birkaç örnektir. Burada, örneğin “*kamu yararı*” kavramının kullanılma biçimi, kullanılma sıklığı ve hangi tarafın kullandığına göre farklılıklar gösterebilir. Bu durum da görünenin ötesinde bir anlam ortaya çıkarabilir. Çünkü buradaki bir mülk sahibinin bu kavramı kullanma şekli ve sıklığı ile bir yerel yöneticinin, örneğin İzmir Büyükşehir Belediye Başkanın kullanma biçimi ya da bir meslek odasının bu kavramı vurgulama biçimi farklı olabilmektedir. Bu durumda işaret edilen nokta ve işaret eden ile yani özne ve nesne arasındaki ilişki, önemli bir anlam taşıyabilmektedir.

2.2.2 Söylem Analizinin Kentsel Politika Alanlarında Kullanılmasının Yararları

Kentsel politika ve diğer uygulamalı sosyal bilimlerde söylem analizinden yararlanıyor olmanın iki temel nedeni bulunmaktadır:

- I. Mevcut araştırma yöntemlerinin özellikle karar üretme süreçlerinde dar ve sınırlı kalması:
- II. Araştırmacıların politik alanda dilin kullanımının önemini gittikçe daha çok anlamaları (Jacobs, 2006).

Mevcut araştırma yöntemleri özellikle fiziki planlamaya dönük oldukları için planlamanın toplumsal yönünü ortaya koymakta yetersiz kalmaktadır. Bu noktada özellikle karar üretme süreçlerinde yeni yöntem ve tekniklerin kullanılması kaçınılmaz olmaktadır. Karar üretme süreçlerinde ve politika oluşturmada tarafların söylemleri öne çıkmakta bu söylemlerinin ortaya koymak istediği düşünce önem kazanmaktadır. Bu nedenle söylemlerin araştırma ve analizinde nitel araştırmaya dayanan tekniklerin gelişmesi, bu bağlamda söylem analizi, içerik analizi gibi temel analiz tekniklerinin bu süreçlerin sonuçlarını oluşturmada kullanılması, süreç- sonuç ilişkisinin sağlıklı bir temele oturtulması açısından önem kazanmaktadır.

İletişimin temel aracı olan dilin ve dilin kullanılma biçiminden kaynaklanan durumların özellikle politik süreçlerde doğru ve kabul edilir politikalar üretme anlamında öne çıktığı görülmektedir. Bu nedenle bu yönde araştırmalar gerçekleştiren siyaset ve toplumbilimciler açısından, politik söylemleri anlama ve algılama adına söylem analizi önemli bir yöntem olmaktadır. Kentsel politikaların üretimi ve bu politikaların kentsel alanlarda oluşturacağı etkilerin tahmin ve tahlili açısından bu yöntem önemli bir araç olabilecektir. Özellikle iletişimsel akılcılığın öne çıktığı yeni planlama anlayışları açısından yöntemin önemi daha da artmaktadır.

BÖLÜM ÜÇ

ÇALIŞMA ALANININ TANITILMASI

Bu bölümde çalışma alanının kent içerisindeki konumu, alanın doğal yapısı ve özellikleri, çevresel ilişkileri, tarihsel süreçteki gelişimi, yasal durumu, planlama açısından gelişimi irdelenerek, bugünkü durumu ile süreç içerisindeki dönüşüm ve değişimleri ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Şekil 3. 1 İnciraltı bölgesinin konumu

3.1 İnciraltı Bölgesinin Konum ve Özellikleri

İnciraltı; Balçova ve Narlıdere ilçelerinin körfez kıyısında yer almakta olup; Narlıdere İlçesi batı sınırını oluştururken; İzmir-Çeşme Karayolu'nun kuzeyinde, İzmir Körfezi'nin güneyinde ve doğu sınırını oluşturan Hava Harp Okulu ile Fahrettin Altay Kavşağı'nın arasında yer almaktadır. Yönetsel olarak Balçova Belediyesine bağlıdır ve İnciraltı ile Bahçelerarası mahalleleri olmak üzere, 2 mahalleden oluşmaktadır

İnciraltı Bölgesi; dağ, tarım ve deniz ekosistemlerinin birbiri içerisinde çok kısa mesafelerle iç içe bulunduğu çok yönlü bir alan olup; sırtını dağa yaslamış yaklaşık 500 hektar bir ovidan oluşmaktadır. Alanın toplam büyüklüğü yaklaşık 1200 hektar civarındadır.

Şekil 3. 2 İnciraltı bölgesinden genel görünüş, (1999) (Kaynak: İzmir 1 Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü(KTVKBKM) arşivi)

İnciraltı Bölgesinin önemli bir diğer özelliği de, İzmir genelinde tarımsal amaçlı kullanılan bir alan olmasıdır. Bu alandaki tarımsal faaliyetler arasında; narenciye bahçeleri, örtüaltı (sera) tarımı ve çeşitli meyve bahçeleri yer almaktadır. Yörede yaklaşık 500 dönüm alanda da süs bitkileri ve sebze tarımı, 200 dönüm alanda ise karışık meyve bahçesi tarımı yapılmaktadır. Bölgede yetiştirilen tüm ürünler iç ve dış pazar değeri yüksek ürünlerdir. Ayrıca kesme çiçek üretiminde sadece Türkiye değil, dünya üretiminde de önemli bir paya sahiptir.(bkz. Şekil 3.3)

Şekil 3. 3 İnciraltı seralarından görünüş, (1999),(Kaynak: İzmir 1 Numaralı KTVKBKM arşivi)

İnciraltı Bölgesinin bir diğer özelliği de Kuş Cennetinin beslenme alanı olmasıdır. Bu bölgeye kış aylarında 2-3 bin Sakarmeke gelmekte ve kışı geçirmektedir.

Aralıktan mart sonuna kadar flamingo, karabatak, pelikan, martı ve yumurtapıç, yazında uzunbacaklılar, bu bölgeyi üreme alanı olarak kullanmaktadır. Ayrıca alanda Ilica ve Molla dereleri bulunmaktadır.

Şekil 3. 4 İnciraltı ve Çakalburnu Dalyanından genel görünüş, (2006),(Kaynak: İzmir 1 Numaralı KTVKBKM arşivi)

3.2 İnciraltı Bölgesi İçin Öznelerin Süreç İçerisindeki Değişimi

İnciraltı için müzakere sürecine temel oluşturan söz konusu özneleri; alanın tarımsal niteliği ve bu niteliğin değişimi-dönüşümü, İnciraltı bölgesindeki mülkiyet yapısının değişim,-dönüşümü, mülk sahiplerindeki değişim-dönüşüm, alanın genel arazi kullanım karakterindeki değişim-dönüşüm gibi temel başlıklar altında sınıflandırmak mümkündür.

3.2.1 Alanın Tarımsal Niteliği ve Bu Niteliğin Değişimi-Dönüşümü

İnciraltı bölgesinin tarımsal niteliğine bakıldığında, tarımsal kimliği oluşturan en önemli etkenin alanın jeotermal yapısı olduğu görülmektedir. Yer altı suları verimli bir toprak yapısının oluşmasında önemli rol oynamaktadır. Bu verimli yapı bu alanda tarımsal faaliyetlerin günümüze kadar ulaşmasında etkili olmuştur. 1950'lere kadar geleneksel tarım faaliyetlerinin sürdürüldüğü İnciraltı bölgesinde sıcak yer altı suyu potansiyelinin kullanılmaya başlanması ile birlikte seracılığın gelişmeye başladığı bilinmektedir. Ancak tarımsal faaliyetlerin ve tarımsal yapının yaşadığı çeşitli sorunlara bağlı olarak değiştiği, dönüştüğü, azaldığı süreç içerisinde izlenmektedir.

İnciraltı bölgesi için tarımsal yapıdaki sorunların başında sulama problemi, yer altı sularının tarımsal amaçla kullanılmasına bağlı olarak borlanma ve tuzluluk problemi ile kirlilik gelmektedir.

3.2.1.1 Tarımsal Sulama Problemi

İnciraltına sulama problemi 1980 yılında inşası tamamlanan Balçova Barajının yapılması ile ortaya çıkmıştır. İnciraltı bölgesinin su ihtiyacına karşılık veren derelerin beslendiği kaynak üzerinde inşa edilmesi nedeniyle bu derelerden sulamada yararlanılamamaya başlanmıştır. Balçova barajının da tarımsal sulama yerine içme suyu için kullanılmaya başlanmış olması bu problemin günümüze kadar büyüyen ve tarımsal yapıdaki en önemli sorun olarak gelmesinde etkili olmuştur. Ayrıca 1999 yılında tamamlanan Özdilek inşaatı da yer altı suyu dengesinin bozulmasında önemli bir faktör olarak karşımıza çıkmaktadır. Tarımsal sulama problemi tarımsal ürün çeşitliliğini ve ürün kalitesini de olumsuz etkilemiştir.

3.2.1.2 Borlanma ve Tuzluluk Problemi

Tarımsal yapıdaki bir diğer problem de sulama probleminin bir sonucu olarak ve yer altı sularının tarımda kullanılmaya başlanması ile ortaya çıkan borlanma ve tuzluluk problemidir. Tarım il müdürlüğü raporlarında borlanma probleminin varlığı kabul edilmekle birlikte bu sorunun lokal olduğu alan bütününe bakıldığında tarımsal niteliğin varlığının devam ettiği ifade edilmektedir. Ancak borlanma İnciraltındaki tarımsal faaliyetlerin şekil değiştirmesinde ve kimi kesimlerde bu faaliyetlerin durmasında gerekçe gösterilen en önemli nedenlerden biridir.

3.2.1.3 Kirlilik Problemi

Kirlilik, yalnızca İnciraltı bölgesi için değil kentsel alanlara yakın tarımsal bütün alanlar için tehlike arz eden bir problem olup, kentleşme ve kentleşmenin getirdiği alt ve üst yapı sorunlarına bağlı olarak bu bölgenin de yaşadığı önemli sorunlardan biridir. Gerek hava kalitesinin gerekse su toprak kalitesinin kentin atıklarından olumsuz etkilenmesi ile İnciraltı bölgesinde de toprağın moloz çöp gibi atıkların

döküldüğü bir alan haline dönüştüğü ve buna bağlı olarak da buradaki tarımsal faaliyetlerin olumsuz etkilendiği ifade edilebilir.

3.2.2 Mülkiyet Yapısı ve Mülk Sahipliliğindeki Değişim ve Dönüşüm

Mülkiyet yapısındaki değişimi tanımlamak için alandaki mülkiyetlerin tapu bilgileri ile bu tapulardaki el değişimini ve bu değişime bağlı olarak kullanımındaki farklılıkları incelemek gerekmekte olup, bu analiz başlıbaşına ele alınması gereken bir konudur. Ancak bu çalışma içerisinde alana yönelik yapılmış başka çalışmalardan ve gözlemlerden hareketle mülkiyet yapısı hakkında söylenebilecek temel çıkarsama mülkiyet yapısının nicelik yönünden heterojen bir özellik gösterdiği, yani büyük ve küçük mülkiyetlerin bir arada olduğu ve alanın tarımsal yapısına bağlı olarak hisseli mülkiyetlerin çoğunlukta olduğu ifade edilebilir. Bununla birlikte kentsel baskının artması, alanı kent içerisinde kalması gibi nedenlerle birlikte ve turizm merkezi ilan edilmesi bu alandaki arazilerin değerlenmesine, dolayısıyla da yatırımcıların bu alanda tasarruf yapma isteğinin doğmasına neden olmuş, bu durum da mülkiyetlerin el değişimini hızlandırmıştır. Tarım yapan mülk sahiplerinin yerini kimi bölgelerde tarım dışı faaliyet yapmak isteyen mülk sahipleri almıştır.

3.2.3 Genel Arazi Kullanış Durumu

İnciraltı bölgesi genel kullanım itibarıyla, seralar ve narenciye bahçeleri ile sebze ekimine yönelik bahçelerin yer aldığı bir alandır. Alanın batı kesiminde özellikle Balçova-Narlidere sınırında, narenciye bahçelerinin arttığı ve bu bahçelerin Narlıdere İlçesi İzmir-Çeşme otoyoluna paralel bir şekilde devam ettiği görülmektedir. Alanın doğusunda otoyol kavşağının olduğu alanın kuzeyinde de narenciye bahçelerinin olduğunu görmek mümkündür. Seraların ise otoyolun kuzeyinde İnciraltı-Ağaçlı Yol olarak bilenen aksın doğusunda Otoyol ile Haydar Aliyev Bulvarı arasında yoğunlaştığı görülmektedir. Seralarda çiçek ekimi ön plandadır. Alanın batısında, Balçova İlçe sınırına paralel bir şekilde geçen Ilıca deresi ile doğusunda Çakalburnu Dalyanına dökülen Molla deresi geçmektedir. Alanın özellikle Ağaçlı Yolun doğusunda kalan bölümünde yapılaşmanın olduğu görülmektedir. Bununla beraber Ağaçlı Yolun doğu ve batısında, kuzey güney yönünde özellikle kafe-restoran

Eğim durumu: İnciraltı Bölgesi topoğrafik yapı bakımından eğimi 0-2 arasında olan düz bir ovadır. Bahçelerarası Mahallesi'nin küçük bir bölümünde eğim %2,1-4 arasında değişmektedir.

Narlidere sınırının ilerisinde de devam eden düze yakın topoğrafik durum, bölgenin güney kesimine doğru bu niteliğinden uzaklaşarak %6-12 gibi engebeli bir hal almakta ve daha ileride teleferiğin bulunduğu dağa yaslanmaktadır. Balçova'nın morfolojik yapısının şekillenmesinde doğu-batı ve kuzey- batı yönlü düşey faylar da etkili olmuştur.

Toprak yapısı: Alanın tamamına yakını 1. sınıf tarım topraklarından oluşurken, Dalyan ve çevresinde tarımsal açıdan önemi olmayan bir durum söz konusudur.

Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi'nin Toprak bölümü ve Fen Fakültesi'nin Biyoloji Bölümü Zooloji anabilim dalı ile ortak görüşlerini içeren rapora göre; bu yöre toprakları 2. sınıf tarım arazisi olup; bataklık ve sazlık kısımlar 8. dereceye girmektedir.

Bitki örtüsü: Büyük çoğunluğu tarım alanlarından oluşan alanın kuzey kesimlerinde sazlık, çakıllık ve bataklık arazilere de rastlanmaktadır. Bölgede mandalina bahçeleri, erik ağaçları, zeytinlik alanlar, sebzeçilik yapılan tarım alanları ve seracılık yapılan alanlar bulunmaktadır. Dalyan ve çevresi sazlık ve mera alanlarından oluşurken, bunun dışında kalan alanlar tarımsal üretim amacıyla kullanılmaktadır. Çalışma alanının batı kesimi ise sulu tarım yapılan bir alan niteliğindedir.

Çakalburnu Dalyanı mera olarak tanımlanırken, İnciraltı Mahallesi'nin Narlıdere İlçesi ile sınır oluşturduğu bölüm ise bahçe alanı olarak tarif edilmektedir.

İklim durumu: Akdeniz ikliminin hakim olduğu bölgede kışın serin ve bol yağışlı, yazın sıcak ve kurak geçmektedir. Kasım ve Mart ayları yağışlı gün sayısının en fazla olduğu aylar olup; yağışın en fazla olduğu aylar aralık ve ocak aylarıdır. Yağışın en az, buharlaşmanın en fazla olduğu aylar temmuz ve ağustostur. Ocak ve şubat ayları ise buharlaşmanın en az olduğu aylardır.

Jeolojik Yapı: Çalışma alanı olarak belirlenen bölge gevşek bir zemin yapısına sahip olup; killi toprak yapısına sahip alüvyonlar kum ve mil seracılık ve örgün tarımın getirdiği organik gübre katılımıyla güçlenmiştir. Dalyan bölümünde zemin genç topraklardan oluşmakta olup; oluşumunu henüz tamamlamamış drenaj

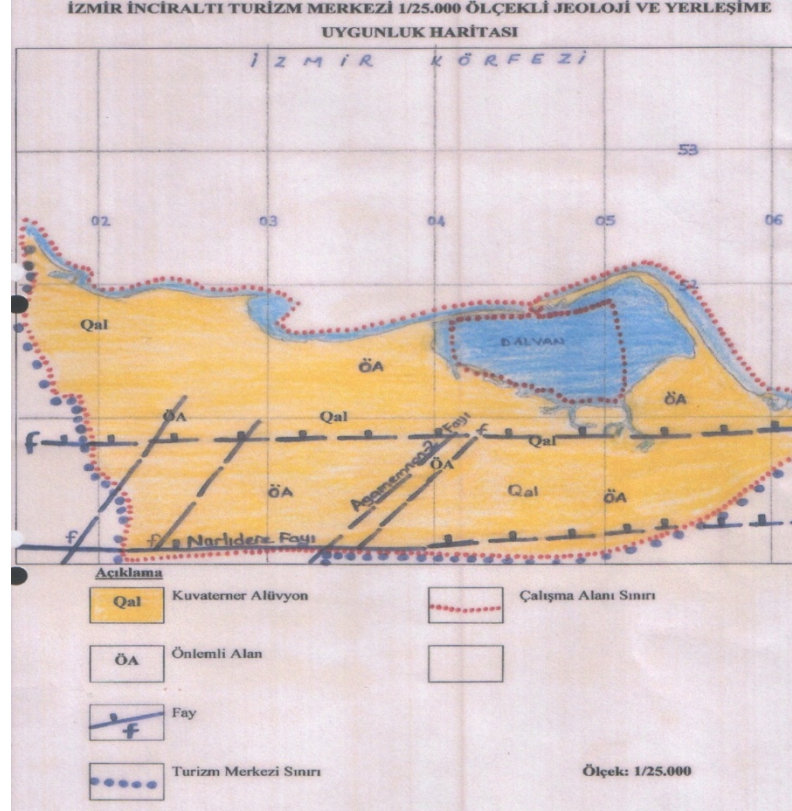
yetersizliği ve tuzluluk, alkalilik oldukça yüksek ve gevşek yapıdadır. Dalyanın batı ve güney kesiminde kalan alanlarda geç topraklardan oluşmaktadır.

1973 ve 1990 yılları arasında 1/25000 ölçekli jeoloji, jeofizik ve sondaj çalışmaları sonucunda sıcaklıkları 60-80, 80-100°C ve 100°C nin üzerinde olmak üzere 3 jeotermal bölge belirlenmiştir. Kabuklaşma nedeniyle kuyu içi eşanjörleri kullanılan bu kuyulardan halen Balçova Termal Tesisleri ve DE Tıp Fakültesi ısıtma amacıyla faydalanmaktadır. Yapılan araştırmalar 1000-1300 m derinlikte 200 °C civarında jeotermal rezervuarın varlığına işaret etmektedir.

Balçova jeotermal sahası yaklaşık 4 km²'lik bir alanı içermektedir. Milyonlarca yıldır eğim aşağı akan sıcak su İnciraltı bölgesinde alüvyonlar içerisinde birikmiştir. Bu nedenle İnciraltı ve Bahçelerarası Mahalleleri'nde sondajla sıcak su elde etmek mümkündür.

Deprem Durumu: Balçova ve çevresinde doğu-batı, kuzey-güney, kuzeydoğu-güneybatı yönleri olmak üzere üç farklı yönde düşey faylar tespit edilmiş olup; fayların keşişim noktalarından sıcak su yzeyleşmektedir.(bkz Şekil 3.6)

1.derece deprem bölgesi olan alan, tarım yapılması nedeniyle yapılaşmamış olduğundan bugüne kadar deprem nedeniyle can ve mal kaybına uğramamıştır. Ancak bilindiği gibi jeotermal sahalarda yapılaşma için olumsuz bir zemine sahiptir. Bunun nedeni fay hatları olup; Balçova jeotermal sahası; Agamemnon I ve Agamemnon II diye adlandırılan bir çok fayla Batı Anadolu aktif fayının keşiştiği sistem üzerindedir. 1688 yılında Balçova Jeotermal Sahası içinde yer alan Sancak Kalesi'nde deprem nedeniyle sıvılaşma oluşmuş ve meydana gelen çökme sonucu bazı topraklar sular altında kalmıştır. Daha sonra 1826 yılında meydana gelen bir depremle onarılan kale tekrar yıkılmıştır.

Şekil 3. 6 Fay hatları ve jeolojik durum haritası, İzmir 1 Numaralı KTVKBBKM arşivi

Su durumu: Yeraltı su seviyesi yüzeye yakın ve toprak örtüsü geçirgenliğinin fazla olması nedeniyle yoğun yağışlarda geçici su birikintileri oluşan alanda; Ilıca Deresi çevresi erozyonlardan ötürü gerçekleşmesi olası olan dik şevlerdeki çöküntülere yönelik ıslah edilmelidir. Yazın su bulunmayan Ilıca Deresi, kışın yağışlarla birlikte dolmaktadır. Yeraltı suyu yüzeye oldukça yakın olan alüvyal ovada, Ilıca deresi Balçova Deresi'nden taşan suların dışarıya atılmasını sağlar. Alanda bulunan bir başka dere ise Molla Deresi olup; Ilıca Deresine göre cılız kalmaktadır.

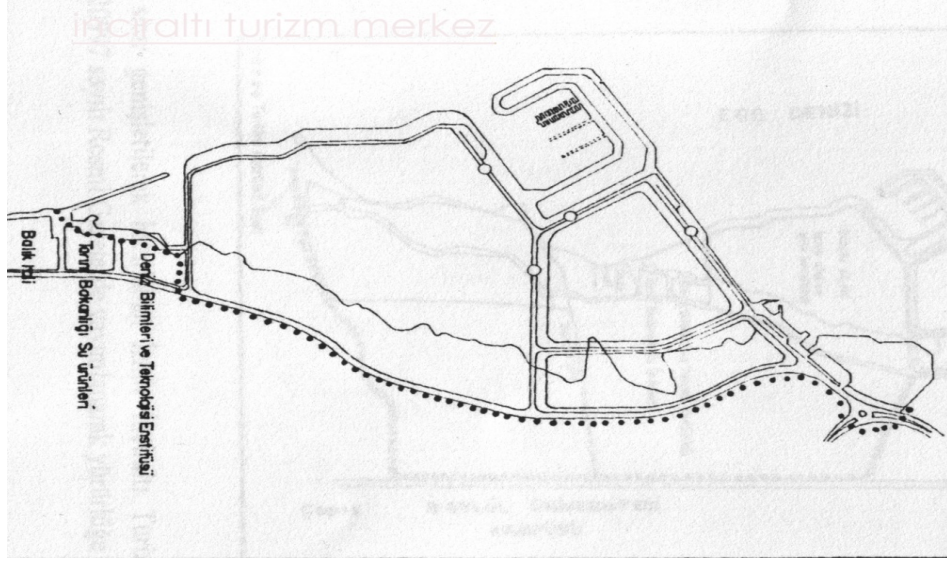
Ulaşım Durumu: Bölgede İzmir-Çeşme Yolu, İnciraltı Yolu ve Mithatpaşa Caddesi bulunmaktadır. Çeşme otoyolu ile şehirden ayrılan İnciraltı, İzmir kent merkezi olan Konak İlçesine 10 km. uzaklıktadır. Karşıyaka, İnciraltı arasındaki bağlantı Üçkuyular deniz kıyısına yapılan feribot iskelesi ile sağlanmıştır.(bkz. Şekil 3.7)

Şekil 3. 7 Ulaşım durumu

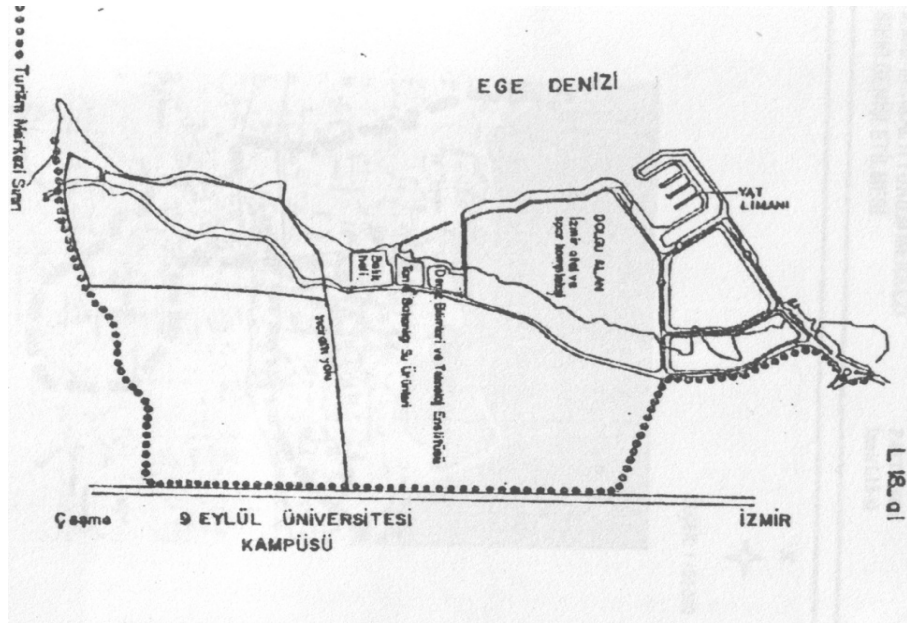
3.3 İnciraltı Bölgesinin Yasal Durumu

İnciraltı, söz konusu özellikleri nedeniyle birçok çevrenin ilgilendiği bir alandır. Bu nedenle de sürekli tartışmalara konu olmuştur. Bakanlar Kurulu kararı ile 13.09.1989 tarih ve 20281 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiş olan “turizm merkezi” kararıyla 3194 sayılı imar yasası ile yerel yönetimlere devredilen imar yetkisi geri alınarak, turizm merkezi ilan edilen alanlarda yatırım kararlarını Turizm Bakanlığı’na vermiştir.(bkz şekil 3.8.)

Şekil 3. 8 İnciraltı Turizm Merkezi Sınırı , İzmir 1 Numaralı KTVKBKM arşivi

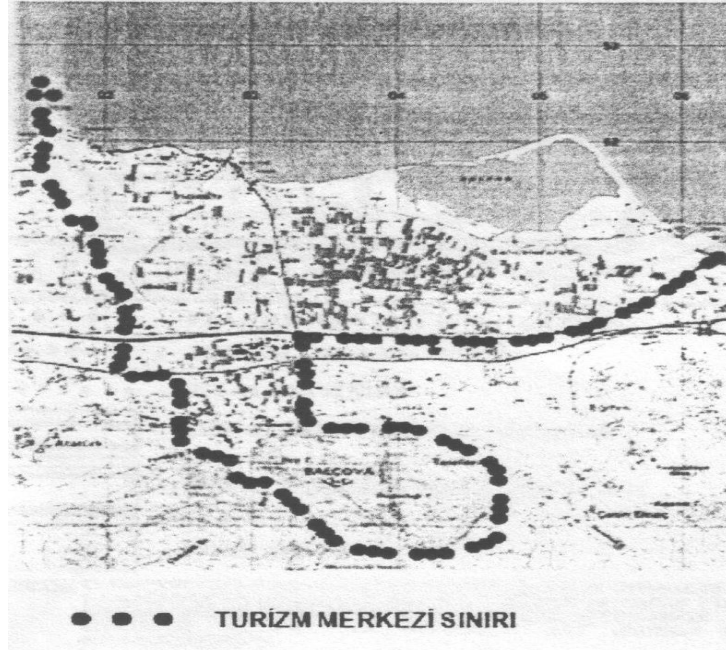
Daha sonra sınır genişletilerek hazırlanan İzmir İnciraltı Turizm merkezi Tevsii, 20.09.1991 tarih ve 20997 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.(bkz şekil 3.9)

Şekil 3. 9 İnciraltı turizm merkezi tevsii sınırı , İzmir 1 Numaralı KTVKBKM arşivi

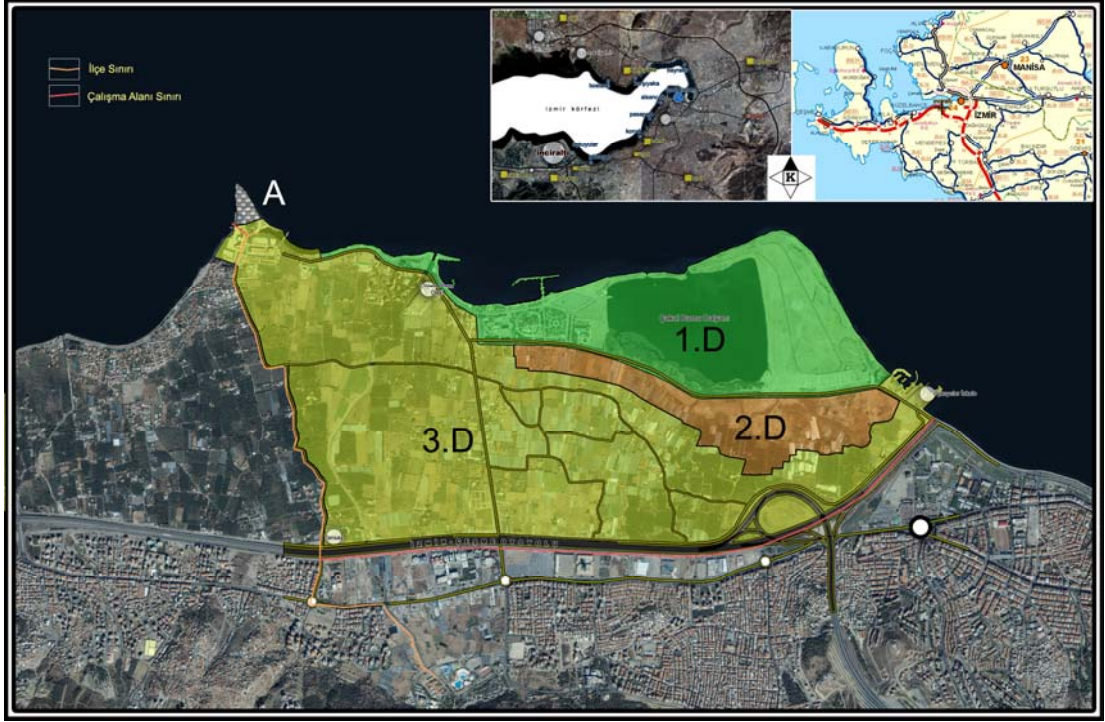
İzmir’in Expo 2015’e ev sahipliği yapması yönündeki adaylık sürecinde İnciraltı Turizm Merkezi alanının Expo organizasyonu için Fuar alanı olarak kullanılması gündeme gelmiş ve İzmir İnciraltı Turizm Merkezi Sınır Genişletmesi 30.06.2007

tarikh ve 26568 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.(bkz şekil 3.10)

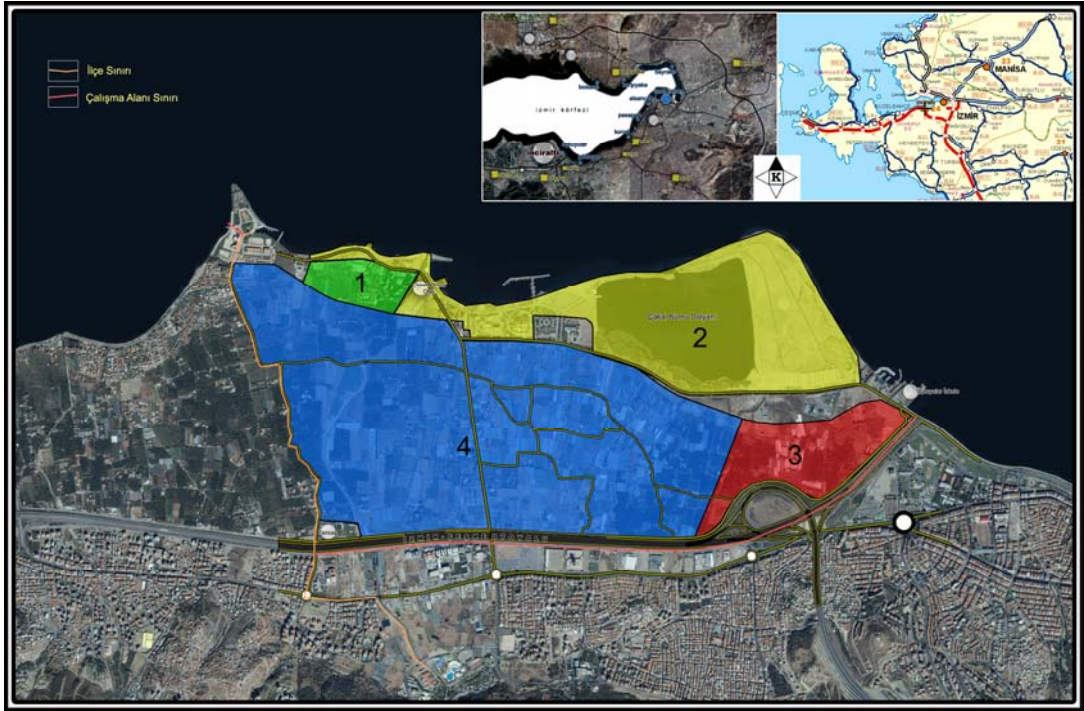
Şekil 3. 10 Turizm merkezi genişletme sınırı, İzmir 1 Numaralı
KTVKBKM arşivi

Alanın tamamı İzmir 1 Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu’nun 01.07.1999 tarih ve 8050 sayılı kararı ile 1. Derece doğal sit alanı olarak belirlenmiş ancak sonrasında yapılan irdemeyle aynı Kurul’un 17.12.2002 tarih ve 10168 sayılı kararı ile 1., 2. ve 3. Derece Doğal Sit Alanı olarak yeniden belirlenmiştir. İzmir 1 Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu’nun 15.02.2007 tarih ve 2084 sayılı kararı ile kıyı kesiminde 3. Derece Doğal Sit Alanı olan bir kısım 1. Derece Doğal Sit Alanı olarak yeniden düzenlenmiştir.(bkz şekil 3.11)

Şekil 3.11 1.,2. ve 3. Derece doğal sit alanları, arkeolojik sit alanı

3.4 Planlardaki Durumu

Şekil 3.12 Geçmiş dönemlere ilişkin plan alanları

Çalışma alanında gerçekleştirilen plan kararları incelendiğinde;

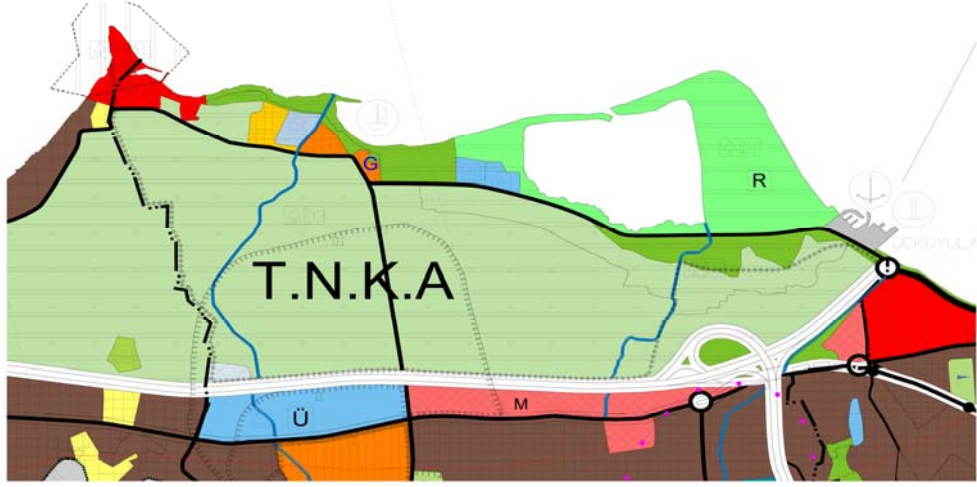
1 numaralı alan; şu anda Kredi ve Yurtlar Kurumu'na bağlı öğrenci yurtlarının bulunmakta ve şekil-7'de yeşil renk ile temsil edilmekte olup; Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'nca 07.10.1997 onaylı İnciraltı Yurt Binaları civarının turistik veya konut alanı olarak belirlenmesine ilişkin 1/5000 ölçekli Nazım İmar Planını göstermektedir.

2 numaralı alan; Dalyan alanını da içine alan ve bugünkü Özdilek alışveriş merkezi ve Crown Plazayı geçerek, askeri alana kadar uzanan sahil şeridini kapsamakta ve şekil-7'de sarı renk ile temsil edilmekte olup; Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'nca 14.08.1996 onaylı 1/5000 ölçekli İnciraltı Çakalburnu Fuar ve Rekreasyon alanı Nazım İmar Planını göstermektedir.

3 numaralı alan; Otoyol kavşağından doğuda Bahçelerarası Mahalle sınırına kadar gelmekte ve şekil-7'de kırmızı renk ile temsil edilmekte olup; İzmir Büyükşehir Belediye Başkanlığı'nca 12.04.1999 onaylı İnciraltı Y=0.20 M koşullu 1/5000 ölçekli Nazım İmar Planını göstermektedir.

4 numaralı alan; batıda Narlıdere İlçe sınırından başlayarak, İzmir-Çeşme Otoyolu kavşak noktasına kadar gelmekte ve şekil-7'de mavi renk ile temsil edilmekte olup; İzmir Büyükşehir Belediye Meclisi'nin 02.03.1999 gün ve 05/73 sayılı kararıyla uygun görülerek Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'na onanmak üzere gönderilen 1/5000 ölçekli Nazım İmar Planını göstermektedir.

5216 sayılı Büyükşehir Yasası ile birlikte İzmir Büyükşehir Belediyesince hazırlanarak 2007 yılında yürürlüğe giren 1/25000 ölçekli İzmir Kentsel Bölge Nazım İmar Planında “tarımsal niteliği korunacak alan” olarak yer almıştır.(bkz. Şekil 3.13)

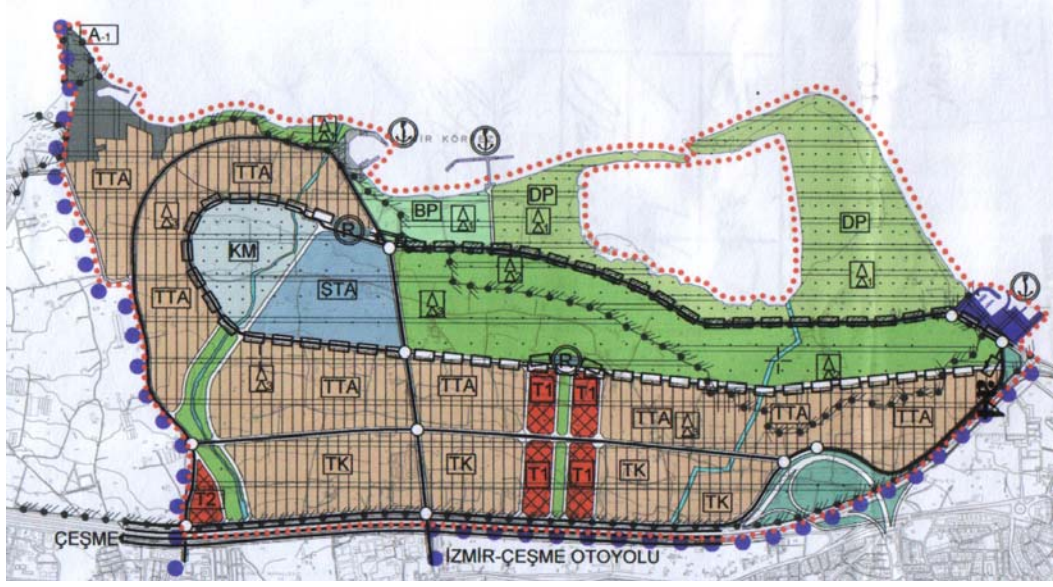
Şekil 3.13 1/25000 ölçekli İzmir Kentsel Bölge Nazım İmar Planının İnciraltı bölümü

EXPO 2015 adaylığı sürecinde, Kültür Turizm Bakanlığı'nca hazırlanan öneri 1/25000 ölçekli Çevre Düzeni Planına yönelik Koruma Bölge Kurulu'nun görüşü beklenilmeksizin 16.05.2007 tarihinde Kültür ve Turizm Bakanlığınca re'sen onaylanmıştır. (bkz. Şekil 3.14)

Şekil 3.14 1/25000 ölçekli İnciraltı Turizm Merkezi Çevre Düzeni Planı, İzmir 1 Numaralı KTVKBKM arşivi

İzmir'in EXPO 2015 'i kazanamaması ile birlikte çevre düzeni planının revizyonu gündeme gelmiştir. Kültür Turizm Bakanlığı'nca hazırlanan revizyon plan İzmir 1 Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Bölge Kurulu'nun 06.02.2009 tarih ve 3620 sayılı kararı ile uygun bulunmuştur. Onama süreci devam etmektedir.(bkz. Şekil 3.15)

Şekil 3. 15 1/25000 İnciraltı Turizm Merkezi Çevre Düzeni Planı Revizyonu, İzmir 1 Numaralı KTVKBKM arşivi

BÖLÜM DÖRT

ANALİZ TEKNİĞİNİN ÖRNEK ALANDA UYGULANMASI

İnciraltı'nın geleceğini ortaklaşa belirleme amacıyla, biri 1995 yılı Ocak ayında TMMOB Mimarlar Odası İzmir Şubesi'nin, diğeri de 2006 yılı Kasım ayında İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin düzenlemiş olduğu, birçok tarafın yer aldığı müzakere niteliği taşıyan iki forum gerçekleştirilmiştir. Her iki forumun da amacı benzer olup cevap aranan temel soru “İnciraltı'nın imara açılıp açılmaması” sorusu ve sorunudur. Bu iki toplantının yanı sıra 2007 yılında alanın turizm merkezi olması nedeniyle Kültür ve Turizm Bakanlığınca düzenlenen, 2863 sayılı yasa gereğince sit alanlarında planlama sürecinde yapılması zorunlu olan halk toplantıları gerçekleştirilmiştir.

Söz konusu toplantılara ilişkin olarak kullanılacak veriler toplantı metinleri, notlar ve kayıtlardır. Bu metin, notlar ve kayıtlar öncelikle 4 toplantı için, ayrı ayrı analiz edilecek ve bu analizle yapılması hedeflenen amaçlar:

- süreç içinde yanıtı aranan soruya ilişkin (İnciraltı'nın imara açılması/açılmaması) aktörlerin söylemlerinin, varsa yapısal, biçimsel ya da içerik anlamında değişim ve dönüşümü,
- soruna bakış ve sorunu ele alış biçimlerinin tespiti,
- aktörlerin söylemlerinin çıkış noktasını etkileyen unsurlarla beraber, söz konusu soruya verilen yanıtın, şehir planlama disiplini temelinde değerlendirilmesidir

Bu amaçlar doğrultusunda söylem metin ve kayıtlarına uygulanacak olan analiz tekniği olan içerik ve söylem analizi teknikleri çerçevesinde, bu analiz tekniklerinin uygulanma yöntemleri göz önünde bulundurularak, öncelikle bir söylem analizi çerçevesinin çizilmesi gerekmektedir.

İnciraltı için bu çerçevede yer alacak aktörler, yani toplantılarda yer alan taraflar şu şekildedir,

- Mülk sahipleri
- Kültür ve Turizm Bakanlığı (KTB)

- İzmir Büyükşehir Belediyesi(İBŞB)
- Balçova Belediyesi(BB)
- Meslek Odaları
 1. Şehir Plancıları Odası İzmir Şubesi(ŞPO)
 2. Mimarlar Odası İzmir Şubesi(MO)
 3. İnşaat Mühendisleri Odası İzmir Şubesi(İMO)
 4. Peyzaj Mimarları İzmir Şubesi(PMO)
 5. Jeoloji Mühendisleri İzmir Şubesi(JMO)
 6. Ziraat Mühendisleri İzmir Şubesi(ZMO)
 7. İzmir Ticaret Odası(İTO)
 8. İzmir Diş Hekimleri Odası(İDHO)
 9. Tabipler Odası(TO)
 10. Kimya Mühendisleri Odası İzmir Şubesi(KMO)
 11. Gemi Mühendisleri Odası İzmir Şubesi(GMO)
- Dernekler
 1. İnciraltı ve Bahçelerarası Doğal Güzelliği Koruma Derneği (İBDGKD)
 2. Ege Çevre ve Kültür Platformu
- Muhtarlıklar
 1. İnciraltı Mahallesi Muhtarlığı
 2. Bahçelerarası Mahallesi Muhtarlığı
- Sağlık İl Müdürlüğü
- Akademisyenler
- Baro
- Parti Temsilcileri

4.1 Verilerin Kodlanması

Söz konusu tarafların söylemlerine uygulanacak olan analizde ilk aşama verilerin kodlanmasıdır. Bu aşama için içerik analizinde geçen üç tür kodlama yönteminden de yararlanılacaktır. Bu yöntemler;

- Daha önceden belirlenmiş kavramlara göre yapılan kodlamalar
- Verilerden çıkarılan kavramlara göre yapılan kodlamalar,
- Her iki durumun da yerine göre kullanıldığı genel çerçevede içinde yapılan kodlamalar

Ancak birinci derecede verilerden çıkarılan kavramlara göre yapılan kodlamalarla analiz uygulanmaya çalışılmıştır. Bu anlamda tüm veriler taranmış ve söylemlerin ne şekilde kavramsallaşabileceği düşünülmüştür. Kavramsallaştırma işlemi, analizin temel sorusu ve bu soruya karşı geliştirilen söylemler üzerinden şu şekilde gerçekleştirilmiştir:

Analizin temel sorusu: İnciraltı imara açılmalı mıdır?

Cevabı etkileyen nedenler bu analizin temel konusudur. Dolayısıyla bu soruya verilen yanıtta her iki cevap(evet/hayır) için de geçerli olmak üzere, iki önemli soru daha öne çıkmaktadır;

Birincisi; Neden?

İkincisi ise; Nasıl?

Bu aynı zamanda sorunu tanımlama biçimini de belirlemektedir. Neden ve nasıl'ı açıklamak üzere sunulan gerekçeler bir yandan sorunu ele alış biçimlerini ortaya koyarken diğer yandan da taraf olma konusunda bilgi vermektedir. Söz konusu gerekçelerin, bu analiz kapsamında “ekonomik”, “sosyal” ve “mekansal” olarak üç temel kategoride ele alınması öngörülmüştür.(bkz. Tablo 4.1)

Tablo 4. 1 Analiz tablosu-Temel kodlar ve Aktörler-Analizin temel sorusu

	inciraltının imara açılması/açılmaması			cevap	
	ekonomik	sosyal	mekansal	e	h
temel kodlar	mağduriyet	Sahiplilik/mülkiyet	kullanım		
aktörler					

4.1.1 Ekonomik gerekçeler

İnsanın biyolojik yaşamını sürdürmek için gerekli ekonomik koşulların varlığına yönelik belirtilen gerekçeler olarak değerlendirilmiştir. Dolayısıyla ekonomik

anlamli temel kod “**mağduriyet**” kavramı olarak ele alınıp; bunun üzerinden farklı tanımlanma biçimleriyle değerlendirilmiştir. Mağduriyet’in kaynaklandığı sebeplerin tanımlanması, aktörlerin söylemlerinde bu kavramı ne bağlamda kullandıklarını göstermektedir. Bütün aktörlerin söylemleri göz önünde bulundurularak mağduriyet için ;

1. hakları olandan yoksun bırakılma
2. yaşanabilir bir çevrenin koşullarından yoksun olma(yol, sağlık ocağı, okul vb gibi)
3. emsal teşkil edebilecek alanların yararlandığı haklardan yararlanamama
4. toprağı etkin işleyebilecek ekonomik ve mekansal planlamamanın olmamasından kaynaklanan mağduriyet
5. rant

şeklinde tanımlanma biçimleri ortaya konulmuştur.

Tanımlanma biçimlerinden birincisi, yani hakları olandan yoksun bırakılma; alanın ekonomik anlamda maksimum getiriyle kullanılmasının gerekli görülmesi ve bunun sağlanmaması ya da engellenmesinden kaynaklanan bir mağduriyeti ifade etmektedir.

Mağduriyet 1

“...Sizler bize Balçova barajı bizim için yapıldığı halde bir meydan çeşmesini bile çok gördünüz. Dedim ya bizler dünya insanlarına karşı olan borcumuzu ödedik... Şimdi sıra sizde, ancak bizler bugüne kadar ödemediğiniz borçlarınız için sizden bir şey talep etmiyoruz yeter ki önümüze durmayın...” (İzmir Bütününde Narlıdere-İnciraltı Sempozyumu, 1995).

İkincisi, yaşanabilir bir çevrenin koşullarından yoksun olma ise alana yönelik olarak yol, sağlık ocağı vs gibi fiziksel ve sosyal bir takım eksikliklerden kaynaklanan, dolayısıyla mevcut haliyle ekonomik olmayan bir yapılanmanın varlığının ileri sürülmesi ve bundan kaynaklanan bir mağduriyeti ifade etmektedir.

Mağduriyet 2

“...Ben, evveli akşam evladıyla beraber hüngür hüngür ağladım. Kız kardeşime gittim Balçova’ya, ‘baba biz bu tesislerden yararlanamayacağız, böyle yerlerde

oturamayacak mıyız?’ dedi. Ben de bir vatandaşım ya, benim bölgem orası değil, 9 km ilerde oturuyoruz İnciraltı’nda. Her şeyden yoksun benim vatandaşım. Sağlık ocağım yok, içme suyum yok, her şeyden yoksunum...”(İzmir Bütününde Narlıdere-İnciraltı Sempozyumu, 1995).

Üçüncüsü, İnciraltı içerisinde veya kent bütününde inciraltı ile benzer özellikleri olan alanların emsal gösterilerek (örneğin Özdilek’ e ait otel ve kompleks alanı) onlara verilen imar haklarının kendileri için de geçerli olması gerekliliğinden ve bundan yararlanılmamasından kaynaklanan bir mağduriyeti ifade etmektedir.

Mağduriyet 3

“...Bugün Bahçelerarası’nda birtakım spekülâtörler var, bunlar buraya geldiler ve yer aldılar. Mesela bunun içinde medya var, Türkiye’nin sayılı medyası var, içinde holding var, içinde sanayici var, bunlar şu anda burada yaptıkları villalarla burada yüzde 5 hakkını kullanıyorlar...” (İzmir Bütününde Narlıdere-İnciraltı Sempozyumu, 1995).

Dördüncüsü, mevcut haliyle alanda yaşayan insanların ekonomik yönden sıkıntılarına katılan ancak bunu daha üst ölçekte ele alarak ülke politikalarından kaynaklanan etkin bir ekonomik ve mekansal planlamanın olmamasının sonuçları doğrultusunda oluşan bir mağduriyet olduğunu ifade etmektedir.

Mağduriyet 4

“...Ama bunun yanında, sizlerin haklarını, üreticilerin bu konuda bugüne kadar çektikleri sıkıntıları küçümsemiyorum, lütfen bunu kastettiğimi sanmayın. Bunlar bugüne kadar yapılan yanlış planlama kararlarının, uygulamalara tanık olmanın sonuçlarıdır. Siz bu sonuçların cezasını çekiyorsunuz...” (İzmir Bütününde Narlıdere-İnciraltı Sempozyumu, 1995).

Beşincisi ise mağduriyeti bir rant talebinin üstünü örten bir tanımlama biçimi olarak ifade etmektedir.

Mağduriyet 5

“...Şimdi kentsel topraklardan sağlanan rant, hiçbir gelirle karşılaştırılmayacak kadar çoktur öyle mi, haklı mıyım? ...Şimdi işte bu durum herkesin iştahını kabarmaktadır arkadaşlar, bu durum gerçekten iştah kabartıcı bir durumdur, yani benim de iştahımı kabartabilir bu durum...” (İzmir Bütününde Narlıdere-İnciraltı Sempozyumu, 1995).

4.1.2 Sosyal gerekçeler

Sosyal hayatın temel hakları üzerinden ifade edilen gerekçeler olarak değerlendirilmiştir. Dolayısıyla temel sosyal kod olarak “**sahiplilik/mülkiyet**” kavramı öngörülmüştür. Mülkiyeti farklı ele alış biçimleri;

1. tapusuna sahip olma
2. sahiplenme
3. etkilenme

Tapusuna sahip olma alana yönelik tek söz sahibi olmanın bir garantisi olarak görülüp, bunu bir sahip olma hakkı olarak görmeyi ifade etmektedir.

Mülkiyet 1(tapusuna sahip olma)

“...az önce bir hanım konuşuyordu konuşmacılardan; ‘oraya bir şey yapamazsınız, çünkü orası İzmir’e mal olmuş bir yer’ dedi. Ne münasebet, asla ve kat’a. Sen benim toprağımı kendine nasıl mal edebilirsin gibisinden bir soru sormak gerçekten ayıp ama soruyorum bunu, kusura bakmayın, sormak zorunda bıraktığınız için...”(İzmir Bütününde Narlıdere-İnciraltı Sempozyumu, 1995).

Sahiplenme, tapusuna sahip olması tek söz sahibi olunmayacağı düşüncesi ile temellenerek, alanı bütün bir kent içinde evrensel bir söylemle ele alıp sahiplenmeyi gerektiren bir mülkiyeti ifade etmektedir.

Mülkiyet 2 (sahiplenme)

“...konu, bildiğiniz gibi, sadece belirli mülkiyetlerin sorunu olan ve onları ilgilendiren bir konu değil; konu bütün kentimizin ve kentimizi daha sonra kullanacak olan gelecek kuşakların da bir kullanım alanı olacak bir bölgenin geleceğine ilişkin hangi kararın verilmesinin tartışılması ve onun bir başlangıcı... Şimdi, mülkiyet sahipliliği açısından bakıldığında tabii ki Karşıyaka'daki insanları ya da Konak'taki insanları neden ilgilendirdiği pek düşünülmemektedir. Ancak olayı bütün bir kent olarak düşündüğümüz ve bu bölgedeki kararın bir kentsel karar olarak, bu alana ilişkin bazı talepleri mülkiyet sahipleri tarafından kentsel karar olarak talep edildiği düşünüldüğünde otomatik olarak zaten kente ilişkin bir konu olmaktadır burası....”(İzmir Bütününde Narlıdere-İnciraltı Sempozyumu, 1995).

Etkilenme söz konusu alana yönelik oluşumlardan bütün çevrenin etkileneceği gerçekliğinden hareketlenen ve sahipliliği bu çerçevede açıklayan bir mülkiyeti ifade etmektedir.

Mülkiyet 3(etkilenme)

“...çoğunuzun aklına ‘diş hekimleriyle böyle bir bölgenin sorunlarının veya imara açılmasının ne ilgisi var?’ gibi bir soru gelebilir. Yalnız İzmir’de yaşayan insanlar olarak böyle bir konuyla ilgileniyoruz ve bizim gibi düşünen insanlara, topluluklara destek vermek amacındayız...”(İzmir Bütününde Narlıdere-İnciraltı Sempozyumu, 1995).

4.1.3 Mekansal gerekçeler

Ekonomik ve sosyal gerekçelere bağlı olarak mekanın etkin kullanılma biçimi hakkında ortaya konulan gerekçeleri ifade etmektedir. Dolayısıyla temel mekansal kod “**kullanım**” kavramı olarak öngörülmüştür. Kullanım kavramını tanımlama biçimleri ise

1. tarımsal değer kaybı/ verimsizlik
2. tarımsal değer varlığı ve devam ettiği
3. tarımsal değerle beraber kamusal özelliklerinin önemi
4. tarımsal değerden çok açık alan ve kamusal özelliğin öne çıkması, şeklindedir.

Birinci tanımlama biçimi alanın mevcut kullanımının artık devam etmesinin mümkün olamayacağından hareketle, toprağın değerini kaybettiğini ve verimsizleştiğini ileri süren bir kullanım'ı ifade etmektedir.

Kullanım 1

“...Ayrıca ekonomik olarak toprağın ihtiyarlamasından dolayı, Balçova ılıcalarında yapılan birtakım sondajlar neticesinde toprak tabakalarına yayılan borlu ve kükürtlü sulardan dolayı kuyu suları bozuldu. Bunun bozulmasından dolayı da üretim düştü, narenciye yok oldu, ağaçlar devamlı olarak kuruduğu için söküldüğünü belirtmek isterim....”(İzmir Bütününde Narlıdere-İnciraltı Sempozyumu, 1995).

İkinci tanımlama biçimi mevcut kullanımda kısmi bazı sorunların olduğunu ancak bütün için hala mevcut değer varlığının ve verimin devamlılığını öne süren bir kullanım'ı ifade etmektedir.

Kullanım 2

“...öncelikle sadece yeşil alan itibariyle değil; kentsel tarım açısından, tarım alanları açısından konunun önemi. Diğer bir önemi de tarımsal üretim açısından ülke düzeyinde, bölge düzeyinde ve yöre düzeyinde özellikle, kent halkına besin üretimi açısından....”(İzmir Bütününde Narlıdere-İnciraltı Sempozyumu, 1995).

Üçüncüsü, sadece tarımsal değer varlığı değil, bunun yanında alanın kamusal özelliklerinin de göz önünde bulundurulması gerekliliğinden ortaya konulmuş bir kullanım'ı ifade eder.

Kullanım 3

“...Şimdi planlama dedik. Planlamada ana fikir nedir? Planlamanın ana fikri kamu yararadır. Bu anahtardır. Altını çiziyorum, planlamadaki anahtar kelime kamu yararadır, çıkarıdır, menfaatidir.” (İzmir Bütününde Narlıdere-İnciraltı Sempozyumu, 1995).

Dördüncüsü ise alanın en önemli özelliğinin kamusal bir açık alan olması özelliği ve yeşil alan olarak kalmış bir alan olmasından kaynaklanan önemini vurgulayan bir kullanım'ı ifade etmektedir.

Kullanım 4

“...Peki, bu açık yeşil alan diyoruz; ‘açık yeşil alan’ diyorum, lütfen dikkatinizi çekiyorum, bitkiler, ağaçlar, çiçekler, böcekler değil, açık yeşil mekan diyorum. Mekandan bahsediyoruz, içinde yaşadığımız yerden. Bugün uzayda ya da denizin altında yaşama imkanımız yok. Biz bu topraklar üzerinde yaşıyoruz ve bu topraklar üzerinde gelişmek , uygarlaşmak zorundayız.Açık mekan varlığı da hepimizin ihtiyacı, hepimizin solumaya ihtiyacı var....”(İzmir Bütününde Narlıdere-İnciraltı Sempozyumu, 1995).

Tablo 4.2 1995 Tarihli İnciraltı Forumuna Yönelik Söylem Analizi

	inciraltının imara açılması/açılmaması			cevap	
	ekonomik	sosyal	mekansal	e	h
temel kodlar	mağduriyet	Sahiplilik/mülkiyet	kullanım		
aktörler					
İ.B.Ş.B.	2,1	3	2	x	
B.B.	1	3	2	x	
N.B					
Mülk Sahipleri	2,4,1	1	1	x	
Ş.P.O	4	2,3	2,4		x
M.O	5,4				
Z.M.O.	5		2		x
P.M.O	4	3	2		x
J.M.O					
D.H.O	5	3	4		x
T.O		3			
baro					
E.P.M.D.	4	2	4,2		x
Deü şbp					
İ.B.D.G.K.D.	2,3	1	1	x	
Eü p.m.b.					
i.z.o.m.ü.i.t	1,2,3	1	1	x	
Çevre hareketi	5	2	4		
Yeşiller partisi			3		
İ.T.O.	1,4		1	x	

4.2 Söylemlerde Sorunun Ele Alınışı ve Taraf Olma Biçimleri

Söz konusu analizde kavramların kullanılma sıklığıyla beraber, kullanıldıkları bağlamlar çerçevesinde, genel anlamda; karşı karşıya gelen iki karşıt görüşle beraber, bu karşıt görüşler arasında geçiş gösteren bir üçüncü görüşten söz etmek mümkündür.

Birinci görüş teknik bilgi ve verilere dayanan söylemlerden oluşurken, karşı görüş ise mülkiyet hakkından beslenen ve kentsel adalet söylemini taşıyan görüştür. Aktörlerin söylemlerinde sorunu ele alış biçimleri açısından seçtikleri kavramlar ve bunları tekrar ediş sıklıkları, soruna yönelik kendi söylemini meşrulaştırma çabalarının bir aracı haline gelmektedir. Bu bağlamda birinci söylem grubu mesleklerinin temel bilgisini kullanarak soruna bilimsel bir bakış getirmeye çalışan meslek odaları ve akademik çevreler olurken, ikinci söylem grubu ise sorunu bir hak mahrumiyetinin ve mağduriyetinin varlığını öne sürerek ele almaya çalışan mülk sahipleri olmaktadır. Üçüncü söylem grubu ise politik kimliğin getirmiş olduğu sorumlulukla hareket etmeye çalışan ve orta yolcu bir düşünceyi taşıyan yerel yönetimlerden oluşmaktadır.

Söylemlerin analitik bir şekle dönüştürüldüğü tabloda (bkz. Tablo 4.2) tarafların söylemlerinde sorunu tanımlama biçimlerine ait en sık kullandıkları kodlar yer almaktadır. Bu kodlar ana soruya verilen cevabın da belirleyicisi durumuna gelmektedir. Vurgulanan kavramlar alana yönelik en uygun çözümün ne olması gerektiği konusunda izlenecek yöntemin ne olması gerektiği konusunda da ipuçları vermektedir.

Söylemlerin tanımlanma biçimlerine bakıldığında, birinci grubun, birinci derecede, “kullanım” kavramı üzerinden söylemlerini geliştirdiklerini söylemek mümkündür. Alanın mevcut tarımsal değerini öne çıkaran teknik bilgi ve verilerle beraber bir diğer önemli özellik olan kamusal bir açık/yeşil alan olma durumu söyleme temel oluşturan bir diğer tanımlama biçimi olarak görülmektedir. “Mülkiyet” kavramını ise daha nesnel bir düzeyde ele alan birinci grup söylem, özel mülkiyetin tek başına söz söylemek için yeterli olamayacağı, konunun herkesin sahipliğinde ve çevresini etkileyen bir evrensellik taşıdığını vurgulamaktadır.

“Mağduriyet” kavramını kabul eden birinci grup söylem, ancak bunun süregelen politikardan kaynaklanan bir durum olduğunu ifade etmektedir.(Bkz. Tablo 4.3). Bu söylemlerin mekansal karşılığı alanın tarımsal nitelikli bir alan olarak ve/veya tarımsal niteliğinin yanı sıra kamusal açık yeşil alan olarak korunmasını sağlayacak şemaları işaret etmektedir. (Bkz. Şekil 4.1 ve 4.2)

Şekil 4. 1 Birinci grup söylemin tarımsal niteliği korunacak alan görüşünün mekansal şeması

Şekil 4. 2 Birinci grup söylemin mekansal şeması

İkinci grup ise söylemlerini “mülkiyet” kavramı üzerinden geliştirmekte ve bunu mağduriyet kavramıyla da pekiştirmeye çalışmaktadır. Mülkiyeti özel mülkiyetin

getirmiş olduğu bir hak olarak gören ve alanın tapusuna sahip olmanın alana ilişkin olarak birinci derecede söz söyleme hakkını da verdiği fikri ile hareket etmektedirler. Birinci grubun evrenselleştirme ve bütün kentin bir problemi olarak açıklama fikrine ise tamamen karşı bir görüş söylemlerde öne çıkmaktadır. Bununla beraber “mağduriyeti” de tapularına sahip oldukları özel mülklerinde hakları olanı alamamaları olarak ifade etmektedirler. İkinci derecede tanımlama biçimleri ise daha karşı görüşçe de daha kabul edilebilir olan yaşanabilir bir çevrenin varlığından mahrum kalmanın mağduriyeti olarak ifade edilmektedir. Emsal göstererek ifade edilen mağduriyetse vurgulanan bir diğer tanımlanma biçimidir. Bu anlamda gerek Özdilek’e ait otel, Termal Otel ve İzmir kenti içerisindeki farklı alanlardan gösterilen örnekler benzer hak taleplerine karşılık alamamanın bir mağduriyeti olarak tanımlanmaktadır. “Kullanım” kavramı ise farklı biçimde tanımlanan mağduriyet kavramının bir açıklama biçimi olarak ikinci grup söylemlerde öne çıkmaktadır. ‘Tarımsal değer kaybaldığı ve verimsizliğin’ meydana geldiği şeklindeki tanımlama biçimi ikinci grup söylemlere hakimdir. Bu tanımlama biçiminden hareketle de alanın mevcut kullanımıyla kalmasının mümkün olmayacağı öne sürülmektedir. Dolayısıyla alandan tarımdışı kullanımlarla tasarruf sağlanması, bu anlamda konut alanı olarak imara açılması istenmektedir. (Bkz. Şekil 4.3). Alanın mevcut kullanımının açık yeşil alan olma ve kamusal özellikleri de eleştirilmekte birinci grubun söylemleri bu anlamda kabul edilmemektedir. (Bkz Tablo 4.3)

Şekil 4. 3 İkinci grup söylemin mekansal şeması

Üçüncü söylem grubu ise söylemini uzlaştırıcı bir zemine oturtmaya çabalarırken, tanımlama biçimleri açısından “mağduriyet” ve “mülkiyet” kavramları yönünde ikinci grup söylemlere yakın dururken, “kullanım” açısından birinci grup söylemlerin teknik bilgi ve verilere dayanan söylemlerini yadsımamaktadır. “Mağduriyeti” mülk sahiplerinin yaşanabilir bir çevrede yaşama hakları olduğunun gerekliliğini kabul ederek tanımlarken, bunu kullanım kavramının tanımlama biçimlerinden olan ‘tarımsal değerın devamı ve kamusalılık özelliğini’ göz ardı etmeden yapmak gerekliliği ile sağlamak gerektiğini ifade etmektedirler. Bu anlamda hem mülk sahiplerinin konut talebine karşılık vermek hem de tarımsal varlığı devam ettirmeye yönelik bir söylemi de ortaya koymaktadırlar. Bunun mekansal karşılığı tarımsal amaçlı konut alanlarına işaret etmektedir. (Bkz. Şekil 4.4). “Mülkiyeti” ise öncelikle ‘tapusuna sahip olanların’ özel mülkiyeti gerçeğini kabul etmekle beraber, meselenin tüm kenti etkilediğini yadsımamaktadırlar. Bu anlamda mülkiyeti tanımlama biçimi olarak ‘etkilenme’ şeklinde tanımladıkları görülmektedir. (Bkz Tablo 4.3)

Şekil 4. 4 Üçüncü grup söylemin mekansal şeması

Tablo 4. 3 Söylemlerin temellendiği noktaların sıralanışı

1995			
1.grup	kullanım 1	mülkiyet 2	mağduriyet 4
2.grup	mülkiyet 1	mağduriyet 2	kullanım 2
3.grup	mağduriyet 4	kullanım 1	mülkiyet 3

Tablo 4. 4 2006 İnciraltı Forumuna yönelik Söylem Analizi

	İnciraltının imara açılması/açılmaması			cevap	
	ekonomik	sosyal	mekansal	e	h
temel kodlar	mağduriyet	Sahiplilik/mülkiyet	kullanım		
aktörler					
İ.B.Ş.B.	1,2,4	3	5	x	
B.B.	1	3	5	x	
Mülk Sahipleri	3,1	1	1,5	x	
Ş.P.O	4	2,3	4,5		x
M.O	5,4	3	5		
Z.M.O.	5	3	2		x
İ.M.O	5,4	3	4,5		
baro	5				
İ.B.D.G.K.D.	3,1	1	1,5	x	
Çevre hareketi	5	2,3	4		x
İ.T.O.	1,4	1,3	1,5	x	

Bu analizde 1. analizde olduğu gibi metinler olmadığından, görüntülü kayıtların çözülüp metin haline getirilmesi ile analize başlanmıştır. Bu durum, analizin daha zengin sonuçlar vermesi açısından avantaj olmakla beraber, uzun bir zaman ve efor gerektirmesi açısından da dezavantaj oluşturmuştur. Konuşmacıların mimik ve hareketleri, üslup ve vurgularını görmenin, söylemlerinin deşifre edilmesinde çok önemli yardımcı elemanlar olduğu bu aşamada görülmektedir. Zira söylem niyetlerin ifade bulmuş şekilleridir ve bu niyetleri anlayabilmek, söylemi okumak ya da duymakla beraber, söylem sahibini görme ve inceleme fırsatını bulmayı da sağlamaktadır.

Taraflar arasında söylem ayrılığının daha da belirginleştiği, bir “niyet” sorgulamasının da söylemlere hakim olmaya başladığı görülmektedir. Bu da söylemlerde daha kesin kavramların kullanılmasına, ima yerine direk atıflarda bulunmaktan kaçınılmasına neden olmuştur. “Arama konferansı” olarak tanımlanan ve “ortak akıl” arayışını vurgulayan toplantı, tarafların temel kabullerinin değişmediği, karşı söylemleri sadece dinlemekten öteye gitmeyen, anlamaya çalışmayan bir söylem çatışması alanı olarak karşımıza çıkarmaktadır

İlk analizde seçilmiş olan genel kodlar bu aşama için de kullanılmıştır. Ancak kodların tanımla biçimleri arasında değişimler olduğu analizde ilk göze çarpan noktalardır. Bu aşamada, “kullanım” koduna ilişkin bir tanımlama biçimi daha öngörülümüştür. Bu tanımlama biçimi; ‘mekansal planlama ile çeşitli fonksiyonların düzenlenmesi’ dir. Bu söylem sadece bir kullanım üzerinden değil de, alanın özelliklerine göre bir çok kullanımın dengeli bir şekilde dağılımının uygun olacağını ifade eden bir tanımlama biçimidir. (bkz. Tablo 4.3) Bununla beraber, analizin temel sorusu olan ‘İnciraltı imara açılmalı mıdır?’ in alt sorularından “Nasıl?” sorusunun öne çıkarak, söylemlere temel olduğu görülmektedir.

Birinci bölüm için “ neden?” sorusunun, ikinci bölümde ise “nasıl?” sorusunun temel olmaya başlaması, söylemlerin tanımlanma biçimleri arasında geçişler olduğunu göstermektedir. Bununla beraber aktörlerin de söylemlerinde farklılaşmalar olduğu görülmektedir. Birinci bölümün değerlendirmesinde olduğu gibi, bu bölüm için de üç temel söylem grubu/taftan söz etmek mümkündür. Ancak farklı nokta, bu sefer temel soruya verilen yanıtta değil, “nasıl” kısmında ortaya çıkmaktadır. Zira birinci bölümde söylemleriyle, bu alanın imara açılmasına karşı olan grubun, bu bölümde çözüm için ortaya koydukları öneriler, “nasıl” sorusuna cevap olmakla birlikte, temel soru olan “İnciraltı imara açılmalı mıdır” sorusuna ‘hayır’ olamamakta, hatta ‘evet’ e giden bir söylem şekline dönüşmektedir.

Birinci grup söylemlerde temel kodlar ilk bölümde olduğu gibi yine kullanım üzerinden gelişmekte, bilimsel ve teknik bilgiyi kullanma hassasiyeti devam etmektedir. Ancak bununla beraber bir yöntem tarif etme ihtiyacından hareketle çözüm için öneriler ileri sürülmekte, sosyal ve fiziksel yönleriyle bir planlama süreci ifade edilmektedir. Bu da beraberinde İnciraltı bölgesinin imara açılmasına karşı koyma söylemiyle karşıtlık oluşturan bir durum ortaya çıkarmaktadır. (Bkz. Tablo 4.5)

“1.koruma amaçlı imar planı hazırlanması gerekiyor; ancak yörenin, I- turizm merkezi ilan edilmiş olmasını, II- 1.-2. ve 3. derece doğal sit olma özelliğini, III- tarımsal nitelikli bir arazi olma özelliklerini dikkate alan bir planlama anlayışı ile ele alınması. Bunu yapabilmek için bu, çok önemli çok özel alanın, özel bir plan lejantının olması ve notasyonlarının geliştirilmesi gerekiyor. Ayrıntılı plan notlarının hazırlanması gerekiyor ki, bu yöreyi kentin herhangi bir yöresi gibi planlayamayız.

Bu kadar çok tartışma niye koptu, bu kadar zaman niye beklendi. Bir şeyler yapacaksak o zaman bu fırsatı, bu bekleyişi ıskalamamak gerekir. O nedenle çok özel bir yaklaşım gerektiriyor. Kentsel tasarım projeleri ayrıntısında, iki ve üç boyutlu tasarım düzenlemelerini içerecek bir biçimde formüle edilmesi gerekiyor. Bina ölçeğinde, parsel ölçeğinde tek tek ama bir koruma amaçlı imar planı duyarlılığı çerçevesi içinde.” (İnciraltı Forumu, 2006).

İkinci grup söylemlerde ise ilk bölümde öne çıkan mülkiyet kavramından önce, mağduriyet kavramı daha fazla dile getirilmekte, mülkiyet mağduriyetten sonra ifade edilmektedir. Mağduriyetin tanımlama biçiminde ise birinci bölümden farklı olarak, üçüncü tanımlama biçimi olan ‘benzer alanların yararlandığı imar haklarından yararlanamama’ daha çok öne çıkmakta, bu gerekçe gösterilerek, birinci tanımlama biçimi olan ‘hakları olandan yoksun bırakılma’ ifade edilmektedir. (Bkz. Tablo 4.5). dolayısıyla söylem içinde daha yüksek yoğunlukta bir konut talebini barındırmaktadır. (Bkz. Şekil 4.5).

“...Gönül ister ki bu çalıştayda imar verilsin mi verilmesin mi yerine nasıl olursa daha güzel olurdu tartışması olsun. Size bir yol hikayesi anlatmak istiyorum. Yol Mustafa Kemal Sahil Bulvarı ve devamı. Yüce Atatürk’ün isminin verildiği sahil bulvarı kadar kötü bir yapılaşma örneği var mıdır acaba? Binalar şehrin iç kesimlerine değil deniz havası, nerdeyse oksijeni kesecek durumda. 1950’li yıllardaki yaluların yerini almış koca bir duvar, Çin Seddi. Fuar, Göztepe, Üçkuyular vapur iskelesinden İnciraltı’na devam ediyoruz. Sağ taraf belediye imkanlarıyla şehre kazandırılmış orman, ya sol taraf, çöplük, moloz yığını, moloz dökümleri ve otobüs garajı. Biraz ilerde Turkuaz ve belediyeye ait gelir yerleri, gelir kazandıkları yerler. 1. derece sit alanına yapılmış binalar. Sol tarafta ise halkın geçinebilme, yaşayabilme mücadelesi ile yaptığı gecekondu barakalar ve çiçek satıp, ürünlerini değerlendirmeye çalıştıkları naylon sığınaklar. Yolun sonunda İzmir’in her tarafından görülebilen Özdilek ve Crown Plaza...”(İnciraltı Forumu, 2006).

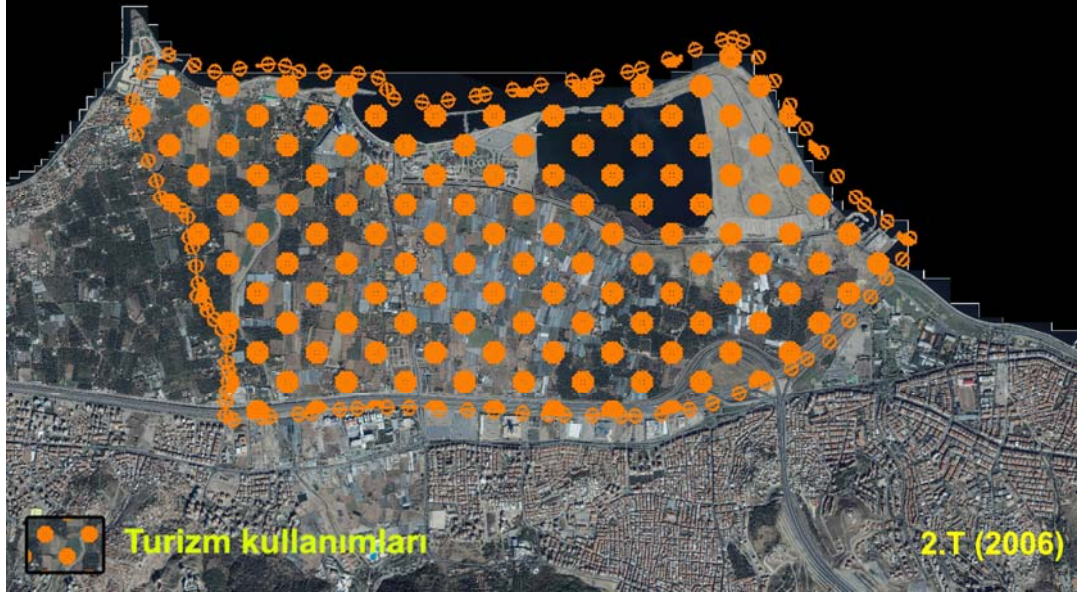

Şekil 4.5 İkinci grup söylemin 2006 yılına yönelik söyleminin mekansal şeması

Üçüncü grup söylemin orta yolcu tavrı bu analizde de karşımıza çıkmakla birlikte, seçilmiş olma ve kendini seçen çoğunluğun taleplerine duyarlı olma, kente yönelik sorunları da seçilme kaygısı çerçevesinde değerlendirme biçimi devam etmektedir. Sorunun uzun dönemli olması, soruna çözüm getirmiş olmayı daha da değerli kılmakta, bu aşamada çözüme giden yolda öncü olma çabasına görünmeyi gerektirmektedir. Ancak bunu yaparken diğer taraftan bilimsel ve teknik akli da toptan reddetme yanlısına girmeme hassasiyeti de söylemlerde yerini almaktadır. Bunun dengesini kurmak ikinci grup söylemlerin baskı ve çoğunluğu karşısında güçleşmekte, denge bu doğrultuda ikinci grup leyhinde bozulmaktadır. (Bkz. Tablo 4.5)

“...İnciraltı'nda tarım yapılamadığı, borlanma olduğu vs. gibi birçok gerekçeler var. Ben katıldığım ya da katılmadıklarım konusunda konuşmuyorum, sadece tespitleri yapıyorum. Turizm bölgesi olmasını isteyenler var, sadece, burası İzmir kentinin akciğeridir, olduğu gibi kalsın diyenler var. Düşük yoğunluklu olsun diyenler var, konut olsun diyenler var. Herkesin isteğine, arzusuna, düşüncesine göre birçok talepler var. Burada şimdi İnciraltı bu şekilde kalsın diyen arkadaşların veyahut düşüncenin nasıl bir- tarım çoğunlukla yapılamadığına göre, su problemi olduğuna göre, çeşitli toprak kirlenmesi olduğuna göre- bu arazi sahipleri ne yapacak diye düşünmesi, burada arazi sahiplerini de mağdur etmeyecek, şehre bir ivme kazandıracak, yeşili koruyacak, kentin ilerlemesinde, gelişmesinde bir fonksiyon

üstlenecek, bir planlamanın kaba taslak da olsa çerçevesini çizmek üzere toplanmış bulunuyoruz...” (İnciraltı Forumu, 2006).

Şekil 4. 6 Üçüncü Söylem grubunun farklı turizm çeşitlerini kapsayan turizm söylemi

Tablo 4. 5 Söylemlerin temellendiği noktaların sıralanışı

2006			
1.grup	kullanım 3-5	mağduriyet 2	mülkiyet 2
2.grup	mağduriyet 3	mülkiyet 1	kullanım 2
3.grup	mağduriyet 2	mülkiyet 3	Kullanım 5

Tablo 4. 6 2007 yılında K.T.B'nca düzenlenen 1. Toplantıya yönelik Söylem Analizi

	inciartının imara açılması/açılmaması			cevap	
	ekonomik	sosyal	mekansal	e	h
temel kodlar	mağduriyet	Sahiplilik/mülkiyet	kullanım		
aktörler					
KT.B.	1	3	5		
İ.B.Ş.B.	1,2,4	3	5		
B.B.	1	3	5		
Mülk Sahipleri	3,1	1	1,5		
Ş.P.O	5	2,3	4,5		
M.O	5,4	3	5		
Z.M.O.	5	3	2		
İ.M.O	5,4	3	4,5		
İ.B.D.G.K.D.	3,1	1	1,5		
İ.T.O.	1,4	1,3	1,5		

Tablo 4. 7 2007 yılında K.T.B'nca düzenlenen 2. Toplantıya yönelik Söylem Analizi

	inciartının imara açılması/açılmaması			cevap	
	ekonomik	sosyal	mekansal	e	h
temel kodlar	mağduriyet	Sahiplilik/mülkiyet	kullanım		
aktörler					
KTB	1	3	5		
İ.B.Ş.B.	1,2,4	3	5		
B.B.	1	3	5		
Mülk Sahipleri	3,1	1	1,5		
Ş.P.O	5	2,3	4,5		
M.O	5,4	3	5		
Z.M.O.	5	3	2		
İ.M.O	5,4	3	4,5		
İ.B.D.G.K.D.	3,1	1	1,5		
İ.T.O.	1,4	1,3	1,5		

Tablo 4. 8 Söylemlerin temellendiği noktaların sıralanışı

2007--1			
1.grup	kullanım 3-5	mülkiyet 2	mağduriyet 5
2.grup	mülkiyet 1	mağduriyet 1	kullanım 1-5
3.grup	kullanım 5	mülkiyet 1	mağduriyet 4

Tablo 4. 9 Söylemlerin temellendiği noktaların sıralanışı

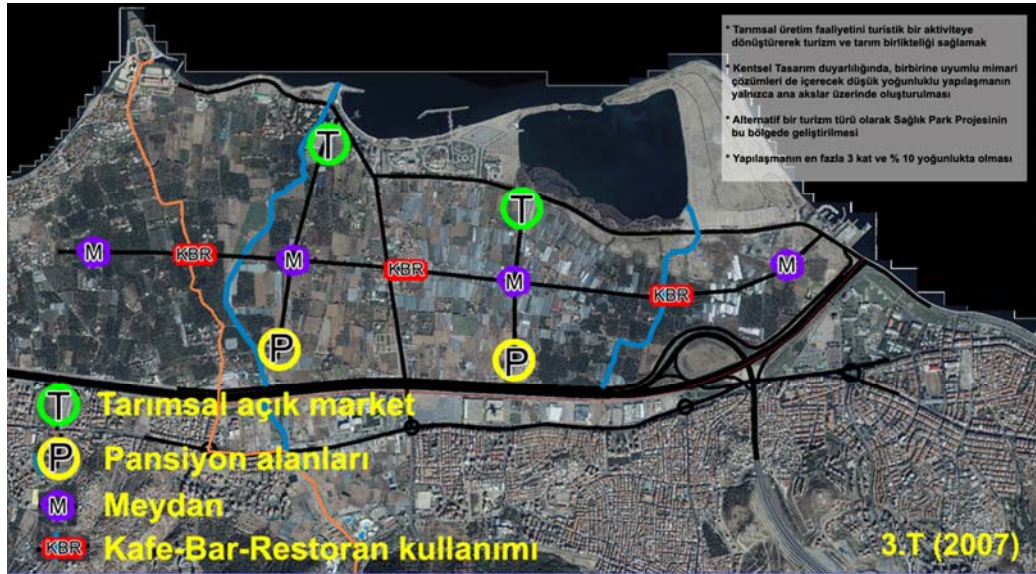
2007--2			
1.grup	kullanım 3-5	mülkiyet 2	mağduriyet 5
2.grup	mülkiyet 1	kullanım 1-5	mağduriyet 3
3.grup	kullanım 5	mülkiyet 1	mağduriyet 4-1

Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın düzenlemiş olduğu 2 toplantı değerlendirildiğinde, söylem yönünden ilk toplantının beklenti, dilek, temennilerin dile getirildiği bir toplantı iken ikinci toplantının sonuç ürünün (şema) eleştirildiği, buna yönelik kaygı, tatminsizlik vs gibi düşüncelerin ifade edildiği ve bu noktada ilk toplantıya göre daha gergin bir ortama sahne olan bir toplantı olduğu görülmektedir. Söylemlerin temellerinin değişmediğini söylemek yanlış olmamakla birlikte, söylemlerin farklı şekilde ortaya koyulduğu görülmektedir. Bu temellenmeye bağlı olarak, söylem gruplarının da genel anlamda farklılaşmadığı, yani 3 temel grubun varlığının sürdüğünü söylemek mümkündür. Bu iki toplantının ilk iki toplantıdan en önemli farkı söylemlerin net ve somut olmasıdır. Yani beklenen neyse direkt olarak ifade edilmektedir. Söylemleri başka şeylerle süsleme, üstü kapalı ifadelerle dolaylı anlatımlarda bulunma yolu bu toplantılarda tercih edilmemiştir.

Ayrıca toplantının hedefinin turizm merkezi olan bir alana yapılacak olan turizm planına yönelik görüşlerin alınması olduğu düşünüldüğünde; beklentilerin, önerilerin bu doğrultuda söylemlere yön verdiğini de görmek mümkündür. (Bkz. Tablo 4.6 ve 4.7) Bu toplantıların ilk iki toplantıdan ayrılan bir diğer önemli özelliği de söylemleri etkileyen bir husus olan EXPO 2015 adaylık sürecinde Expo için seçilecek yer olarak İnciraltı isminin geçmesidir. Dolayısıyla bunun doğruluğu, doğru ise nasıl

yapılabileceği, ne getireceği ne götüreceği sorgulanmakta ve söylemlerde yerini almaktadır.

Birinci söylem grubunun kullanım temelinde gelişen söylemi devam etmekle birlikte, çözüm önerileri üretme kaygısıyla birlikte, kullanımın tanımlama biçimi de çeşitlilik kazanmakta, 5. tanımlama biçimi söylemler arasında yerini almaktadır.(Bkz. Şekil 4.7)

Şekil 4. 7 Birinci grup söylemin çözüm önerilerinden bir örnek şema (ŞPO-2007)

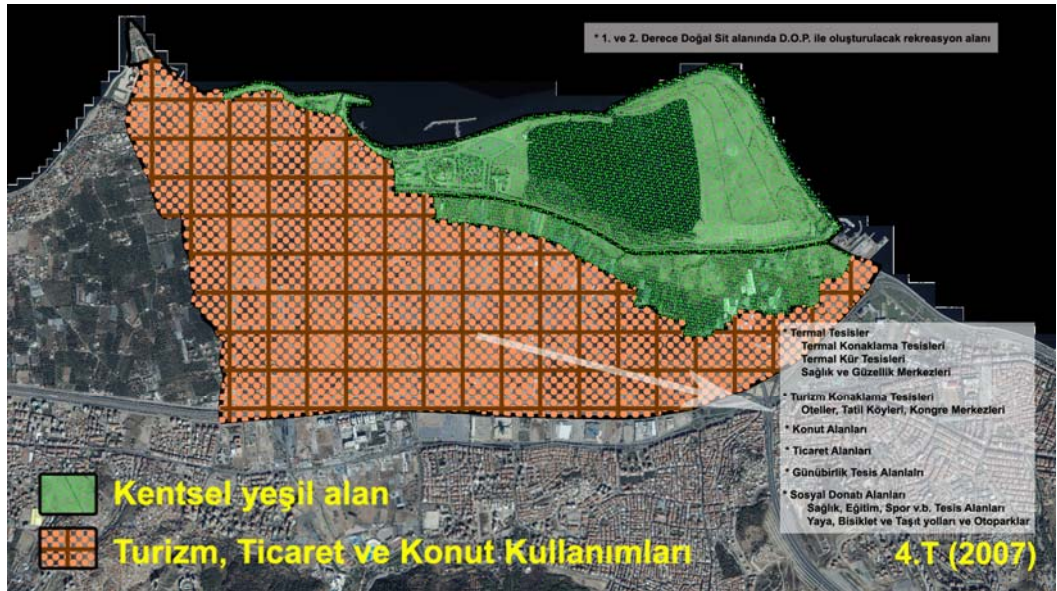
Aynı şekilde mülkiyet herkesin sahipliliğinde bir alan olduğu görüşünden hareketle 3. Tanımlama biçimini ve sırasını korumaktadır. Mağduriyetse 2. Grup söylemin açıkça ifade edilen imar talepleri karşısında, rant talebinin ileri sürülüş şekli olarak görülmekte ve 5. tanımlama biçimiyle ortaya koyulmaktadır. (Bkz. Tablo 4.8 ve 4.9)

İkinci söylem grubu için ise mülkiyet temeli öne çıkmakta, hakları olanı alamamanın tanımlama biçimi olan mağduriyet 2 ileri sürülmekte iken 2007-1. Toplantıda, 2. Toplantıda mülkiyete bağlı olarak kullanım üzerinde durulmakta ve bu kullanım içerisinde hakları olanı alamama söylemi, benzer alanların yararlandığı hakları talep etme biçimine dönüşmektedir. (Bkz. Tablo 4.8 ve 4.9). Kullanımlar mekansal referansları ve yoğunlukları ile birlikte planlama dili kullanılarak ifade edilmektedir. Bu söyleme karşılık gelen mekansal şemada ise konut alanları başta olmak üzere, sağlık turizm ve ticarete yer verilmektedir.(Bkz. Şekil 4.8)

Şekil 4. 8 İkinci grup söylemin mekansal şeması-2007

Üçüncü söylem grubu için ise çözüm üretme ihtiyacına bağlı olarak söylemi şekillendiren unsur kullanım olmakta, mülkiyet hakkı öncelikle tapu sahiplerinin hakkı olarak görülmekte ve alanın yaşadığı talihsiz planlama süreci mağduriyetin kaynağı olarak belirtilip, “mağdur” hak sahiplerine hakları olanı verme söylemlerde yer bulmaktadır. (Bkz. Tablo 4.8 ve 4.9)

Şekil 4. 9 Üçüncü grup söylem plan öncesi mekansal şema- 2007 K.T.B

3. grup söylemin plana da altlık ettiğini ifade edebileceğimiz bir mekansal şeması söz konusudur. (Bkz. Şekil 4.9)

Bu iki toplantının bir diğer önemli yanı da, aktörlerin niceliksel dağılımları yönünden dengenin sivil insiyafit, meslek odaları yönünden bozulmuş olmasıdır.

Yukarda ifade edilen söylemlerin temellendiği noktaların süreç içerisindeki hareketleri 4 toplantı için tablo 4.10'de özetlenmektedir.

Tablo 4. 10 Söylemlerin temellendiği noktaların süreç içerisindeki hareketi

Söylem grupları	toplantılar											
	1995			2006			2007-1			2007-2		
I	K-1	MÜ-2	MA-4	K-3-5	MA-2	MÜ-2	K-3-5	MÜ-2	MA-5	K-5	MÜ-2	MA-5
II	MÜ-1	MA-2	K-2	MA-3	MÜ-1	K-2	MÜ-1	MA-1	K-1-5	MÜ-1	K-1-5	MA-3
III	MA-4	K-1	MÜ-3	MA-2	MÜ-3	K-5	K-5	MÜ-1	MA-4	K-5	MÜ-1	MA-4-1

KULLANIM-1	K-1	MAĞDURİYET-1	MA-1	MÜLKİYET-1	MÜ-1
KULLANIM-2	K-2	MAĞDURİYET-2	MA-2	MÜLKİYET-2	MÜ-2
KULLANIM-3	K-3	MAĞDURİYET-3	MA-3	MÜLKİYET-3	MÜ-3
KULLANIM-4	K-4	MAĞDURİYET-4	MA-4		
KULLANIM-5	K-5	MAĞDURİYET-5	MA-5		

4.3 Söylemlerin Temellendiği Düzeyler

Üç temel düzeyden söz etmek mümkündür. Bunlar karar düzeyinde olan, talep düzeyinde olan ve son olarak da dilek/temenni düzeyinde olan söylemler olarak sıralanabilir.

Karar düzeyinde olan söylemler, aslında bir söylemin de ötesine geçmiş, yasal düzenlemelerle meşrulaşmış, değiştirilmesi de yine yasal düzenlemelerle gerçekleştirilecek olan, söylemlere veri teşkil eden ya da temel olan düzeydir. Bunları kronolojik olarak şu şekilde sıralamak mümkündür;

I-Turizm merkezi ilanı,

II- Turizm merkezi genişletmesi,

III-1. Derece doğal sit alanı ilanı,

IV-1.2.3. derece doğal site dönüştürme kararı,

V-Turizm merkezi genişletme kararı,

VI- Expo kararı,

VII-1/25000 ölçekli Çevre Düzeni Planı (ÇDP),

VIII-1/25000 ölçekli ÇDP Revizyonu.

Toplantılarla birlikte değerlendirildiğinde; Birinci toplantıda var olan karar, turizm merkezi kararıdır. İkinci toplantıda turizm merkezi kararı ile birlikte, doğal sit kararı da mevcuttur. Alan hem turizm merkezi hem de 1.,2. ve 3. Derece Doğal Sit alanıdır. Üçüncü ve dördüncü toplantılara gelindiğinde doğal sit alanı ile birlikte Expo adaylık sürecine bağlı olarak Expo için İnciraltı'nın gündeme gelmesi söz konusudur. Toplantı tarihlerinde Expo'ya yönelik kesin bir karar olmamakla beraber sonrasında turizm merkezinin genişletilmesi ve Expo için İnciraltı'nın seçilmesi ile 1/25000 ölçekli ÇDP'nin hazırlanıp onaylanması çok hızlı gerçekleşecektir.

Talep düzeyinde olan söylemlere bakıldığında ise, temeli mülkiyete dayalı olan ve bir hak talebi olarak değerlendirilen, bu noktadan hareketle bir takım tasarruflara yönelik gerekli düzenlemeleri isteyen söylemlerdir. Bu düzeydeki söylemleri dillendiren taraf birincil derecede mülk sahipleri olmaktadır. Mülk sahipleriyle birlikte sermaye sahipleri, ticaret odası, mülk sahiplerinin bağlı olduğu dernekler de bu düzeydeki söylemleri kullanan aktörlerdir. Toplantılarla birlikte değerlendirildiğinde taleplerin güçlenerek ifade edilmesi günümüze artarak gelmiştir. Geçmiş dönemlerde daha naif olarak nitelendirebileceğimiz taleplerin, artık daha yüksek sesle söylenen ve kararlı bir şekilde istenilen naif özelliğini kaybetmiş sert söylemler olduğunu görmek mümkündür.

Dilek/temenni düzeyinde ifade edilebilecek söylemler, dayandıkları noktalar bilimsel ve teknik bilgi olan ve bu yönüyle de olması gereken durumu ifade eden, kişisel bir beklenti barındırmayan, bu nedenle de talep değil ancak bilimsel düşüncenin hakim kılınmasını dileyen özellikteki söylemlerdir. Bu anlamda sivil toplum örgütleri, meslek odaları, akademik çevre, kentlilik bilincine ulaşmış toplumun savunucuları bu düzeydeki söylemlere sahip aktörler olarak gösterilebilir. Burada söylemin düzeyinin dilek/temenni olması beslendiği noktanın zayıf olmasından değil -ki aksine daha güçlüdür, karşı söylemlerin daha baskın ve yaygın olmasından kaynaklanmaktadır. Toplantılarla birlikte değerlendirildiğinde, süreç içerisinde yaygınlığının düştüğü, diğer söylemlerin yaygın ve baskı unsuru karşısında dilek/temenni düzeyine ulaştığını görmek mümkündür. Yani geçmişte dilemenin

ötesinde daha yönlendirici güçte olduğunu söyleyebileceğimiz bu söylemlerin son müzakere süreçlerinde yönlendirici gücü azalmıştır.

BÖLÜM BEŞ

DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

Planlamada müzakere süreçlerinin irdelendiği bu çalışmada, bir planlama problemi olan İnciraltı özelindeki imar tartışmalarının, planlamanın değişen yapısı içerisinde değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Planlamanın değişen yapısı, bu değişimi gerektiren unsurlarla beraber ele alındığında ve bugünün tartışılan planlama yaklaşımlarına bakıldığında, kuramsal bir takım belirlemelerle birlikte, pratikteki gerçekliklerin karşılıklı bir ilişki bütünü içerisinde bir değerlendirme yapmayı gerektirmektedir. Bu bağlamda Planlamada Müzakere Süreçlerini değerlendiren bu çalışmanın da baştan koyduğu temel, sağlıklı bir sürecin tarifini, bir takım parametreler ve bu parametrelerin ilişkilendirilmesi üzerinden ifade etmektir. Bu parametreler başta müzakere konusunun –ki bu çalışmada konu imardır- tartışılmasını gerekli kılan unsurlar olmaktadır. Bu anlamda ele alınan parametreler; imar tartışmasının ortaya çıkmasında temel olan genel unsurlar diye ifade edebileceğimiz “mülkiyet” ve “rant” faktörleridir. Bir diğer temel ve genel unsur ise mülkiyet ve rant kavramını da konu edinen bir meslek alanı olan “planlama mesleğinin kuramsal yapısındaki dönüşüm”dür. Bu üç temel ve genel parametre – mülkiyet, rant ve planlamanın kuramsal yapısındaki dönüşüm ya da planlamanın değişen yapısı- ile beraber ele alınan ve örnek alan özelinde çıkan bir takım parametreler de söz konusudur. Bunlar örnek alanın sosyal, ekonomik, mekansal, kültürel, siyasi ve tarihsel bir çok özelliğini içeren yerel parametreler olmaktadır. Çalışmanın tariflediği problemin ana denkleminin bir tarafında bu parametreler yer alırken, diğer tarafında ise tüm bu parametrelerle temellenen ancak farklı bir parametre olarak karşımıza çıkan söylemler yer almaktadır. Bir müzakere sürecinin başarısı, bütün bu parametrelerin doğru, dolaylı, çapraz, tek yönlü veya karşılıklı bütün ilişki biçimlerini, sağlam bir temelde ortaya koymakla doğru orantılı olarak artar ya da azalır. Özel mülkiyetin ortaya çıkışı, ekonomik değişimler tarihsel süreç içerisinde değerlendirildiğinde ve bugüne gelindiğinde, toprağın çok “değerli” hale geldiği bir dönemde, bir anlamda bu “değeri” belirleyen ve dağıtan bir araç olan

planlamanın yapısal dönüşümü daha da önem kazanmakta, mülkiyetin ve rantın bu dönüşümün neresinde ve ne şekilde tanımlandığı soruları öne çıkmaktadır. Bir ilişkiler yumağı haline dönüşen süreçte, müzakere bir çıkış olarak karşımıza çıkmaktadır. Zira İnciraltı için de bunu söylemek mümkündür. Çözüm arayışlarına getiren noktaya bakıldığında; öncelikle bir sorunun tarif edilmesi gerekmektedir. İnciraltı için temel sorun, sorunu tarif edememek olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun nedeni tüm bu parametrelerin karmaşık ilişkileri içinde yapay bir sorunun ortaya çıkmasıdır. Ancak soyut olan bu karmaşık ilişki içerisinde tartışılan tek somut gerçeklik, imar sorunu olmaktadır. İnciraltı imara açılmalı mıdır sorusundan, nasıl açılmalıdır'a gelen bir süreç müzakere edilmektedir. Bu soruyu ortaya çıkaran faktörler yukarıda bahsedildiği şekilde, mülkiyet, rant, planlamanın değişen yapısı ve alanın özellikleri olmaktadır. Bugün planlama anlayışı geçmişin katı, otoriter anlayışından, katılıma açık bir yapıya dönüştüğünden, planlama kararları tartışılır olabilmektedir.

Neden bir planın bütün kararları değil de bazı alanlara yönelik kararlarının yalnızca tartışmaya konu olduğu sorusunun yanıtı da mülkiyet ve rant kavramlarında saklıdır. Alanın sahip olduğu özellikler itibariyle rantabl olması, bu alanda hak sahibi olma isteğini tetiklemekte, mülkiyetin öne çıkmasında etkin olmaktadır. Bu bağlamda bu çalışmanın ortaya koyacağı sonuç ve çıkarsamalar üç ana başlık altında yer alacaktır. Bunlar planlamaya ve planlama içerisinde müzakere süreçleri ile katılım gibi yeni planlama yaklaşımlarının temel kavramlarına yönelik, ikincisi bu çalışmada kullanılan bir teknik olarak söylem analizi tekniğinin bir planlama problemine uyarlanmasıyla yönelik ve son olarak alan özelinde, yani İnciraltı planlama süreci için ortaya konulacak olan çıkarsama ve sonuçlar olacaktır.

I. Planlamaya Yönelik Çıkarılabilecek Sonuçlar

- Çok aktörlü bir yapılanmaya doğru evrilen planlamada, planlama sürecine aktif katılımı öne çıkarmaktadır. Ancak bugün için, sürece katılım yalnızca söylem düzeyinde kalmaktadır.
- Kuramsal yapısı yeniden tariflenen planlamanın uygulama araçlarını bu yapıya göre yeniden belirlemesi gerekmektedir. Katılıma açık bir anlayışın

risk ve faydalarını saptamak ve bu doğrultuda bir duruş sergilemek planlama kurumunun öncelikleri arasında olmak zorundadır.

- Müzakere karşılıklı öğrenme sürecidir. Bu durum yaklaşık 20 yıllık bir sürece yönelik müzakerelerin ortaya konulduğu bu çalışmada da açıkça görülmektedir. Sürecin son aşamalarında planlama kurumu dışında yer alan kurum ve kişilerin söylemlerine planlama literatüründeki kavramların yansımaları bu durumun önemli göstergelerinden biridir.
- Yasal ve bürokratik düzenlemelerle desteklenmeyen bir sistemde müzakerenin ya da katılımın tek başına sonuç getirmeyeceği açıktır. Bir müzakere ya da katılım sürecinden söz edebilmek için diğer koşulların da bu sürece olanak verebilecek şekilde yeniden düzenlenmesi gerekmektedir.
- Müzakerede sonucu tayin eden unsur “güç”tür. Gücün temel dayanağının bilimsel gerçeklik olması gerekmektedir. Ancak bu çalışma için gücün bilimsel gerçekliklerden çok, yasalarla güvence altına alınmış mülkiyet hakkı ile bugünün değişim gücü olan sermaye olduğu görülmektedir.
- Bütün dinamikleri ile tarif edilmeyen bir müzakere sürecinde istenmeyen sonuçların çıkması kuvvetle muhtemeldir. Çünkü güç sonucu belirler. Eşit ya da dengeli olamayan bir güç dağılımı müzakerenin sağlıklı bir sonuç vermesine de engel olur.
- Planlamanın siyasetle olan ilişkisini de müzakere ve katılım kavramları ile birlikte yeniden düşünmesi gerekmektedir. Katılıma olanak veren siyasetin içinde yer alan bir planlama anlayışında, planlamanın gücünü ve bilimselliğini kaybetmeden var olabilmesinin yolları aranmalıdır.
- Plancının rolünün yeniden tariflendiğini belirleyen yeni planlama anlayışlarında bu rolün ne olduğu netleşmelidir. Plancının herhangi bir aktör mü yoksa çoklu aktörler arasında bir organizatör mü ya da daha farklı bir konumda mı olduğu açıklığa kavuşturulmalıdır.

II. Söylem Analizi Tekniğinin Planlama Problemine Uyarlanmasına Yönelik Sonuçlar

- Söylem analizi özellikle yeni planlama yaklaşımlarında kullanılabilir bir tekniktir. Ancak birebir planlama problemlerine uygulanması güçtür. Bu nedenle planlamaya adapte edilecek şekilde getirmek gerekmektedir.
- Söylem analizi sosyal ya da iletişimsel bilimlerde kullanılan bir teknik olduğu için bu bilimlerin incelediği örneklere göre belirlenen bir yapısı vardır. Planlama her ne kadar sosyal bir içeriğe sahip olsa da mekansal yönünün olması, farklı disiplinlerden beslenmesi ve bu disiplinlerin kavramlarını da kullanması nedeniyle sosyal bilimlerin kullandığı kavramlardan daha geniş ve farklı bir kavram çeşitliliğine sahiptir. Bu durum analiz tekniğinin uygulanmasında çeşitli zorluklara neden olmaktadır. Bu çalışmada bu zorlukların başında kavram bütünlüğünün olmaması nedeniyle metinlerde aranacak kavramların baştan belirlenememesi, bu kavramların sıklıklarının araştırılmamasıdır. Bu nedenle kavramlar yerine kavramlara götüren tanımlama biçimlerinin ortaya konulması uygun görülmüştür. Bu durum da tekniğin uyarlanması, planlamaya göre bazı değişimlere uğramasına neden olmuştur. Dolayısıyla analizin analitik yönü belirli bir düzeyde kalmış ve belki daha zengin sonuçların ortaya çıkmasında da zorlayıcı olmuştur.
- Söylem analizi bir planlama problemine uyarlanırken tek başına sonuçlar ortaya çıkarmaz. Muhakkak başka bir takım verilerin analiz tekniği içerisinde ve tekniğin uyarlanması sonucu ortaya çıkan sonuçlarla ilişkilendirilmesi gerekmektedir. Söz konusu bir planlama problemi olduğu için olayın mekansal yönü mutlaka göz önünde bulundurulmalıdır. Yani ortaya çıkacak sonuçlar bir anlamda mekânsallaştırılabilir.

III. Alan Özelinde Çıkarılabilecek Sorunlar

Alan özelinde çıkarılabilecek sonuçlar bağlamında; müzakere süreçlerinin bir bütün olarak ele alınıp incelendiği bu çalışmada, sonuç ürün olarak karşımıza çıkan

1/25000 ölçekli İnciraltı Turizm Merkezi Çevre Düzeni Planı Revizyonunun hangi söylemleri mekansallaştırarak plana taşıdığı, hangi söylemleri dışarıda bıraktığı, söylem analizi tekniği ile söylemlerin çözümlendiği ve hangi söylemlerin mekansal anlamda nasıl bir şemaya denk düştüğü analiz çalışmasından hareketle, bu şemaların bu plana ne derece taşındığı, bu anlamda söz konusu planın kritiğinin yapılacağı, bir müzakere sürecinin mekansal yönü ortaya konulmuştur.

Öncelikle planlama çalışmasının ve planın temel belirleyici unsurları şu şekilde sıralanabilir;

1- Turizm Merkezi kararı: Alanın turizm merkezi olması, söz konusu planın bir turizm planı olmasını ve turizm kullanımlarına ağırlık veren bir plan olmasını gerektirmektedir.

2 -Doğal Sit Alanı: Alanın 1., 2. ve 3. Derece Doğal Sit Alanı olması öneri kullanım ve yoğunlukların 2863 sayılı yasa ve yönetmelikleri ile doğal sitlere ilişkin ilke kararına uygun olmasını gerektirmektedir.

3- Tarım dışı faaliyetlerin yapılamayacağı mutlak tarım alanı olması kararı: bu karar doğrultusunda tarım dışı faaliyetlere yönelik kullanım kararlarının olmaması gerekmektedir.

4- Söylemler: Plan çalışmasına kadar olan süreçte yapılmış toplantılarda yer alan aktörlerin söylemlerinin plana veri olacak biçime dönüştürülmesi gerekmektedir. Bu çalışmada söz konusu söylemlerin analizi bölüm 4'te verilmişti. Yine aynı bölümde söylem analizi sonucu 3 söylem grubu oluşmuştu. Bu söylem grupları; akademik çevreler ile meslek odaları ve sivil toplum örgütlerini kapsayan 1. söylem grubu, mülk sahipleri ile sermaye sahipleri, ticaret odası gibi kişi ve kurumları kapsayan 2. söylem grubu ve yerel ile merkezi yönetimi kapsayan 3. söylem grubu olarak sınıflandırılmıştı.

Söz konusu 4 husus planın genel çerçevesinin temel belirleyici etkenleri olmakla birlikte ilk 3 husus karar düzeyinde olan dolayısıyla da plana direkt olarak taşınması gereken unsurlardır. Nitekim 1. ve 2. husus, bu anlamda sağlanmıştır. Yani plan bir turizm planıdır ve turizm çeşitlerinin yer aldığı turizm merkezli bir perspektif sunmaktadır. Ayrıca 2863 sayılı yasa ve yönetmelikleri ile ilke kararı ile çelişmediği

Koruma Bölge Kurulu'nun onayını aldığını söylemek mümkündür. Ancak 3. Hususa gelindiğinde tamamen bu maddeyle çelişen bir durum, yine yasal düzenlemelerle aşılmaktadır. “Kamu yararı kararı” alınarak söz konusu madde aşılmaktadır.

Dördüncü maddeye gelindiğinde, plana taşınan söylemler ve dışarıda bırakılan söylemler olmak üzere iki başlık şeklinde değerlendirmek doğru olacaktır. Söz konusu plan incelendiğinde, planda yer alan kullanımların şu şekilde olduğu görülmektedir:

- Turizm tesis alanları
- Günübirlik turizm alanları
- Tercihli kullanım alanları
- Ticaret alanları
- Kür merkezi
- Kentsel ve bölgesel sosyal tesis alanları
- Büyük kentsel yeşil alanlar
- Doğa parkı
- Yat limanı

Kullanımlar bu şekilde dağılırken, yoğunluklar ise; turizm tesisleri için $E=0.80$ ve $h_{maksimum}= 12.80$ metre ve minimum ifraz= $10000 m^2$ olarak belirlenmiştir. Bu alanlarda turizm tesislerinin belgelendirilmesine ve niteliklerine ilişkin yönetmelikte belirtilen tesislerin yapılabileceği ifade edilmektedir. Asli konaklama tesisleri ile birlikte kür tesisi yapılması halinde ise emsal değeri %20 arttırılarak uygulanır denilmektedir. Günübirlik turizm alanlarında bu değer $E=0.05$, $h_{maksimum}= 4.50$ ve 5.50 metre (asma kata yapılması halinde) şeklindedir.

Alandaki kentsel yeşil alanın düzenleme ortaklık payı olarak bilinen DOP'tan imar kanununun 18. Maddesinin uygulanması ile elde edileceği plan notlarında belirtilmektedir.

Müzakere süreçleri olarak tarif ettiğimiz ve planın hazırlanışına kadar geçen süreçte yapılan toplantılardan hangi söylemlerin bu plana taşındığı noktasına gelindiğinde; “*süreç*” (toplantılar) ve “*sonuç*” (plan) olarak iki aşama şeklinde bir değerlendirme yapmak mümkündür.

Öncelikle sürecin ilerleme durumuna bakılırsa (bkz. Şekil 5.1)

Genel anlamda söylemlere karşılık gelen mekansal şemaların değişimi ve dönüşümü: Sürecin ilk aşamasında daha tekil ve yalın, plan dili ve formundan uzak kalan ve daha genel bir çerçeve sunan şemaların ortaya çıktığı görülmektedir.

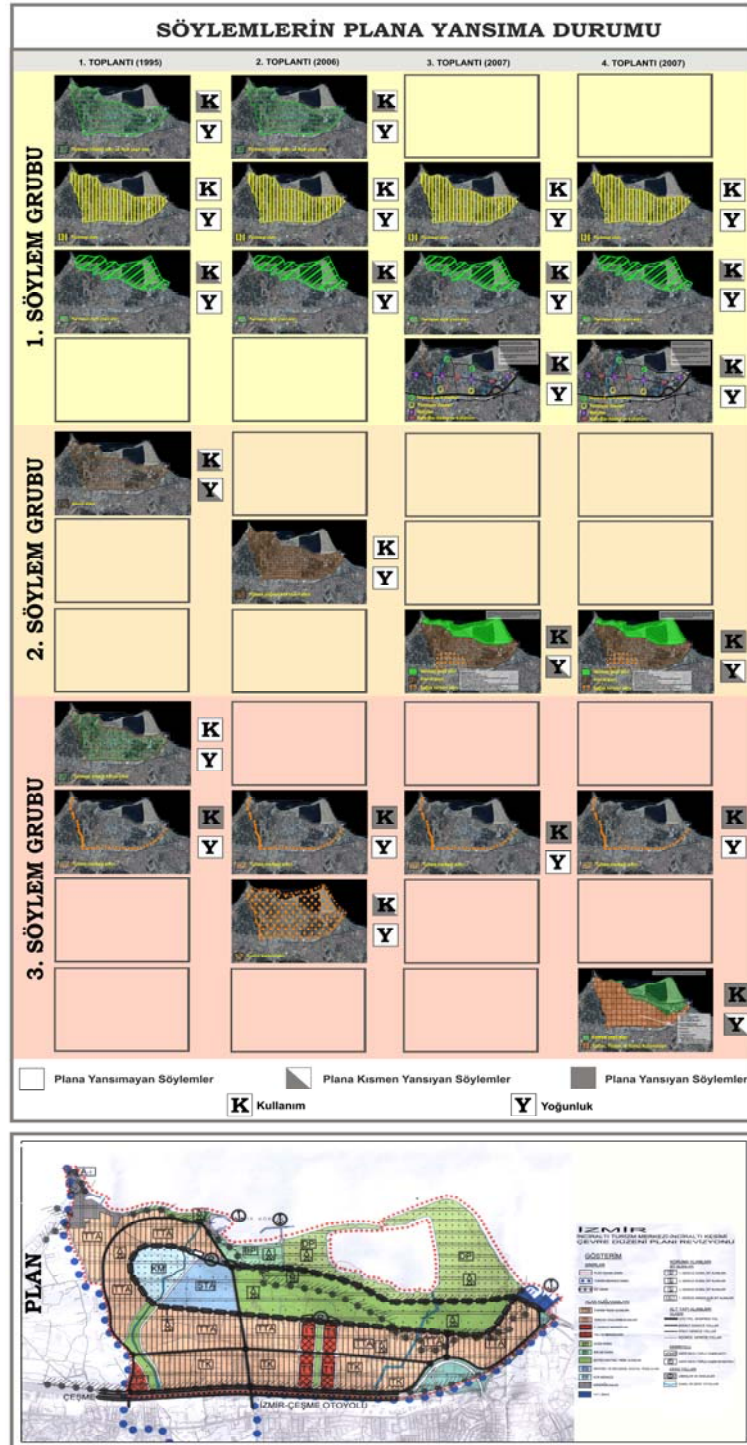
Söylem grupları özelinde mekansal şemaların değişimi ve dönüşümü: Akademik çevreler, meslek odaları ve sivil toplum örgütlerini kapsayan 1. söylem grubunun sürecin bütününe taşınan, ilerleyen aşamalarda çeşitlenmekle birlikte, ilk aşamadaki söylemleri de içinde barındıran mekansal şemalara karşılık gelen söylemler ortaya koyduğunu söylemek mümkündür. Mülk sahipleri, sermaye sahipleri, ticaret odası gibi çeşitli kişi ve kurumları kapsayan 2.söylem grubu ile yerel ve merkezi yönetimleri kapsayan 3. söylem grubu içinse daha değişken bir süreçten söz edilebilir. Yani şemalaşan söylemlerin süreç içinde değişim yaşadığı, çeşitlendiği, ilk söylemlerin sürecin sonuna gelindiğinde daha zayıf kaldığı, yeni ve plana yansımaları daha kuvvetle muhtemel söylemlerin ve bu söylemlerle ait mekansal şemaların oluştuğu görülmektedir.

Söylem gruplarının sonucu etkileme yönünden etkinlikleri: Sürece ait her toplantı için söylemlerin plana yansımaları durumlarına bakmak doğru olacaktır. Her toplantı için değerlendirmek gerekirse;

- **1995 yılında yapılan toplantı:** Bu toplantıda mekânsallaştırdığımız söylemlere, yani ortaya çıkan şemalara bakıldığında, tarımsal nitelikli alan, kamusal açık yeşil alan, konut, tarımsal konut söylemlerinin hiç birinin direkt olarak plana taşınmadığını söylemek mümkündür. Planda özellikle tarımsal herhangi bir söyleme yer verilmemiş, kamusal açık yeşil alan ise sınırlı olarak ve belli noktalara sıkıştırılarak taşınmıştır. Tarımsal konut da planda yer bulmamış, konut ise yine kısmen taşındığını ifade edebileceğimiz söylem şemaları arasındadır. Bu toplantıdan tek taşınan daha önce karar düzeyinde söylem olarak ifade ettiğimiz turizm merkezi kararıdır.
- **2006 yılında yapılan toplantı:** Bu toplantı planın yapıldığı sürece daha yakın olması nedeniyle planı etkileyen bir müzakere süreci olmakla birlikte, plana direk taşınması anlamında 1995 yılında yapılan toplantı ile benzer özellik gösterdiğini söylemek mümkündür. Ancak bu toplantıda 1995 yılında yer almayan bir söylem olan turizm söyleminin dile getirilmesi, plana taşınan bir söylem olarak değerlendirilebilir. Bununla birlikte tarımsal nitelikli alan

olma, kamusal açık yeşil alan olma, tarımsal turizm gibi söylemlerin planda yer bulmadığı, açık yeşil alan söyleminin kısmen gerçekleştiği görülmektedir. Daha yüksek yoğunluklu bir konut talebine yönelik söylemin de güçlü bir şekilde plana yansıdığını söylemek mümkün değildir.

- **2007 yılında Bakanlıkça yapılan toplantılar:** Bu iki toplantı direk olarak planı oluşturmaya yönelik bir hazırlık sürecinin aşamaları olduğu için, bu toplantılardaki mekansallaşan söylemlerin plana taşınması anlamında daha öne çıktığı görülmektedir. İkinci toplantının başında Bakanlığın kendi önerisini gösteren şema aslında bu planın da temel altlığını oluşturmaktadır. Kullanımlarda turizm odaklı ve çeşitliliğini yansıtan, farklı kullanımları bir arada toplayan, bu anlamda belirli bölgeler oluşturan şema, kesinleşen sınır ve yoğunluk kararlarıyla bu plana taşınmaktadır. Ayrıca planın uygulama aracı olarak 18. Maddeye atıfta bulunması da alandaki mülk sahiplerinin söylemleri arasında yer alan ve direkt olarak plana taşınmış bir husustur. Aynı toplantılarda ifade edilen tarımsal özellik ve açık yeşil alan olma, kırsal turizm gibi, duyarlı bir plan anlayışı ile alanın planlanması söylemlerinin ise söz konusu planda yer bulmadığını söylemek mümkündür.

Şekil 5. 1 Söylemlerin Plana Yansıma Durumu

Yukarıda da bahsedildiği üzere, söylemlerin plana yansımasına bakıldığında; söylem grupları arasında sonucu etkileyen ve yönlendiren grubun 3. söylem grubu olduğunu söylemek mümkündür. Bununla birlikte toplantılar özelinde bir

değerlendirme yapıldığında da sonuca altlık oluşturan ve plana büyük ölçüde yansıyan söylemlerin 3. ve 4. toplantılarda dile getirilmiş söylemler olduğunu görmek mümkündür. Bunun en önemli nedeni söz konusu toplantıların planı yapan kurum tarafından düzenlenen ve plana altlık olması amaçlanarak yapılan toplantılar olmasıdır. Yani bir planlama sürecinin somut parçaları olması bu durumda etkilidir. Oysa ilk iki toplantı belirlenmiş olan somut bir sürecin parçaları değildir. Yapılmaların nedenleri ve bir anlamda zorunlulukları olmakla birlikte aslında daha bağımsız bir sürecin içinde yer aldıklarını söylemek mümkündür.

Sonucun süreci değerlendirme biçimi: Sonucun süreci yeterince yansıttığını söylemek mümkün değildir. Başka bir ifadeyle sonuç üründe sürecin bütün öznelerinin dengeli bir biçimde yer bulmadığı görülmektedir. Özellikle sürecin çok taraflı bir müzakere süreci olduğu göz önünde bulundurulduğunda, tarafların sonuca katkısı, sonucu etkileme şekli ve gücü, sonuçtan etkilenme biçimi ve gücü dengeli bir düzeyde değildir. Planın onama sürecinin bitiminden sonra plana yönelik yapılan eleştiriler ve karşı çıkışlar da bunu göstermektedir. Oysa uzun bir sürecin sonucu olan bir planın bu süreci çok yönlü değerlendirmesi, bu süreçten önemli kazanımlar elde etmesi ve bunu plana yansıtması beklenmektedir. Ancak süreç-sonuç ilişkisine bakıldığında bu ilişkinin zayıf olduğu görülmektedir.

KAYNAKLAR

- Acar, E. K. (2007). *Diyarbakır Örneğinde Etnik Kimlik Tartışmaları: Bir Söylem Analizi Çalışması*, Diyarbakır: Yüksek Lisans Tezi.
- Akkoyunlu, K. (1990). Planlama ve Katılım, *Planlama Dergisi-90/3-4*, Ankara: TMMOB Şehir Plancıları Odası Yayınları.
- Albrechts, L. (2006). Stratejik (Mekansal) Planlamaya Yeniden Dönüş, *Kent Gündemi Dergisi* içinde (50-64). İstanbul: TMMOB Şehir Plancıları Odası Yayınları.
- Atay, H. (2007). Söylem Analizi Kavramının Yapıları ve İşlem Akışı, A. Yüksel, B. Mil ve Y. Bilim (Ed.) *Nitel araştırma, Neden, Nasıl, Niçin?* içinde (169-180). Ankara: Detay Yayıncılık.
- Bilgin, N. (1999). *Sosyal Psikolojide Yöntem ve Pratik Çalışmalar*, İzmir: Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları.
- Bilgin, N. (2000). *İçerik Analizi*, İzmir: Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları.
- Çamur, K. C. (2006). Stratejik Planlama Nedir? Fiziki Mekanın Planlamasında Sunduğu Olanaklar/Taşıdığı Riskler, *Kent Gündem Dergisi* içinde (82-87). İstanbul: TMMOB Şehir Plancıları Odası Yayınları.
- Demirci, M. ve Genç, N. (2007). Planlamanın etkinliğini artırma açısından iletişimsel planlama, *6. Türkiye Şehircilik Kongresi* içinde, (275-294). Ankara: TMMOB Şehir Plancıları Odası Yayınları.
- Ergin, D. (2003). Demokrasinin Değişen Yüzü ve Yeni Planlama Yaklaşımı. *Pivolka*, 2(6), 4-9.

Ersoy, M. (2007). *Kentsel Planlama Kuramları*, Ankara: İmge Yayınevi.

Ersoy, M. (2007). Kapsamlı Planlama Kavramının Tarihsel Gelişimi ve Bugünü, M. Ersoy (Ed). *Kentsel Planlama Kuramları* içinde, (115-170).Ankara: İmge Yayınevi.

Gedikli, B. (2005). Stratejik Mekansal Planlama: planlamada yeni anlayışlar yöntemler ve teknikler, M. Ersoy (Ed.), *Kentsel Planlama Kuramları* içinde, (229-277). Ankara: İmge Kitapevi

Göka, E., Topçuoğlu, A. ve Aktay, Y. (1999). *Önce Söz Vardı*, Ankara: Vadi Yayınları

Göksu, A. F.(2006). Planlamada Stratejik Yaklaşımlar; Klasik Planlama Anlayışı Temelli Askıya mı Çıkıyor?, *Kent Gündemi Dergisi* içinde (68-73). İstanbul: TMMOB Şehir Plancıları Odası Yayınları.

Göksu E., Göksu S. ve Altınçekiç F. (1995). İletişimsel Eylem İçin Bir İlk Adım, *Ege Mimarlık Dergisi* 95/2 içinde (29-50), İzmir: TMMOB Mimarlar Odası Yayını.

Göksu E. (2000). Kimsenin Olmayı Bir Türlü Beceremeyen Yer İnciraltı: Bir Yerel Siyaset Öyküsü, *İzmir Kent Kültürü Dergisi* içinde (102-130), İzmir.

Göksu, S.(2002). Planlamada Yenilik Arayışları Üzerine, *Planlama/2002/2-3* Ankara: TMMOB Şehir Plancıları Odası Yayınları.

Göksu, S., (2006). Bir Demokrasi Projesi Olarak Çok Aktörlü Planlama Yönetimi Üzerine Düşünceler, *Kamu Yönetiminden Planlamaya Yeniden Yapılanma* içinde,(123-125). İstanbul: TMMOB Şehir Plancıları Odası Yayınları.

Göksu S. (2005). *PLN 3324 Şehirsel Büyüme ve Arsa Politikaları* , ders notları, İzmir.

Habermas, J. (2001). *İletişimsel Eylem Kuramı*, İstanbul: Kabalcı Yayınevi.

İnciraltı Forumu (2006), *Prof. Dr. E. Göksu kişisel kayıtları*, İzmir.

İnciraltı (2007). *1/25000 ölçekli Çevre Düzeni Planı çalışmalarına yönelik halk toplantıları*, İzmir.

İzmir 1 Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü arşivi, İnciraltı Dosyaları, İzmir

İzmir Büyükşehir Belediyesi, İmar Daire Başkanlığı, Planlama Müdürlüğü arşivi, İzmir

Jacobs, K (2006). Discourse Analysis and its Utility for Urban Policy Research, *Urban Policy and Research*, 24-1, 39–52.

Keleş, R. (2000). Kent planlaması kuramları, *Kentleşme Politikası* içinde Ankara: İmge Yayınevi.

Keleş, R. (1993). *Kent ve Siyaset Üzerine Yazılar(1975-1992)*, İstanbul:Uluslararası Yerel Yönetimler Birliği, Doğu Akdeniz ve Ortadoğu Bölge Teşkilatı.

Kümbetoğlu, B. (2005). *Sosyolojide ve Antropolojide Niteliksel Yöntem ve Araştırma*, İstanbul: Bağlam Yayınları.

Mantysalo, R. (2004). *Approaches to Participation in Urban Planning Theories*, Finland.

Mil, B. (2007). Nitel Araştırmalarda Söylem Analizi ve İlkeleri, A. Yüksel, B. Mil ve Y. Bilim (Ed.) *Nitel araştırma, Neden, Nasıl, Niçin?* içinde (157-167). Ankara: Detay Yayıncılık.

Mülkiyet ve Mülkiyet Hakkı kavramları (bt.). 3 Mart 2007.

<http://www.tkgm.gov.tr/ana.php?Sayfa=icerikana&ICID=10&DID=84&DHID>

Öksüz, M. (2005). Kent Planlama Yaklaşımları, *Kentsel Alanların Planlaması ve Tasarımı* içinde Trabzon: KTÜ Yayınları.

Parker, I. (2004). Söylemsel Pratik: Radikal Sosyal İnşacı Araştırmanın Kabulünde Kültür ve Bağlam, (Ed.) S.A. Arkonaç, *Doğunun ve Batının Yerelliği* içinde (35-63), İstanbul:Alfa Yayınları.

Potter, J. (2004). Söylemsel Psikoloji ve Söylem Analizi, (Ed.) S.A. Arkonaç, *Doğunun ve Batının Yerelliği* içinde(65-91), İstanbul: Alfa Yayınları.

P. Gee, J (1992). Discourse Analysis, *The handbook of qualitative research in education. 23- 1, 119-169.*

Ratcliff, D (1995). *Quaitative Research Methods*, 12 Aralık 2007,

<http://don.ratcliffs.net/qual/>

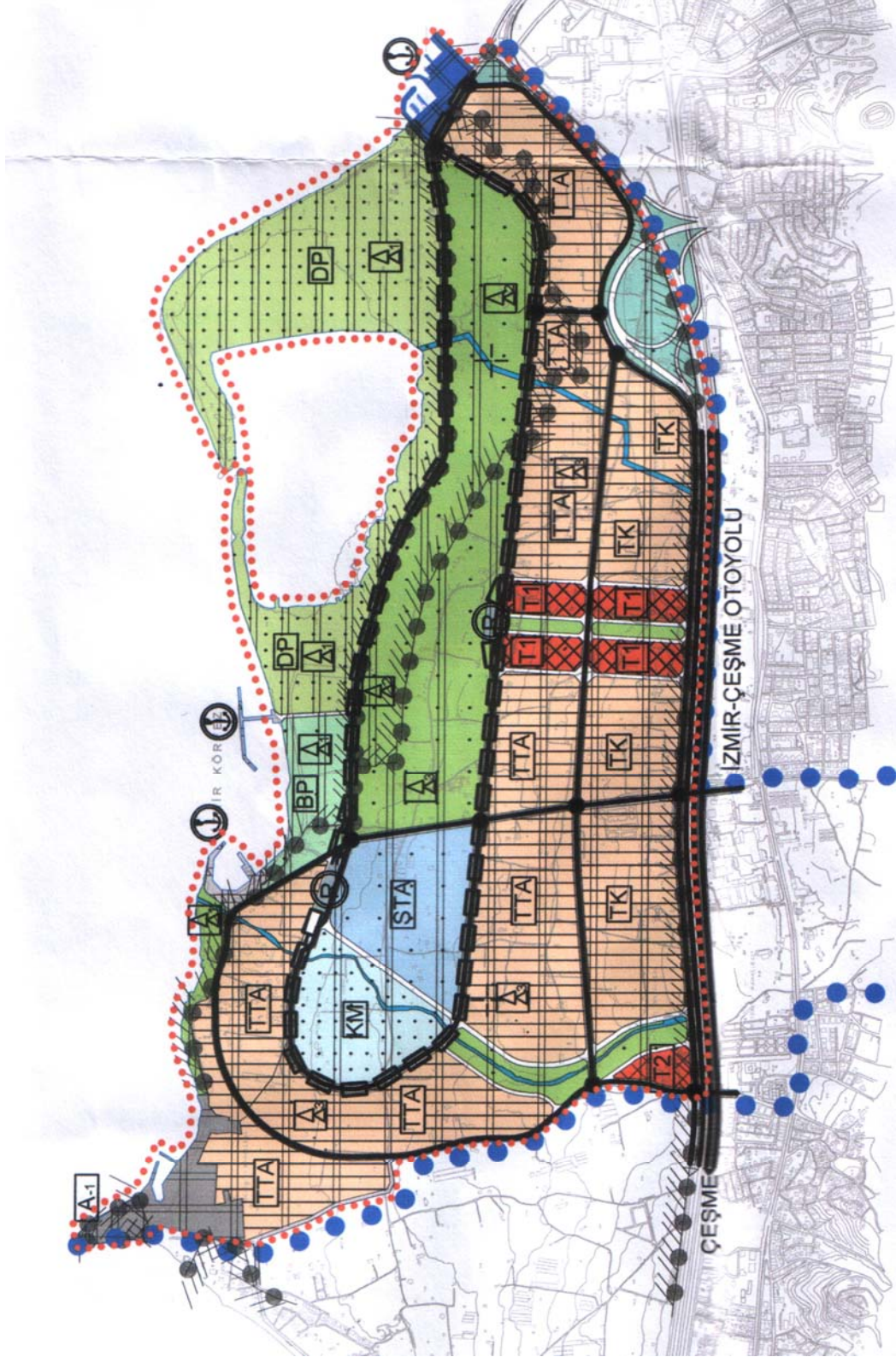
Richardson, T. & Jensen, O. B. (2003). Linking Discourse and Space: Towards a Cultural Sociology of Space in Analysing Spatial Policy Discourse, *Urban Studies. 40- 1, 7–22.*

Söylem (bt.) 12 Ocak 2008,

http://www.egeedebiyat.org/modules.php?name=Downloads&d_op=getit&lid=43

Sözen, E. (1999). *Söylem, Belirsizlik, Mübadele, Bilgi/Güç ve Refleksivite*, İstanbul:Paradigma Yayınları.

- Şengül, T.(2002). Planlama Paradigmalarının dönüşümü Üzerine Eleştirel Bir Değerlendirme, *Planlama Dergisi /2002/2-3* Ankara: TMMOB Şehir Plancıları Odası Yayınları.
- Tekeli, İ. (2001). Bir Modernite Projesi Olarak Türkiye’de Kent Planlaması, *Modernite Aşılırken Kent Planlama* içinde (9-34). Ankara: İmge Yayınevi.
- Tekeli, İ. (2007). Siyaset ile Kent Planlamanın İlişkisi Yeniden Tanımlanıyor, 6. *Türkiye Şehircilik Kongresi* içinde,(37-51). Ankara: TMMOB Şehir Plancıları Odası Yayınları.
- Tekeli, İ. (1990). Kent Planlaması ve Katılım Üzerine Düşünceler, *Planlama Dergisi-90/3-4*, Ankara: TMMOB Şehir Plancıları Odası Yayınları.
- Tekeli İ. (2007). Bir Demokrasi Projesi Olarak Kent Planlama, *Sivil Toplum Dergisi*, 05/17-18.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2006). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri (6), Ankara: Seçkin Yayıncılık.

EKLER:**EK 1: 1/25000 ölçekli İzmir İnciraltı Turizm Merkezi Çevre Düzeni Planı
Revizyonu**

EK 2: 1/25000 ölçekli İzmir İnciraltı Turizm Merkezi Çevre Düzeni Planı Revizyonu (Lejant)

EK 3: 1/25000 ölçekli İzmir İnciraltı Turizm Merkezi Çevre Düzeni Planı Revizyonu Plan Notları:

İZMİR İNCİRALTI TURİZM MERKEZİ

1/25.000 ÖLÇEKLİ ÇEVRE DÜZENİ PLANI REVİZYONU

PLAN HÜKÜMLERİ

1. AMAÇ

BU PLANIN AMACI 4957/2634 SAYILI TURİZMİ TEŞVİK KANUNU UYARINCA BAKANLAR KURULU KARARI İLE İLAN EDİLEN “İZMİR İNCİRALTI TURİZM MERKEZİ”NDE TERMAL TURİZM POTANSİYELİNİN MEKÂNSAL, YÖNETSEL VE İŞLEVSEL BİR BÜTÜNLÜK İÇİNDE DEĞERLENDİRİLMESİ, DOĞAL VE KÜLTÜREL DEĞERLER ARASINDA KORUMA-KULLANMA DENGESİNİN OLUŞTURULMASI VE SEKTÖREL GELİŞİMİN PLANLI BİR ŞEKİLDE SÜRDÜRÜLMESİNİN SAĞLANMASIDIR.

2. KAPSAM

BU PLAN 30.06.2007 TARİH VE 26568 SAYILI RESMİ GAZETE’DE YAYIMLANARAK YÜRÜRLÜĞE GİREN İZMİR İNCİRALTI TURİZM MERKEZİ’NİN ÇEŞME-İZMİR OTOBANININ KUZEYİNDE KALAN YAKLAŞIK 690 HEKTARLIK KISMINI KAPSAMAKTADIR.

3. PLANLAMA HEDEFLERİ

BU PLAN İLE BUGÜNKÜ VE GELECEK KUŞAKLARIN SAĞLIK VE YAŞAM DÜZEYİNİN GELİŞTİRİLMESİ YÖNÜNDE YAŞAMA, ÇALIŞMA, DİNLENME, EYLEMLERİ İLE TURİZM, TİCARET SEKTÖRLERİ VE BU FAALİYETLERİN TAMAMINDAKİ EYLEMLERİ İÇEREN MEKANIN, SAĞLIK VE ÇEVRE ŞARTLARINA UYGUN OLUŞTURULMASI, AYRICA ARAZİNİN VE DOĞAL KAYNAKLARIN EN UYGUN ŞEKİLDE KORUNMASI, KULLANILMASI VE GELİŞTİRİLMESİ, HEDEFLENMEKTEDİR.

4. YASAL DAYANAK

BU PLAN 4957/2634 SAYILI “TURİZMİ TEŞVİK KANUNU” VE “KÜLTÜR VE TURİZM KORUMA VE GELİŞİM BÖLGELERİNDE VE TURİZM MERKEZLERİNDE İMAR PLANLARININ HAZIRLANMASI VE ONAYLANMASINA İLİŞKİN YÖNETMELİK” HÜKÜMLERİ DOĞRULTUSUNDA HAZIRLANMIŞTIR.

5. GENEL HÜKÜMLER

5.1. BU PLAN, PLANLAMA KARARLARI, UYGULAMA HÜKÜMLERİ VE PLAN AÇIKLAMA RAPORUYLA BİR BÜTÜNDÜR.

5.2. BU PLAN SINIRLARI DAHİLİNDE HER ÖLÇEKTE PLAN YAPMA, YAPTIRMA VE ONAMA YETKİSİ 4957/2634 SAYILI TURİZMİ TEŞVİK KANUNU’NUN 7. MADDESİ UYARINCA KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI’NA AİTTİR. BU BÖLGE İÇİNDE “KÜLTÜR VE TURİZM KORUMA VE GELİŞİM BÖLGELERİ VE TURİZM MERKEZLERİNDE, İMAR PLANLARININ HAZIRLANMASI VE ONAYLANMASINA İLİŞKİN YÖNETMELİK” HÜKÜMLERİNE UYULACAKTIR.

5.3. BU PLAN VE PLANIN UYGULAMA HÜKÜMLERİNDE YER ALMAYAN KONULARDA KONUMU VE İLGİSİNE GÖRE YÜRÜRLÜKTE BULUNAN KANUN, TÜZÜK, TEBLİĞ, YÖNETMELİK VE STANDARTLARLAR GEÇERLİDİR. BU PLAN VE PLANIN UYGULAMA HÜKÜMLERİNDE YER

ALMAYAN KONULARDA, BU PLANIN ONAY TARİHİNDEN SONRA, KANUN, TÜZÜK, YÖNETMELİK, TEBLİĞİ VE STANDARTLARIDA OLAN DEĞİŞİKLİKLER VE YENİ HUKUKİ METİNLER DE PLAN VEYA PLAN HÜKMÜ DEĞİŞİKLİĞİNE GEREK KALMAKSIZIN PLANLAMA ALANINDA GEÇERLİ OLACAKTIR. PLANLAMA SINIRI İÇİNDE ÖZEL KANUNLARLA BELİRLENMİŞ ALANLARIN BULUNMASI HALİNDE, BU ALANLARDA ÖZEL KANUN HÜKÜMLERİ GEÇERLİDİR.

5.4. BU PLAN VE PLAN NOTLARINDA YER ALMAYAN KONULARDA 4957/2634 SAYILI TURİZMİ TEŞVİK KANUNU VE BU KANUNA İLİŞKİN YÖNETMELİK HÜKÜMLERİ GEÇERLİDİR.

5.5. TURİZM MERKEZİ İLANINDAN ÖNCE İLGİLİ İDARELER VEYA BU PLAN ONAYLANMASINDAN ÖNCE KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI TARAFINDAN, DÖNEMİN MEVZUATINA UYGUN OLARAK ONAYLANAN ALT ÖLÇEKTEKİ İMAR PLANLARI GEÇERLİDİR. BU PLAN İLE TURİZM MERKEZİ İLANINDAN ÖNCE ONAYLANAN İMAR PLANLARI ARASINDA YAPILAŞMAYA İLİŞKİN FARKLILIKLAR OLMASI HALİNDE DAHA ÖNCE İLGİLİ İDARELERCE ONAYLANAN PLANLARDAKİ YAPILAŞMA KOŞULLARI GEÇERLİ OLUP, ÇEVRE DÜZENİ PLAN DEĞİŞİKLİĞİ KOŞULU ARANMAYACAKTIR.

5.6. 4957/2634 SAYILI TURİZMİ TEŞVİK KANUNU VE BU KANUNA DAYANARAK ÇIKARTILAN;

“KÜLTÜR VE TURİZM KORUMA VE GELİŞİM BÖLGELERİNDE VE TURİZM MERKEZLERİNDE İMAR PLANLARININ HAZIRLANMASI VE ONAYLANMASINA İLİŞKİN YÖNETMELİK”

“TURİZM TESİSLERİNİN BELGELENDİRİLMESİNE VE NİTELİKLERİNE İLİŞKİN YÖNETMELİK”,

- 6831/3373 SAYILI “ORMAN KANUNU” VE İLGİLİ YÖNETMELİK,

- 5403 SAYILI “TOPRAK KORUMA VE ARAZİ KULLANIMI KANUNU” VE “TARIM ALANLARININ KORUNMASI VE KULLANILMASINA DAİR YÖNETMELİK”,

- 167 SAYILI “YERALTI SULARI HAKKINDAKİ KANUN” VE İLGİLİ TÜZÜK VE PROTOKOL,

- MERA KANUNU VE UYGULAMA YÖNETMELİĞİ

- DEPREM BÖLGELERİNDE YAPILACAK YAPILAR HAKKINDA YÖNETMELİK

- 1593 SAYILI “UMUMİ HIFZISIHHA KANUNU” VE “GAYRİ SİHHİ MÜESSESELER YÖNETMELİĞİ”,

- 5177/3213 SAYILI “MADEN KANUNU” VE İLGİLİ YÖNETMELİK,

- 2872 SAYILI “ÇEVRE KANUNU” VE İLGİLİ YÖNETMELİK,

- 19.03.1971 GÜN VE 13783 SAYILI RESMİ GAZETE’DE YAYIMLANAN “LAĞİM MECRASI İNŞAATI MÜMKÜN OLMAYAN YERLERDE YAPILACAK ÇUKURLARA AİT YÖNETMELİK”,

- 15.05.1997 GÜN VE 23033 SAYILI RESMİ GAZETE’DE YAYIMLANAN “KARAYOLU KENARINDA YAPILACAK YAPILAR HAKKINDA YÖNETMELİK”,

- ASKERİ ALAN, ASKERİ YASAK BÖLGELER, GÜVENLİK BÖLGELERİ VB. KONULARDA 2565 SAYILI KANUN VE İLGİLİ YÖNETMELİK,

- “HAVA KALİTESİNİ KORUMA YÖNETMELİĞİ”,

- “ELEKTRİK KUVVETLİ AKIM TESİSLER YÖNETMELİĞİ”,

- HER TÜRLÜ İNŞAATTA VE BÜTÜN ZEMİN CİNSLERİNDE “AFET BÖLGELERİNDE YAPILACAK YAPILAR HAKKINDA YÖNETMELİK”

HÜKÜMLERİ GEÇERLİDİR.

5.7. PLANDA YER ALMAYAN HER TÜRLÜ YAPILANMA KOŞULLARI 1/5.000 ÖLÇEKLİ NAZİM İMAR PLANLARI VE 1/1.000 ÖLÇEKLİ UYGULAMA İMAR PLANLARINDA BELİRLENECEKTİR.

BU PLAN VE PLAN NOTLARINA AYKIRI OLARAK 1/5000 ÖLÇEKLİ NAZİM VE 1/1000 ÖLÇEKLİ UYGULAMA İMAR PLANI YAPILAMAZ. HAZIRLANACAK İMAR PLANLARI, BU PLAN

HÜKÜMLERİNDE TARİFLENEN ŞEKİLDE ONAYLANMADAN İNŞAAT UYGULAMASINA GEÇİLEMEZ.

5.8. SİT ALANLARINDA 5226/2863 SAYILI KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI KORUMA KANUNU VE İLGİLİ YÖNETMELİKLERİ İLE KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI KORUMA YÜKSEK KURULU İLKE KARARLARI DOĞRULTUSUNDA HAZIRLANACAK KORUMA AMAÇLI 1/5000 ÖLÇEKLİ NAZIM VE 1/1000 ÖLÇEKLİ UYGULAMA İMAR PLANLARI DEĞERLENDİRİLMEK ÜZERE ÖNCELİKLE T.C. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI'NA İLETİLİR.

BAKANLIK TARAFINDAN PRENSİPTE UYGUN GÖRÜLEN PLAN TEKLİFLERİ İZMİR 1 NUMARALI KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE KURULU KARARI ALINMAK ÜZERE İZMİR 1 NUMARALI KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE KURULU MÜDÜRLÜĞÜ'NE GÖNDERİLİR. SÖZ KONUSU KORUMA AMAÇLI İMAR PLANLARI İZMİR 1 NUMARALI KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE KURULU UYGUN GÖRÜŞÜ ALINDIKTAN SONRA ONAYLANACAKTIR.

5.9. ENGELLİLER İÇİN HER TÜRLÜ ÇEVRE DÜZENLEME KARARI VE YAPIDA GEREKLİ TEDBİRLER ALINARAK İLGİLİ YASAL DÜZENLEMELERE UYULACAKTIR

5.10. KIYILARDA, 3830/3621 SAYILI "KIYI KANUNU" VE "KIYI KANUNU'NUN UYGULANMASINA DAİR YÖNETMELİK" VE 4957/2634 SAYILI TURİZMİ TEŞVİK KANUNU HÜKÜMLERİ ÇERÇEVESİNDE UYGULAMA YAPILACAKTIR. KIYILAR DEVLETİN HÜKÜM VE TASARRUFU ALTINDADIR. KIYI VE SAHİL ŞERİTLERİNDEN YARARLANMADA ÖNCELİKLE KAMU YARARI GÖZETİLİR. KIYI VE SAHİL ŞERİTLERİNİN EKOLOJİK, SİLÜET, PEYZAJ VB. DOĞAL ÖZELLİKLERİNİN KORUNMASI SAĞLANACAKTIR.

KIYILAR DEVLETİN HÜKÜM VE TASARRUFU ALTINDADIR. DENİZ KIYILARINI ÇEVRELEYEN SAHİL ŞERİTLERİNDEN YARARLANMADA ÖNCELİKLE KAMU YARARI GÖZETİLİR.

5.11. BU PLAN KAPSAMINDA ALT ÖLÇEKLİ İMAR PLANLARININ YAPIMI AŞAMASINDA DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TARAFINDAN VERİLECEK ETÜT RAPORLARI DOĞRULTUSUNDA İŞLEM YAPILMASI VE 5578/5403 SAYILI "TOPRAK KORUMA VE ARAZİ KULLANIMI KANUNU" ÇERÇEVESİNDE GEREKLİ KURUM GÖRÜŞLERİ VE İZİNLERİN ALINMASI ŞARTTIR.

5.12. BU PLAN KAPSAMINDA YERLEŞİM ALANLARINDA SAĞLIKLI BARINMA ŞARTLARININ SAĞLANMASI, ATIKLARIN USULÜNE VE TEKNİĞİNE UYGUN BERTARAF EDİLMESİ, SAĞLIKLI İÇME VE KULLANMA SUYU TEMİNİ, HER TÜRLÜ ATIK SU İLE İÇME VE KULLANMA SUYU ALTYAPISININ OLUŞTURULMASI, İNSAN SAĞLIĞINA ZARAR VEREN ETMENLERİN ORTADAN KALDIRILMASI GİBİ HUSUSLARDA İLGİLİ İDARELERCE GEREKLİ TEDBİRLERİN ALINMASI ZORUNLUDUR. BU BAĞLAMDA ALAN BÜTÜNÜNDE İLGİLİ İDARELERCE;

· SAĞLIKLI VE YETERLİ İÇME VE KULLANMA SUYUNUN TEMİNİ; BU SULARIN DEZENFEKSİYONUNUN SAĞLANMASI VE BUNA İLİŞKİN YENİ ALTYAPILARIN OLUŞTURULMASI,

· KANALİZASYON VE ATIK SU, İZALE VE BERTARAF ALTYAPISININ USUL VE TEKNİĞİNE UYGUN OLARAK GEREKLİ SİHHİ ŞARTLARA HAİZ OLACAK ŞEKİLDE İNŞAA EDİLEREK KULLANIMA VERİLMESİ,

· İNSAN SAĞLIĞI AÇISINDAN ÖNEM ARZ EDEN KEMİRİCİ NİTELİKTEKİ HAŞERE KONTROLÜNÜN VE MÜCADELESİNİN SAĞLANMASI VE ÜREMELERİ İÇİN UYGUN OLAN FİZİKİ ORTAMLARIN YOK EDİLMESİ VEYA EN AZA İNDİRİLMESİ,

· MUHTEMEL YANGINLARA KARŞI GEREKLİ TEDBİRLERİN ALINMASI,

· HALKIN, YEME İÇME, DİNLENCE, EĞLENCE VE KONA KLAMA ALANLARINDAKİ TESİSLERİN GEREKLİ SİHHİ HİJYENİK VE TEKNİK ŞARTLARA HAİZ OLACAK ŞEKİLDE FAALİYET GÖSTERMELERİNİN TEMİNİ, RUTİN VE PERİYODİK KONTROLLERİNİN YAPILMASI, KONTROL SONUÇLARINA GÖRE GEREKLİ İŞLEMLERİN UYGULANMASI GEREKMEKTEDİR.

5.13. BU PLAN SINIRLARI KAPSAMINDA DENİZLERDE YENİ BALIK ÇİFTLİĞİ KURULAMAZ. RUHSATINI BU PLANIN ONAY TARİHİNDEN ÖNCE ALMIŞ BALIK ÇİFTLİKLERİ RUHSATLARINDA BELİRTİLEN SÜRECE FAALİYET GÖSTEREBİLİR. RUHSAT SÜRELERİ BİTEN BALIK ÇİFTLİKLERİNİN RUHSATLARI YENİLENMEZ. SİT ALANLARINDA KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI KORUMA YÜKSEK KURULU İLKE KARARLARI DOĞRULTUSUNDA İŞLEM YÜRÜTÜLÜR.

5.14. BU PLAN KAPSAMINDAKİ ALANLARDA, ULUSAL VE ULUSLARARASI MEVZUATLA BELİRLENMİŞ VEYA BELİRLENECEK OLAN HASSAS ALAN VE EKOSİSTEMLER İLE FLORA VE FAUNA AÇISINDAN ZENGİN ALANLAR KORUNACAKTIR. BU KAPSAMDAKİ ALANLAR İLGİLİ MEVZUATA GÖRE KORUMA ALANI OLARAK BELİRLENECEK VE BU ALANLAR İÇİN BU PLANDA GETİRİLEN KULLANIM KARARI REVİZE EDİLECEKTİR.

5.15. PLANLAMA ALANI İÇİNDE YER ALAN PARSELLERDEKİ YETİŞMİŞ TEK YA DA TOPLU ZEYTİN, NARENCİYE, MEŞE GİBİ UZUN ÖMÜRLÜ AĞAÇLARIN KORUNMASI ESASTIR. BUNUN SAĞLANABİLMESİ AMACIYLA ZORUNLU DURUMLARDA YOL GÜZERGAHLARI, YAPILANMA KOŞULLARI VE BENZERİ KONULARDA YETKİLİ İDARELERİN DENETİMİNDE DÜZENLEME YAPILACAKTIR.

BİR PARSEL İÇİNDE, ZORUNLU OLARAK KESİLECEK HER AĞAÇ İÇİN EN AZ 2 (İKİ) ADET YÖRESEL AĞAÇ DİKİLMESİ ŞARTTIR. PARSELDE UYGUN YER OLMAMASI DURUMUNDA, AĞAÇLAR, YETKİLİ İDARECE BELİRLENECEK ALANLARA DİKİLECEK VEYA BEDELLENDİRİLEREK, OLUŞACAK FON, AKTİF YEŞİL ALAN DÜZENLEMELERİNDE KULLANILACAKTIR.

5.16. GÖRÜNTÜ KİRLİLİĞİNE NEDEN OLAN DEPO, GÜNEŞ ENERJİSİ KOLLEKTÖRLERİ, ANTEN GİBİ TESİSAT ELEMANLARI, TANITIM LEVHALARI VE BENZERİ GİBİ UNSURLAR İÇİN YEREL YÖNETİMLERCE, DÜZENLEYİCİ STANDARTLARI İÇEREN YÖNETMELİKLER BU PLANIN ONAY TARİHİNDEN İTİBAREN BİR (1) YIL İÇERİSİNDE HAZIRLANACAKTIR.

5.17. HAZIRLANACAK 1/1000 ÖLÇEKLİ UYGULAMA İMAR PLANLARINDA BU PLANA GÖRE SOSYAL VE TEKNİK ALTYAPI ALANI OLARAK BELİRLENEN ALANLAR KAMU ELİNE GEÇMEDEN İNŞAAT UYGULAMASI YAPILAMAZ.

5.18. KARAYOLU KENARINDA YAPILACAK TÜM TESİSLER İÇİN “KARAYOLLARI KENARINDA YAPILACAK VE AÇILACAK TESİSLER HAKKINDA YÖNETMELİK” HÜKÜMLERİ GEÇERLİDİR. ALT ÖLÇEKLİ PLANLAR, PLAN BÜTÜNÜ İÇİN ALINACAK İLGİLİ KARAYOLLARI BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ GÖRÜŞÜ DOĞRULTUSUNDA HAZIRLANIR.

5.19. AFETE YÖNELİK HÜKÜMLER

5.19.1. İNCİRALTI YERLEŞMESİ 1. DERECE DEPREM BÖLGESİNDE YER ALMAKTADIR. PLANLAMA ALANI İÇERİSİNDE KALAN HER TÜRLÜ YAPIYA İLİŞKİN MİMARİ PROJELERDE (TADİLATLAR DAHİL OLMAK ÜZERE) “DEPREM BÖLGELERİNDE YAPILACAK BİNALAR HAKKINDA YÖNETMELİK” HÜKÜMLERİNE TİTİZLİKLE UYULMASI ZORUNLU OLUP BU KONUDA BALÇOVA BELEDİYESİ SORUMLUDUR.

5.19.2. BU PLAN KAPSAMINDA İLGİLİ İDARELERCE İMAR PLANI YAPIM AŞAMASINDA SÖZ KONUSU ALANIN EN AZ 100 M. ÇEVRESİNİ KAPSAYACAK ŞEKİLDE JEOLJİK VE GEREKLİ GÖRÜLMESİ HALİNDE JEOTEKNİK VE JEOFİZİK ETÜT RAPORU HAZIRLATILIR. SÖZ KONUSU

RAPORUN İLGİLİ İDARECE ONAYLANMASI ZORUNLUDUR. (BU RAPOR, BUNDAN SONRA ONAYLI JEOLJİK ETÜT RAPORU OLARAK İFADE EDİLECEKTİR.)

5.19.3. FAY HATLARINA İSABET EDEN ALANLAR HİÇBİR ŞEKİLDE YAPILAŞMAYA AÇILAMAZ. FAY ÇİZGİLERİNE PARALEL YAPI YAKLAŞMA MESAFELERİNİN ALT ÖLÇEKLİ İMAR PLANLARINDA T.C. BAYINDIRLIK VE İSKAN BAKANLIĞI - AFET İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NÜN GÖRÜŞÜ DOĞRULTUSUNDA BELİRLENMESİ ZORUNLU OLUP, BU ALANLARIN İMAR PLANINDA AÇIK ALAN OLARAK DÜZENLENMESİ ŞARTTIR.

5.19.4. PLANLAMA ALANININ AFETE UĞRAMA OLASILIĞI GÖZ ÖNÜNE ALINDIĞINDA ALT ÖLÇEKLİ İMAR PLANLARINDA ADA DÜZENLEMELERİ VE YAPI TİPOLOJİSİ ONAYLI JEOLJİK ETÜT RAPORUNDA BELİRTİLEN HUSUSLAR DOĞRULTUSUNDA OLUŞTURULACAKTIR. BU ÇERÇEVEDE İMAR PLANLARINDA YAPI ADALARI FAY KIRIĞI KUŞAĞINA DIKEY GEÇECEK BİÇİMDE DEĞİL PARALEL GEÇECEK BİÇİMDE DÜZENLENECEKTİR.

5.19.5. ONAYLI JEOLJİK ETÜT RAPORUNA GÖRE SIVILAŞMA RİSKİ YÜKSEK OLARAK TESPİT EDİLEN ALANLAR HİÇBİR ŞEKİLDE YAPILAŞMAYA AÇILMAYACAK OLUP BU ALANLAR İMAR PLANLARINDA AÇIK ALAN OLARAK DÜZENLENECEKTİR.

5.19.6. İMAR PLANLARINDA ANA YOL GENİŞLİKLERİ AFET SONRASI TRAFİK AKIŞINI ENGELLEMeyecek BİÇİM VE GENİŞLİKTE BELİRLENECEKTİR.

5.19.7. PLANLAMA ÇALIŞMALARINDA PLANLANAN NÜFUSA GÖRE AFET SONRASI ACİL YARIM VE DESTEK MERKEZİ İLE YÖNETİM MERKEZİ OLARAK KULLANILABİLECEK YERLER İÇİN TOPLANMA VE GEÇİCİ İSKÂN ALANLARI, DEPOLAR VE DAĞITIM İSTASYONLARI BELİRLENECEKTİR.

5.19.8. BÖLGESEL OLARAK İLGİLİ KURUM VE KURULUŞLARCA YAPILACAK OLAN ENERJİ, İLETİŞİM, ULAŞIM VE BENZERİ ALTYAPILAR İLE DOĞALGAZ BORU HATLARI VE TESİSLERİNDE ONAYLI JEOLJİK ETÜT RAPORLARINA UYULARAK GEREKLİ GÜVENLİK ÖNLEMLERİ ALINACAKTIR.

5.19.9. BU PLANDAN ÖNCE İNŞAA EDİLMİŞ MEVCUT YAPILAR, "DEPREM BÖLGELERİNDE YAPILACAK BİNALAR HAKKINDA YÖNETMELİK" HÜKÜMLERİNE UYGUN OLARAK İLGİLİ İDARELERCE BİR PROGRAM DÂHİLİNDE YAPTIRILACAK ONAYLI JEOLJİK ETÜT RAPORLARI SONUCU GEREKLİ GÖRÜLMESİ DURUMUNDA TAKVİYE EDİLECEKTİR.

5.19.10. ÖZELLİKLE ZEMİN KATLARDA YER KAZANMAK AMACIYLA TAŞIYICI BÖLME DUVAR VE BETONARME PERDE DUVARLARI KALDIRICI VE ZARAR VERİCİ NİTELİKTE TADİLATLAR YAPILAMAZ.

5.19.11. BETON KALİTESİNİN TİTİZLİKLE DENETLENMESİ HUSUSUNDA GEREKLİ TEDBİRLER ALINACAKTIR. İNŞAATLARDA HAZIR BETON KULLANILACAK OLUP BUNLARLA İLGİLİ HUSUSLARDA İLGİLİ İDARE SORUMLU OLACAKTIR.

5.19.12. TAŞKIN ALANLARINDA, 4373 SAYILI "TAŞKIN SULARA VE BASKINLARINA KARŞI KORUMA KANUNU" VE İLGİLİ YÖNETMELİK HÜKÜMLERİ GEÇERLİDİR.

5.20. DERE VE AKARSU KENARLARINDAKİ KULLANIMLAR VE TAŞKIN ALANLARINDA DEVLET SU İŞLERİ'NDEN UYGUN GÖRÜŞ ALINMADAN İNŞAAT UYGULAMASINA GEÇİLEMEYECEKTİR.

5.21. 1/25000 ÖLÇEKLİ ÇEVRE DÜZENİ PLANI'NA UYGUN OLARAK YAPILACAK PLANLARDA (BU PLAN HÜKÜMLERİNDE YER ALAN İSTİSNALAR HARİÇ) 1/5000 NAZIM İMAR PLANI YAPILMADAN 1/1000 ÖLÇEKLİ UYGULAMA İMAR PLANI YAPILAMAZ.

1/5000 ÖLÇEKLİ NAZIM VE 1/1000 ÖLÇEKLİ İMAR PLANLARI ALANIN TÜMÜNDE TEK ETAP OLARAK YAPILABİLECEĞİ GİBİ BAKANLIĞIN UYGUN GÖRECEĞİ DAHA KÜÇÜK ETAPLAR HALİNDE DE YAPILABİLİR.

PLANDA YER ALMAYAN HER TÜRLÜ YAPILANMA KOŞULLARI 1/5.000 ÖLÇEKLİ NAZIM İMAR PLANLARI VE 1/1.000 ÖLÇEKLİ UYGULAMA İMAR PLANLARINDA BELİRLENECEKTİR.

TURİZM MERKEZİ KAPSAMINDA GEREKLİ SOSYAL VE TEKNİK ALTYAPI (SAĞLIK, EĞİTİM, İDARİ TESİSLER, SOSYO-KÜLTÜREL TESİSLER, YOL, YEŞİL ALAN VB.) ALANLARI 1/5.000 ÖLÇEKLİ NAZIM İMAR PLANLARI VE 1/1.000 ÖLÇEKLİ UYGULAMA İMAR PLANLARI İLE BELİRLENECEKTİR.

TURİZM MERKEZİ İLANINDAN ÖNCE İLGİLİ İDARELER VEYA BU PLAN ONAYLANMASINDAN ÖNCE KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI TARAFINDAN DÖNEMİN MEVZUATINA UYGUN OLARAK ONAYLANAN ALT ÖLÇEKTEKİ İMAR PLANLARI GEÇERLİDİR.

5.22. BU PLANDA YER ALAN ULAŞIM AKSLARI VE ALAN KULLANIMLARI ŞEMATİK OLUP, PLAN ÜZERİNDEN ÖLÇÜM, YER BELİRLEME VE UYGULAMA YAPILAMAZ. ALT ÖLÇEK PLANLARDA, KORUMA İLKELERİNİN, FİZİKİ EŞİKLERİN, HUKUKİ BELİRLEYİCİLER KAPSAMINDA ALANIN ESAS ŞEMASI BOZULMAMAK KOŞULU İLE ULAŞIM AKSLARINDA DEĞİŞİKLİKLER YAPILABİLİR.

5.23. TURİZM MERKEZİ KAPSAMINDA GEREKLİ SOSYAL VE TEKNİK ALTYAPI (SAĞLIK, EĞİTİM, İDARİ TESİSLER, SOSYO-KÜLTÜREL TESİSLER, YOL, YEŞİL ALAN VB.) ALANLARI 1/5.000 ÖLÇEKLİ NAZIM İMAR PLANLARI VE 1/1.000 ÖLÇEKLİ UYGULAMA İMAR PLANLARI İLE BELİRLENECEKTİR.

5.24. HER TÜRLÜ JEOTERMAL UYGULAMA VE TERMAL SU TAHSİSİ İÇİN JEOTERMAL KAYNAKLAR VE DOĞAL MİNERALLİ SULAR KANUNU HÜKÜMLERİNE UYULACAKTIR.

5.25. BU PLANDA KARAR GETİRİLMİŞ OLMAKLA BİRLİKTE ALT ÖLÇEKLİ PLANLARI BULUNMAYAN ALANLARIN PLANLARININ HAZIRLANMASINDAN ÖNCE ;

-5403 SAYILI TOPRAK KORUMA VE ARAZİ KULLANIMI KANUNU DAHİLİNDE

-İL TARIM MÜDÜRLÜĞÜ'NÜN GÖRÜŞÜ,

-DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ GÖRÜŞÜ,

-KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARI BÖLGE KURULU GÖRÜŞÜ,

-KARAYOLUNUN GEÇTİĞİ KESİMLERDE KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ GÖRÜŞÜ,

-ENERJİ NAKİL HATTINA İLİŞKİN OLARAK TEİAŞ'İN

-ALANIN YAPISI VE ÖZELLİĞİNE GÖRE DİĞER İLGİLİ KURUM VE KURULUŞLARIN UYGUN GÖRÜŞÜ ALINACAKTIR.

5.26. PLANLAMA ALANI BÜTÜNÜNDE TOPLU ARITMA SİSTEMLERİNE GEÇİLMESİ KONUSUNDA ENTEGRE PROJELERE AĞIRLIK VERİLECEKTİR. BÜTÜNCÜL ARITMA TESİSLERİ DEVREYE GİRİNCEYE KADAR,

- ARITMA TESİSİ ZORUNLULUĞU OLMAYAN TESİS VE YAPILAR ÇEVRESİNDE GEREKSİNİMİ KARŞILAYACAK VE SAĞLIK KURALLARINA UYGUN PİS SU KANALLARI (KANALİZASYON) AĞI;

- VARSA YAPI VE TESİSLERİN PİS SU KANALLARI BU AĞA BAĞLANIR.

YOKSA "LAĞİM MECRASI İNŞAATI MÜMKÜN OLMAYAN YERLERDE YAPILACAK ÇUKURLARA AİT YÖNETMELİK" TE BELİRTİLEN NİTELİK VE KOŞULLARA UYGUN OLACAK BİÇİMDE GENEL YADA HER YAPI VE TESİS İÇİN BAĞIMSIZ PİS SU ÇUKURU YAPILIR. PİS SU ÇUKURLARI KESİNLİKLE DENİZ, GÖL VE NEHİRLERE BAĞLANAMAZ VE BOŞALTILAMAZ.

TURİSTİK TESİSLERİN, BÜYÜK ALAN KULLANIMI GEREKTİREN TESİSLERİN VE TOPLU OLARAK GERÇEKLEŞTİRİLECEK KONUT YERLEŞMELERİNİN PİS SULARI İÇİN ATIK SU ARITMA SİSTEMİ KURULACAK VE İŞLETİLECEKTİR.

ATIK SU %90 ORANINDA ARITILMADAN DEŞARJ YAPILAMAZ VE SÖZ KONUSU ARITMA SİSTEMLERİ GERÇEKLEŞTİRİLMEYEN YAPI KULLANMA İZİNİ VERİLEMEZ.

ARITILAN SUYUN ÖNCELİKLE SULAMADA KULLANILMASI ESASTIR.

6. ARAZİ KULLANIMI VE UYGULAMA HÜKÜMLERİ

6.1. YERLEŞİM VE KULLANIM ALANLARI

6.1.1. TURİZM TESİS ALANLARI

BU ALANLARDA “TURİZM TESİSLERİNİN BELGELENDİRİLMESİNE VE NİTELİKLERİNE İLİŞKİN YÖNETMELİK”TE BELİRTİLEN TESİSLER YAPILABİLİR. TESİS TÜRLERİ VE BU PLANDA YER ALMAYAN YAPILAŞMA HÜKÜMLERİ İLE PARSEL BÜYÜKLÜKLERİ ALT ÖLÇEKLİ PLANLARDA BELİRLENECEKTİR. AYRICA TURİZM TESİSİ İLE BU KULLANIMA HİZMET EDECEK SAĞLIK, SOSYAL, KÜLTÜREL, TEKNİK ALTYAPI, TİCARET, SPOR, İDARE V.B. KULLANIMLAR YER ALABİLİR.

BU ALANLARDA ;

İNŞAAT ALANI KAT SAYISI EMSAL	E= 0,80
YAPI YÜKSEKLİĞİ EN FAZLA	hmaks=12.50 m, (4 kat)
MİNİMUM İFRAZ	= 10.000 m ² ' DİR.

ASLİ KONAKLAMA TESİSLERİ İLE BİRLİKTE TERMAL KÜR TESİSİ YAPILMASI HALİNDE EMSAL, TURİZM TESİSLERİNE İLİŞKİN EMSAL DEĞERİNİN %20'Sİ ORANINDA ARTTIRILARAK UYGULANIR.

BİR PARSELDE TOPLAM İNŞAAT ALANINI AŞMAMAK KAYDIYLA BİRDEN FAZLA YAPI YAPILABİLİR, JEOLJİK ETÜDLERDE BELİRLENEN KISITLAMALAR HARİCİNDE İNŞAAT CEPHESİ VE DERİNLİĞİ KISITLAMAYA DAHİL DEĞİLDİR.

TURİZM TESİSLERİNDE TOPLAM EMSALİN %50'SİNİ GEÇMEMEK KAYDIYLA 2 KAT BODRUM YAPILABİLİR. BU BODRUM KATLARDA YATAK ÜNİTELERİ HARİCİNDE BAR, GECE KLÜBÜ, SATIŞ ÜNİTELERİ, RESTORAN, TOPLANTI SALONU, KÜR MERKEZİ VE İLGİLİ ALANLARI, MUTFAK, DEPOLAR, TEKNİK DONANIM ALANLARI, OTOPARK SİĞİNAK ALANLARI VB. KULLANIMLAR İNŞAAT ALANINA DAHİL DEĞİLDİR.

GÜNÜBİRLİK TESİS YAPILMASI HALİNDE;

GÜNÜBİRLİK KULLANIMA DÖNÜK LOKANTA, GAZİNO, ÇAY BAHÇESİ, EĞLENCE ALANLARI İLE ELSANATLARI VE YÖRESEL ÜRÜNLERİN SATILDIĞI TESİSLER YAPILACAKTIR.

İNŞAAT ALANI KAT SAYISI EMSAL	E= 0,10
YAPI YÜKSEKLİĞİ EN FAZLA	hmaks=3.50 m, (1 kat)
MİNİMUM İFRAZ	= 5000 m ² ' DİR.

TURİZM TESİS ALANLARINDA BÖLGELEME YAPILMAK SÜRETİYLE SERA ALANLARI OLUŞTURULABİLİR. SERA ALANLARI İÇİN E:0.05, HMAX: 4.5 M DİR.

6.1.2. TERCİHLİ KULLANIM ALANLARI

TERCİHLİ KULLANIM ALANLARINDA TURİZM KULLANIMLARININ YANI SIRA TOPLAMDA ALANIN 1/3 ORANINI GEÇMEMEK ŞARTI İLE RESİDANCE YAPILABİLİR.

6.1.3. GÜNÜBİRLİK TESİS ALANLARI

BU ALANLAR YEME-İÇME, DİNLENME VE EĞLENCE VE SPOR İMKANLARINDAN BİRKAÇINI GÜNÜBİRLİK OLARAK SAĞLAYAN, KONAKLAMA YAPILMAYAN TESİSLERİN YER ALDIĞI ALANLARDIR.

YAPILANMA KOŞULU:

MAKSİMUM EMSAL $E_{MAKS}= 0.05$

MAKSİMUM BİNA YÜKSEKLİĞİ $H_{MAKS}= 4.50M.$ (1 KAT) / ASMA KAT YAPILMASI HALİNDE $H_{MAKS}=5.50$ (1 KAT) (ASMA KAT EMSALE DAHİLDİR)

GÜNÜBİRLİK TURİZM TESİSLERİ, PARSEL İÇİNDE YAPILACAK TURİZM TESİSLERİNİN TAMAMLAYICISI OLABİLİR. BU PARSELLERDE GÜNÜBİRLİK OLARAK GÖSTERİLEN ALANDA YAPILACAK TESİSLER İÇİN YAPILANMA KOŞULU:

MAKSİMUM EMSAL (ETKİLEME GEÇİŞ ALANLARI DAHİL) $E_{MAKS}=0.20$

6.2. TİCARET ALANLARI

6.2.1. 2.DERECE MERKEZLER

HİZMETLER SEKTÖRÜNÜN YOĞUNLAŞTIĞI, BÖLGESEL GEREKSİNİMLERİN KARŞILANDIĞI ALT MERKEZLERDİR. BU MERKEZLER, BÖLGESİNDE ÖNCELİKLE TURİZM İLE DİĞER KENTSEL DONATILARA HİZMET VEREN ALANLARDIR.

BU ALANLARDA HER TÜRLÜ TİCARİ YAPILAR, ÖZEL YA DA RESMİ SAĞLIK, EĞİTİM, SPOR, SOSYAL VE KÜLTÜREL TESİSLER, İBADET YERLERİ, İDARİ VE SOSYAL TESİSLER, YER ALABİLİR.

BU ALANLARDA ÇEVRE SAĞLIĞI AÇISINDAN TEHLİKE YA DA OLUMSUZLUK ARZEDEN, GÖRÜNTÜ, GÜRÜLTÜ, HAVA KİRLİLİĞİ OLUŞTURAN İMALATLAR VE DEPOLAMALAR YER ALAMAZ.

BU PLANLA KULLANIM KARARI GETİRİLEN TİCARET ALANLARINDA, İMAR PLANLARI ONAYLANMADAN UYGULAMAYA GEÇİLEMEZ.

BU ALANLARDA YAPILACAK OLAN ÖZEL EĞİTİM VE ÖZEL SAĞLIK TESİSLERİNDE YAPILANMA KOŞULLARI İMAR PLANLARINDA İLGİLİ KURUM (T.C. MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI VE T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI) GÖRÜŞLERİ ALINMAK KAYDIYLA BELİRLENECEKTİR.

BİR PARSELDE ARALARINDAKİ MESAFE 10 m'DEN AZ OLMAMAK KAYDI İLE BİRDEN FAZLA YAPI YAPILABİLİR.

İNŞAAT ALANI KAT SAYISI EMSAL	$E= 0,60$
YAPI YÜKSEKLİĞİ EN FAZLA	$h_{maks}=12.50$ m, (4 kat)
MİNİMUM İFRAZ	$= 5000$ m ² ' DİR.

6.2.1. TALİ İŞ MERKEZLERİ

HİZMETLER SEKTÖRÜNÜN YOĞUNLAŞTIĞI, BÖLGESEL GEREKSİNİMLERİN KARŞILANDIĞI ALT MERKEZLERDİR. BU MERKEZLER, BÖLGESİNDE ÖNCELİKLE TURİZM İLE DİĞER KENTSEL DONATILARA HİZMET VEREN ALANLARDIR.

BU PLANIN ONAY TARİHİNDEN ÖNCE ONAYLANMIŞ İMAR PLANLARI İLE BELİRLENMİŞ YAPILAŞMA KOŞULLARI GEÇERLİDİR.

6.3. BÜYÜK VE AÇIK ALAN KULLANIMLARI

6.3.1. BÜYÜK KENTSEL YEŞİL ALANLAR

BU ALANLARDA KONAKLAMANIN GEREKSİNİMLERİNİ TAŞINABİLİR YAPILARLA SAĞLAYAN TURİZM AMAÇLI TESİSLER, AÇIK SPOR TESİSLERİ, BÜFE, DUŞ, GÖLGELİK, SOYUNMA KABİNİ, LOKANTA, GAZİNO, ÇAY BAHÇESİ, AÇIK GÖSTERİ VE EĞLENCE ALANI, ÖZELLİK TAŞIYAN EL

SANATLARI ÜRÜNLERİ, SERGİ VE SATIŞ ÜNİTELERİ, YÜZME HAVUZU, SU OYUNLARI ALANLARI GİBİ MÜŞTEREKEN GÜNÜBİRLİK KULLANIM TESİSLERİ YANI SIRA OTURMA VE YEMEK YEME-PIŞİRME ALANLARI, PİKNİK ALANLARI VB. MESİRE KULLANIMINA DÖNÜK REKREATİF TESİSLER YER ALABİLİR.

BU ALANDA SABİT YAPILAR İÇİN E:0,05 H MAX: 4.50 M. OLACAKTIR.

BU ALANLARDA KONAKLAMA TESİSLERİ YAPILAMAZ.

6.3.2. KÜR PARKI

TERMAL TESİSİN İŞLEVİNİ VE KÜR MERKEZİ KALİTESİNİ ARTIRAN, İÇERİSİNDE REKREASYONEL AKTİVİTELERİ BARINDIRAN, TEDAVİ HAVUZUNDAN NİTELİK VE NİCELİK OLARAK FARKLI, AÇIK REKREATİF AMAÇLI HAVUZLAR, SPOR SAHALARI BULUNABİLEN, SU OYUNLARI, GEZİNTİ, DİNLENME, OYUN, GÜNEŞLENME, EĞLENCE V.B. MEKANLARI İÇEREN AÇIK VE YEŞİL ALANLARDAN OLUŞUR.

E:0,05 H MAX: 4.50 M. OLACAKTIR.

6.3.3. DOĞA PARKI

BU ALANDA İZMİR 1 NUMARALI KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE KURULUNCA ALINMIŞ OLAN 25.05.2006 TARİH VE 1448 SAYILI KARAR UYARINCA İŞLEM YAPILACAKTIR..

6.3.4. KENTSEL VE BÖLGESEL BÜYÜK SPOR ALANI

BU ALANLARDA KENTİN İHTİYACINA YÖNELİK FUTBOL, BASKETBOL, VOLEYBOL, TENİS, YÜZME, ATLETİZM, BUZ PATENİ VB GİBİ HER TÜRLÜ AÇIK VE KAPALI SPOR TESİSLERİ YER ALACAKTIR.

6.4. ASKERİ ALANLAR

BU ALANLARDA, 2565 SAYILI “ASKERİ YASAK BÖLGELER VE GÜVENLİK BÖLGELERİ KANUNU” VE BU KANUNA İLİŞKİN YÖNETMELİK HÜKÜMLERİ GEÇERLİDİR.

6.5. KORUMA ALANLARI:

ARKEOLOJİK VE DOĞAL SİT ALANLARINDA HER TÜRLÜ PLAN ONAYLAMASI, UYGULAMA VE FİZİKİ MÜDAHALE İÇİN İLGİLİ KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE KURULU GÖRÜŞÜ ALINMASI ZORUNLUDUR. SİT ALANLARINDA BU PLAN İLE GETİRİLEN YAPILANMA KOŞULLARININ ALTINDAKİ DEĞERLER, İLGİLİ KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI KORUMA KURULU’NUN GÖRÜŞÜNE UYGUN OLARAK VERİLEBİLİR.

SİT ALANLARININ İÇİNDEN VEYA MÜCAVİRİNDEN GEÇEN DEMİRYOLU, KARAYOLU VE TRAFİK YOLU GÜZERGAHLARINA İLİŞKİN OLARAK İZMİR 1 NUMARALI KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE KURULU GÖRÜŞÜ OLMADAN UYGULAMA YAPILAMAZ.

6.7. ALTYAPI ALANLARI

6.7.1. AKARYAKIT VE LPG İSTASYONLARI

BU PLAN SINIRLARI İÇİNDE KARAYOLLARI KENARINDA YAPILACAK AKARYAKIT VE LPG İSTASYONLARINDA, 2918 SAYILI “KARAYOLLARI TRAFİK KANUNU” VE “KARAYOLLARI KENARINDA YAPILACAK VE AÇILACAK TESİSLER HAKKINDA YÖNETMELİK” İLE 5576/5015 SAYILI “PETROL PİYASASI KANUNU” VE İLGİLİ YÖNETMELİK HÜKÜMLERİNE UYULACAKTIR.

YUKARIDAKİ TESİSLER İLE BERABERİNDEKİ TİCARİ ÜNİTELERE İLİŞKİN YER TESPİTİ VE YAPILANMA KOŞULLARI BU PLANDA DEĞİŞİKLİK GEREKTİRMEYEN İLGİLİ KURUM VE KURULUŞ GÖRÜŞLERİ DOĞRULTUSUNDA ALT ÖLÇEKLİ İMAR PLANLARINDA BELİRLENECEKTİR.

AKARYAKIT İSTASYONLARI İÇİNDE KONAKLAMA TESİSİ YAPILAMAZ.

6.7.2., YAT LİMANLARI, BALIKÇI BARINAKLARI, TERSANELER, ÇEKİK YERLERİ VE İSKELELER
BU ALANLARDA 3621 SAYILI “KİYİ KANUNU” VE İLGİLİ YÖNETMELİKLERİ İLE YÜRÜRLÜKTEKİ
İLGİLİ DİĞER MEVZUAT HÜKÜMLERİ DOĞRULTUSUNDA UYGULAMA YAPILACAKTIR.

